

ΑΡΧΗΓΕΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

ΚΛΑΔΟΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ / ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ &
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ
ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΕΤΟΥΣ 2021

ΑΘΗΝΑ, ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2022
ΑΝΟΙΚΤΗ ΕΚΔΟΣΗ

Μήνυμα Αρχηγού Ελληνικής Αστυνομίας

Στην εποχή μας οι σύγχρονες κοινωνίες βρίσκονται αντιμέτωπες με νέες προκλήσεις και ταχύτατες αλλαγές με αποτέλεσμα το έγκλημα, ως αναπόσπαστο μέρος των κοινωνιών, να αποκτά και αυτό νέες διαστάσεις. Το οργανωμένο έγκλημα εμφανίζει πλέον υψηλό βαθμό διείσδυσης στην κοινωνική, πολιτική, οικονομική και διοικητική δομή των κρατών και

κατ' επέκταση συνιστά σοβαρή απειλή για τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και την ευημερία των πολιτών. Οι κίνδυνοι που πηγάζουν από το εγκληματικό αυτό φαινόμενο δεν περιορίζονται μόνο σε επί μέρους κοινωνικά αγαθά, αλλά επεκτείνονται σε ολόκληρα κοινωνικά συστήματα, κρατικές δομές και θεσμούς. Απειλείται η συνταγματική τάξη, το κράτος δικαίου, ακόμη και η ίδια η Δημοκρατία.

Οργανωμένες εγκληματικές ομάδες δραστηριοποιούνται σε διασυνοριακό επίπεδο και δρουν σε περισσότερες από μία χώρες ταυτόχρονα, αποκτώντας έτσι έναν διεθνοποιημένο χαρακτήρα. Μάλιστα, το 70 % των εγκληματικών ομάδων δραστηριοποιούνται σε περισσότερα από τρία κράτη μέλη της Ε.Ε, γεγονός που δημιουργεί σημαντικές δυσκολίες στην καθολική αντιμετώπισή τους. Πρόσθετη δυσχέρεια στην εξάρθρωση των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων αποτελεί ο εκσυγχρονισμός του τρόπου και των μεθόδων δράσης που χρησιμοποιούν.

Υπό το πρίσμα αυτό, αναδεικνύεται η σύγχρονη αποστολή και ο σύνθετος ρόλος που οφείλουν να διαδραματίσουν οι Αρχές Επιβολής του Νόμου, οι οποίες καλούνται σήμερα, περισσότερο από ποτέ, να προηγούνται από τις εξελίξεις, να βρίσκονται ένα βήμα μπροστά από το έγκλημα.

Στο πλαίσιο αυτό, η χάραξη ολιστικής στρατηγικής, η συνεργασία με τις Αστυνομίες των άλλων χωρών, η κοινή και συντονισμένη αντίδραση από την Ε. Ε και τα κράτη μέλη και η συνέργεια με διεθνείς οργανισμούς και φορείς είναι απαραίτητη. Η δημιουργία ευρείας βάσης δεδομένων, η διαρκής ανταλλαγή πληροφοριών και γνώσεων και η χρήση καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών καθίσταται απόλυτα επιβεβλημένη. Οι κοινές επιχειρησιακές δράσεις για την εξάρθρωση των εγκληματικών δικτύων, των δομών και των επιχειρηματικών μοντέλων τους αποτελεί πια μονόδρομο.

Η Έκθεση Εκτίμησης Απειλής του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος για το έτος 2021 αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο, που στοχεύει στη διαρκή επικαιροποίηση των στοιχείων και την συλλογή και ανάλυση των δεδομένων, ώστε να επιτύχουμε μια σαφή εκτίμηση της επικρατούσας κατάστασης και μια τεκμηριωμένη καταγραφή της κλίμακας και της έκτασης του προβλήματος.

Ο αγώνας για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος είναι σύνθετος, διαρκής και δύσκολος, και δεν επιτρέπει τον εφησυχασμό και την αδράνεια. Η Ελληνική Αστυνομία με επαγγελματισμό, γνώση και διαφάνεια αποτελεί τον εγγυητή της νομιμότητας, της κοινωνικής συνοχής, των δημοκρατικών θεσμών και της ασφάλειας των πολιτών. Με αυτές τις σκέψεις ως οδηγό, η Ελληνική Αστυνομία θα συνεχίσει να αντιμάχεται το οργανωμένο έγκλημα ώστε να εδραιωθεί το κράτος δικαίου, η ελεύθερη άσκηση των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, η ευημερία και η ανάπτυξη όλων των πολιτών, χωρίς το καθεστώς του φόβου και της ανασφάλειας.

Αθήνα, Δεκέμβριος 2022

Ο Αρχηγός

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΟΥΜΑΣ

ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Πίνακας περιεχομένων

ΕΠΙΤΕΛΙΚΗ ΣΥΝΟΨΗ	5
1 ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
1.1 Γενικά.....	8
1.2 Πεδίο Μελέτης.....	9
1.3 Μεθοδολογία.....	10
1.3.1. Εμπειρικό υλικό.....	10
1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού.....	10
2 ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΣΟΒΑΡΟ & ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΟ ΕΓΚΛΗΜΑ.	12
2.1 Γενικά.....	12
2.2 Γεωπολιτικοί.....	12
2.3 Οικονομικοί.....	14
2.4 Νομοθεσία και δράση των διωκτικών αρχών.....	15
2.5 Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες.....	17
2.6 Κοινωνικοί.....	19
2.7 Επιδημιολογική κατάσταση.....	20
3 ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ.	22
3.1 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.....	22
3.1.1 Παρούσα κατάσταση.....	22
3.1.2. Εγκληματικές ομάδες.....	27
3.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.....	36
3.2.1.Παρούσα κατάσταση.....	36
3.2.1.1.Κάναβη.....	38
3.2.1.2. Ηρωίνη.....	45
3.2.1.3. Κοκαΐνη.....	49
3.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά.....	53
3.2.2.Εγκληματικές Ομάδες.....	55
3.3 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.....	61
3.3.1.Παρούσα κατάσταση.....	61
3.3.2.Εγκληματικές Ομάδες.....	63
3.4 Λαθρεμπόριο προϊόντων.....	72
3.4.1. Παρούσα Κατάσταση.....	72
3.4.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	77
3.5 Εμπορία Ανθρώπων.....	84
3.5.1. Παρούσα Κατάσταση.....	84
3.5.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	86
3.6 Εκβιάσεις.....	89
3.6.1. Παρούσα Κατάσταση.....	89
3.6.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	90
3.7 Οργανωμένες απάτες.....	92
3.7.1. Παρούσα κατάσταση.....	92
3.7.2. Εγκληματικές ομάδες.....	94

3.8 Πλαστογραφία.....	101
3.8.1. Παρούσα κατάσταση.....	101
3.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	102
3.9 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών.....	104
3.9.1. Παρούσα Κατάσταση.....	104
3.9.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	105
3.10 Παραχάραξη.....	108
3.10.1. Παρούσα κατάσταση.....	108
3.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	109
3.11 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.....	111
3.11.1. Παρούσα Κατάσταση.....	111
3.11.2. Εγκληματικές Ομάδες.....	112

Επιτελική Σύνοψη

Η Έκθεση για το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα έτους 2021 παρουσιάζει τις κυριότερες σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, τις εγκληματικές ομάδες που είχαν εμπλοκή σε αυτές, καθώς και τους παράγοντες που επηρέασαν την ανάπτυξη του συγκεκριμένου φαινομένου. Από την ανάλυση των δεδομένων που πραγματοποιήθηκε, αποτυπώνονται, επίσης, ο βαθμός απειλής των επί μέρους εγκληματικών δραστηριοτήτων με βάση τα χαρακτηριστικά των εγκληματικών ομάδων και των συνεπειών της δράσης τους και η πιθανή μελλοντική εξέλιξη τους.

Τα σημαντικότερα ευρήματα, που αφορούν τις τάσεις του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, κατά το έτος 2021, συνοψίζονται ως εξής:

- Οι κύριες εγκληματικές δραστηριότητες του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος στη Χώρα μας, για το 2021, είναι η διακίνηση μεταναστών, η διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, το λαθρεμπόριο προϊόντων, η διακίνηση απομιμητικών προϊόντων, η εμπορία ανθρώπων, οι εκβιάσεις, οι οργανωμένες απάτες, η πλαστογραφία, η διακίνηση όπλων και πυρομαχικών, η παραχάραξη και το παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.
- Κατά το 2021, δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας συνολικά τριακόσιες πενήντα οκτώ (**358**) εγκληματικές ομάδες, οι οποίες απαρτιζόνταν συνολικά από **2.538** μέλη. Περίπου μία στις δύο εξ αυτών (σε ποσοστό **50,56%** επί του συνόλου) είναι **εγχώριες**¹. Σημαντική (σε ποσοστό **30,73%** επί του συνόλου) είναι και η παρουσία **αλλοδαπών** εγκληματικών ομάδων (ομοιογενών ή μη). Οι εγκληματικές ομάδες που με κριτήριο την υπηκοότητα των μελών τους ήταν **εγχώριες και αλλοδαπές** μαζί, αποτελούσαν το **18,44%** επί του συνόλου.
- Από τις αλλοδαπές εγκληματικές ομάδες, κυρίαρχο ρόλο συνεχίζουν να διαδραματίζουν οι αλβανικές (σε ποσοστό **28,18%** επί συνόλου των αλλοδαπών ομάδων), ακολουθούμενες από τις βουλγάρικες (σε ποσοστό **16,36%**) και τις γεωργιανές (σε ποσοστό **14,55%**), τις αφγανικές και τις πακιστανικές (αμφότερες σε ποσοστό **9,09%**), τις συριακές (σε ποσοστό **6,36%**) και τις ρουμανικές (σε ποσοστό **4,54%**).
- Η πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό **66,99%** επί του συνόλου) ήταν ολιγομελείς (έως 6 μέλη). Σημειώνεται ότι, σε σημαντικό ποσοστό (**8,68%** επί του συνόλου), επρόκειτο για εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών), η πλειοψηφία των οποίων (**30,17%** επί συνόλου αυτών) δραστηριοποιούνταν στις κλοπές-διαρρήξεις και τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών (**25,43%** επί συνόλου αυτών).
- Πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα εμφανίζεται σε ποσοστό **24,65%** επί

¹ **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

του συνόλου των εγκληματικών ομάδων, με την πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **48,86%**), να δραστηριοποιούνται στη διακίνηση ναρκωτικών (Polydrug ή/και Polycriminal OCGs).

➤ Το κέρδος το οποίο αποκόμισαν οι εγκληματικές ομάδες συνολικά από τις εν λόγω εγκληματικές δραστηριότητες, εκτιμάται στο ποσό των **130 εκατομμυρίων** Ευρώ περίπου². Το μεγαλύτερο εκτιμώμενο κέρδος, προέρχεται από την παράνομη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών ακολουθούμενο από το λαθρεμπόριο, τις κλοπές-διαρρήξεις, τις απάτες, την πλαστογραφία, την παράνομη μετανάστευση, τις κλοπές τροχοφόρων και τις ληστείες.

➤ Οι εγκληματικές ομάδες, συνεχίζουν να χρησιμοποιούν με εντεινόμενο βαθμό το διαδίκτυο και τις νέες τεχνολογίες, ως μέσο διευκόλυνσης των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και προσέλκυσης-αλίευσης πελατών ή υποπήφινων θυμάτων.

➤ Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στις κλοπές τροχοφόρων, στις παραβάσεις της νομοθεσίας περί ναρκωτικών και στο λαθρεμπόριο τσιγάρων, εμφανίζουν γενικά τον πιο υψηλό βαθμό εξειδίκευσης. Τα μέλη τους χρησιμοποιούν, σε τακτική συγκριτικά βάση, ειδική τεχνογνωσία (μη προσβάσιμη σε όλους) ως αναπόσπαστο στοιχείο της δράσης τους.

➤ Περαιτέρω, το μεγαλύτερο ποσοστό αυτών (**54,34%** επί του συνόλου των ομάδων) εκμεταλλεύονται (ευκαιριακά³ ή/και συστηματικά⁴) τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους.

➤ Συγκριτικά μικρό ποσοστό αυτών (**3%**), διαπιστώθηκε να χρησιμοποιεί τη διαφθορά για τη διευκόλυνση-συγκάλυψη των δραστηριοτήτων τους.

➤ Σοβαρή κρίνεται η απειλή από εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη διακίνηση μεταναστών, τη διακίνηση ναρκωτικών, τις απάτες και το λαθρεμπόριο προϊόντων.

➤ Σε ό,τι αφορά τη γεωγραφική διάσταση των εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **70,22%** επί του συνόλου), δρούσε σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο και **12,36%** επί του συνόλου σε εθνικό επίπεδο. Ωστόσο, αξίζει να σημειωθεί ότι, ένα σημαντικό ποσοστό (**17,42%** επί του συνόλου) εξακριβώθηκε ότι είχε διεθνή-διασυνοριακή διάσταση. Η πλειοψηφία των ομάδων με διεθνή-διασυνοριακή διάσταση, δραστηριοποιούνταν, κυρίως, στη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών και ακολούθως, τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, το

²Μνημονεύεται ότι ο αριθμός αυτός είναι ενδεικτικός και κατά προσέγγιση, καθώς σε πολλές υποθέσεις, δεν ήταν εφικτός ο προσδιορισμός των κερδών των εγκληματικών ομάδων, λόγω έλλειψης πληροφοριών.

³ Αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών που προσφέρουν επιχειρήσεις προς τις εγκληματικές οργανώσεις εν αγνοία τους (π.χ. ενοικίαση οχημάτων, πώληση καρτοκινητών τηλεφώνων κ.α.)

⁴ Η συστηματική εκμετάλλευση νομότυπων δομών πραγματοποιείται με τους ακόλουθους τρόπους:

i. Άσκηση οποιασδήποτε μορφής ελέγχου και αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών σε επιχειρήσεις που δεν ιδρύθηκαν ούτε ανήκουν στην οργάνωση. Στην περίπτωση αυτή, οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων γνωρίζουν την ύπαρξη της οργάνωσης (δεν ανήκουν σε αυτή) και διαφθείρονται.

ii. Ίδρυση εξ' αρχής εικονικών επιχειρήσεων που φαινομενικά λειτουργούν και δεν παράγουν κανένα προϊόν ή υπηρεσία. Αποκλειστική τους αποστολή είναι η νομιμοφανής κάλυψη της παράνομης δράσης της οργάνωσης.

iii. Οργανώσεις που έχουν τη δυνατότητα να νομιμοποιούν και να επανεπενδύουν τα κέρδη τους με την ίδρυση και τον απόλυτο έλεγχο συγκεκριμένων επιχειρήσεων, οι οποίες λειτουργούν και προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες στη νόμιμη αγορά.

λαθρεμπόριο προϊόντων και στην εμπορία ανθρώπων.

➤ Στους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη των σοβαρών και οργανωμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, δεν παρατηρήθηκαν ιδιαίτερες διαφοροποιήσεις σε σχέση με όσα αναφέρθηκαν στην αντίστοιχη έκθεση για το 2020.

➤ Εκτός της γενικότερης οικονομικής και επιδημιολογικής κατάστασης, οι μορφές του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος επηρεάστηκαν, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, από την ύπαρξη παράνομων αγορών και τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων μέσων για την διάπραξη εγκληματικών πράξεων (όπλα, μεταφορικά μέσα, τεχνολογικός εξοπλισμός κ.λπ.).

1 Εισαγωγή

1.1 Γενικά

Η παρούσα έκθεση συντάχθηκε από τη Διεύθυνση Δημόσιας Ασφάλειας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, κατ' εφαρμογή του άρθρου 11^{ου} του Ν. 3875/2010 «Κύρωση και εφαρμογή της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών κατά του Διεθνικού Οργανωμένου Εγκλήματος και των τριών Πρωτοκόλλων αυτής και συναφείς διατάξεις», του άρθρου 6 του Π.Δ/τος 178/2014 «Οργάνωση Υπηρεσιών Ελληνικής Αστυνομίας» και του άρθρου 1 της Υ.Α. 4803/35/19-α'/2011 «Καθορισμός αρμόδιας Αστυνομικής Υπηρεσίας και άλλων λεπτομερειών για τη σύνταξη ετήσιας έκθεσης σχετικά με το οργανωμένο έγκλημα στην Ελλάδα». Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, η Ελληνική Αστυνομία, συντάσσει αναλυτική ετήσια έκθεση σχετικά με την κατάσταση και τις τάσεις του Οργανωμένου Εγκλήματος στην Ελλάδα, σε συνεργασία με δύο (2) ειδικούς επιστήμονες, που διέθεσε το Κέντρο Μελετών Ασφαλείας (ΚΕ.ΜΕ.Α.) και την υπεύθυνη για τη δίωξη του Οργανωμένου Εγκλήματος Εισαγγελέα.

Η έκθεση εστιάζει κυρίως στη σοβαρή και οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα. Τα δεδομένα που αναλύθηκαν για τη σύνταξη της έκθεσης του 2021, προήλθαν από τις αρμόδιες Αρχές Επιβολής του Νόμου⁵ και αφορούσαν τόσο γενικά στοιχεία για τις σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες, όσο και συγκεκριμένες πληροφορίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιήθηκαν στην ελληνική Επικράτεια.

Σε κάθε περίπτωση, διευκρινίζεται ότι ο χαρακτήρας των συμπερασμάτων της παρούσας έκθεσης είναι **εκτιμητικός**, καθώς στηρίχθηκαν σε αξιολογικές κρίσεις, με βάση τα διαθέσιμα πληροφοριακά δεδομένα που προέκυψαν με τη χρήση συγκεκριμένης μεθοδολογίας.

⁵ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ, ΛΙΜΕΝΙΚΟ (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΚΤΟΦΥΛΑΚΗ), ΠΥΡΟΣΒΕΣΤΙΚΟ ΣΩΜΑ, ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ.

1.2 Πεδίο Μελέτης

Πεδίο μελέτης της παρούσας έκθεσης είναι το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα (Serious and Organized Crime), όπως αυτό ορίζεται στην εγχώρια και τη διεθνή νομοθεσία. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της έννοιας του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος, τα οποία έχουν καθοριστεί σε διεθνές και εθνικό επίπεδο⁶, είναι τα ακόλουθα:

- **Η συγκρότηση ή ένταξη σε δομημένη ομάδα**
- **Η συμμετοχή στην ομάδα δύο ή περισσότερων προσώπων**
- **Η ομάδα να έχει διάρκεια δράσης**
- **Επιδίωξη της ομάδας να αποτελεί η τέλεση περισσότερων του ενός αδικημάτων, για τα οποία προβλέπεται ποινή στερητική της ελευθερίας τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών ή μεγαλύτερη**
- **Η ομάδα να επιδιώκει τον προσπορισμό κέρδους ή άλλου υλικού οφέλους (άμεσου ή έμμεσου) από την εγκληματική δραστηριότητα**

Με βάση τα παραπάνω, η παρούσα έκθεση καλύπτει τις κάτωθι εγκληματικές δραστηριότητες που έλαβαν χώρα το έτος 2021 στην Ελλάδα:

- ✓ Διακίνηση Μεταναστών,
- ✓ Διακίνηση Ναρκωτικών Ουσιών,
- ✓ Εγκλήματα κατά της Ιδιοκτησίας,
- ✓ Λαθρεμπόριο
- ✓ Διακίνηση απομιμητικών προϊόντων,
- ✓ Εμπόριο Ανθρώπων,
- ✓ Εκβιάσεις,
- ✓ Απάτες,
- ✓ Πλαστογραφία,
- ✓ Παράνομη Διακίνηση Όπλων & Πυρομαχικών,
- ✓ Παραχάραξη,
- ✓ Παράνομο Εμπόριο Πολιτιστικών Αγαθών.

⁶Σχετ. η με αριθμό 2008/841/ΔΕΥ της 24/10/2008 Απόφαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος (Άρθρο 1).

1.3 Μεθοδολογία

1.3.1. Εμπειρικό υλικό

Το εμπειρικό υλικό που χρησιμοποιήθηκε, στο πλαίσιο σύνταξης της παρούσας έκθεσης, προέρχεται από τις εξής κύριες πηγές:

- Σηματικές αναφορές και αναφορές (υποβλητικές) των Αρχών Επιβολής του Νόμου (Ελληνική Αστυνομία, Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή) προς τον εισαγγελέα, οι οποίες αφορούν υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που εξιχνιάστηκαν το 2021.
- Στατιστικά στοιχεία εγκληματικότητας, ενημερωτικά δελτία και δελτία τύπου για υποθέσεις Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που αφορούν το ίδιο έτος.
- Πληροφοριακά δελτία & ενημερωτικά σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών, Ελλήνων Αξιωματικών Συνδέσμων σε πρεσβείες της Χώρας μας και σε Διεθνείς Οργανισμούς στο εξωτερικό ή αλλοδαπών Αρχών στο πλαίσιο της ανταλλαγής πληροφοριών.
- Ενημερωτικά Σημειώματα Αστυνομικών Υπηρεσιών (Υπηρεσίες Ασφάλειας, Διευθύνσεις Αρχηγείου και λοιπές αυτοτελείς Υπηρεσίες) και λοιπών Διωκτικών Αρχών.
- Εκθέσεις Διεθνών και Ελληνικών Οργανισμών και Αρχών επιβολής του Νόμου άλλων κρατών, με αντικείμενο το Σοβαρό και Οργανωμένο Έγκλημα.
- Εκθέσεις Ανάλυσης (Επιχειρησιακές και Στρατηγικές) Αστυνομικών Υπηρεσιών.
- Ανοικτές Πηγές Πληροφοριών (δημοσιεύματα ηλεκτρονικού και ημερήσιου τύπου, ακαδημαϊκά κείμενα-άρθρα και εκθέσεις, κ.ά.).

1.3.2. Ανάλυση εμπειρικού υλικού

Για τη σύνταξη της παρούσας έκθεσης, αναγνωρίστηκαν και αναλύθηκαν τόσο οι **σοβαρές και οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες** στην Ελλάδα κατά το έτος 2021, όσο και οι **εγκληματικές ομάδες** που εμπλέκονταν σε αυτές.

Η συλλογή υποθέσεων Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος που έλαβαν χώρα στην Ελλάδα κατά το 2021, έγινε με βάση τα κριτήρια του Κεφαλαίου «Πεδίο Μελέτης» της παρούσας και αφορούσε υποθέσεις, στις οποίες επιλήφθηκαν ελληνικές αρχές επιβολής του νόμου, ακόμα και στο πλαίσιο διεθνών επιχειρήσεων.

Από αυτή τη διαδικασία, έγινε δυνατός ο προσδιορισμός των βασικών εγκληματικών δραστηριοτήτων που απασχόλησαν τις ελληνικές αρχές, ενώ, στη συνέχεια, και με βάση το ίδιο υλικό, εντοπίστηκαν οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα, λαμβάνοντας υπόψη τη δραστηριότητα και τον τρόπο δράσης τους.

Με βάση τα συμπεράσματα των παραπάνω αναλύσεων, αλλά και τη μελέτη ανοικτών πηγών πληροφόρησης και εκθέσεων, για το Οργανωμένο Έγκλημα στην Ελλάδα και διεθνώς, καθορίστηκαν τελικά τα γενικά χαρακτηριστικά του Σοβαρού και Οργανωμένου Εγκλήματος και των εγκληματικών ομάδων, που δραστηριοποιήθηκαν στη Χώρα μας, κατά το 2021.

2 Παράγοντες που επηρεάζουν το Σοβαρό & Οργανωμένο έγκλημα.

2.1 Γενικά.

Το οργανωμένο έγκλημα αποτελεί πολυσύνθετο φαινόμενο, το οποίο γεννάται, εξελίσσεται και διαμορφώνεται, ως αποτέλεσμα πολιτικοοικονομικών και κοινωνικών, κυρίως, συνιστώσων. Αυτές οι συνιστώσες δεν είναι αποκλειστικά εγκληματογόνες, αλλά έχουν γενικότερο χαρακτήρα και αφορούν νόμιμες δομές, οι οποίες εκ των πραγμάτων γεννούν ευκαιρίες για υψηλό κέρδος και χαμηλό ρίσκο από την οργανωμένη εγκληματική δράση.

Η ένταση και οι επιπτώσεις του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος, διαμορφώνονται από παράγοντες που είτε αφορούν τρωτότητες στην κοινωνία που διευκολύνουν και ευνοούν την δράση των εγκληματικών ομάδων, είτε παράγοντες που δρουν αντίθετα, αποτρέποντας τη διάπραξη εγκλημάτων και είναι κοινοί για τους περισσότερους τομείς της εγκληματικότητας και τις περισσότερες εγκληματικές ομάδες.

Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι οικονομικοί παράγοντες, η γεωπολιτική κατάσταση, η τεχνολογική ανάπτυξη και ειδικότερα η διάδοση της χρήσης του διαδικτύου, η υπάρχουσα νομοθεσία, η δράση των διωκτικών αρχών και η στάση της κοινωνίας απέναντι στο έγκλημα. Ιδιαίτερα, για το έτος 2021, σημαντική επιρροή είχαν –σε μικρότερο, ωστόσο, βαθμό συγκριτικά με το 2020- οι επιδημιολογικές συνθήκες που διαμορφώθηκαν στη Χώρα μας και ειδικότερα τα μέτρα που ελήφθησαν για την καταπολέμηση της διασποράς της πανδημίας. Οι ανωτέρω παράγοντες συνδυαστικά, επηρεάζουν σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό τη μορφή και τα ειδικότερα χαρακτηριστικά των εγκληματικών δραστηριοτήτων των οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, καθώς και τη συμπεριφορά τόσο των δραστών όσο και των θυμάτων εντός του κοινωνικού συνόλου.

2.2 Γεωπολιτικοί.

Η γεωγραφική θέση μιας χώρας (π.χ. η εγγύτητα της Ελλάδας με άλλες χώρες, όπως η Αλβανία, η Τουρκία, η Βουλγαρία, η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. κ.α., το γεγονός ότι αποτελεί μέλος της Ε.Ε.), οι μορφολογικές και κλιματολογικές της συνθήκες (π.χ. η ύπαρξη εκτεταμένων χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων, λιμένων, αερολιμένων και οδικών αρτηριών, η συγκοινωνιακή διασύνδεση με άλλες χώρες της Ε.Ε. και των Βαλκανίων), είναι παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη συγκεκριμένων δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος (π.χ. διακίνηση παράτυπων μεταναστών, ναρκωτικών ουσιών, λαθρεμπόριο προϊόντων, εγκλήματα κατά ιδιοκτησίας κ.λπ.).

Οι ένοπλες συρράξεις και η συνέχιση της πολιτικής αστάθειας σε τρίτες χώρες, έχουν ως επακόλουθο την οικονομική τους υποβάθμιση, με αποτέλεσμα να ωθούν μεγάλα τμήματα του πληθυσμού τους στη νόμιμη αλλά, κυρίως, στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών. Σημειώνεται ότι, οι ένοπλες συρράξεις αποτελούν πολλές φορές δικαιολογία για την πολιτική και οικονομική αστάθεια μιας χώρας ή μιας

ομάδας κρατών ώστε να επεξηγηθεί ικανοποιητικά το φαινόμενο της διαφθοράς. Ιστορικά έχει παρατηρηθεί ότι και ένα ισχυρό πολιτειακό καθεστώς συντηρεί τη διαφθορά και την εγκληματική κουλτούρα, το οποίο στο πλαίσιο των δυναμικών που αναπτύσσονται στο πεδίο διακρατικών σχέσεων παγκοσμίως, οδήγησε σε αποδοχή των διεφθαρμένων καθεστώτων και τη διαιώνιση μίας «κουλτούρας διαφθοράς».

Η πολιτική αστάθεια και η έντονη διαφθορά σε χώρες παραγωγής ναρκωτικών ουσιών ή σε γεινιάζουσες με αυτές, σε συνδυασμό με την προβληματική δράση των κρατικών αρχών έρευνας και δίωξης στις χώρες αυτές, ευνοεί την απρόσκοπτη καλλιέργειά τους από τα εγκληματικά δίκτυα. Τα εν λόγω φαινόμενα διαφθοράς – πολλές φορές και σε επίπεδο κυβερνητικών αξιωματούχων – συντείνουν στη «θετική σχέση» μεταξύ κρατικών οικονομιών και της παραγωγής-εμπορίας ναρκωτικών.

Οι χώρες της Ε.Ε. συνεχίζουν να αποτελούν ελκυστικό προορισμό λόγω της εγγύτητας, της οικονομικής και πολιτικής σταθερότητας, της δυνατότητας παροχής νομικής προστασίας (πολιτικό άσυλο) και πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και πρόνοιας, αλλά και της ύπαρξης σε αυτές διευρυμένων μεταναστευτικών κοινοτήτων (επιθυμία για οικογενειακή συνένωση).

Η ασκούμενη μεταναστευτική πολιτική από μια χώρα ή/και την Ε.Ε. εν γένει, είναι δυνατόν να αποτελέσει παράγοντα που επηρεάζει τις μεταναστευτικές ροές. Για παράδειγμα, ενδεχόμενη υιοθέτηση πολιτικής «ανοιχτών συνόρων» και κατανομής των προσφύγων εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εκτιμάται ότι, συνιστούν παράγοντες έλξης των προσφύγων και παράτυπων μεταναστών, προερχόμενων από Ασιατικές και Αφρικανικές χώρες. Από την άλλη, βέβαια, συνιστούν και παράγοντα αποδυνάμωσης του ρόλου που διαδραματίζουν σε αυτήν τα εγκληματικά δίκτυα παράνομης διακίνησης μεταναστών, καθόσον πλέον η μεταφορά των μεταναστών και προσφύγων γίνεται νόμιμα από τις κρατικές δομές.

Περαιτέρω, η κατασκευή συνοριακών φραχτών και άλλων τεχνητών εμποδίων σε χώρες όπως η Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, η Κροατία, η Σλοβενία, η Ουγγαρία, η Βουλγαρία και η Χώρα μας, επηρεάζει τις ακολουθούμενες διαδρομές των μεταναστευτικών ροών. Επιπλέον, η υιοθέτηση πολιτικής «ανοιχτών συνόρων» από την Τουρκία για πολίτες προερχόμενους από μουσουλμανικές χώρες της Ασίας και της Αφρικής, είναι ένας από τους λόγους που την έχει καταστήσει τον σημαντικότερο, ίσως, ενδιάμεσο σταθμό προ της άφιξης των μεταναστών και προσφύγων στην Ευρώπη (κυρίως μέσω του αεροδρομίου της Κωνσταντινούπολης).

Τέλος, η απουσία ελέγχων στα σύνορα μεταξύ χωρών της Ε.Ε (ελεύθερη διακίνηση εμπορευμάτων και αγαθών), σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η χώρα μας, λόγω της γεωγραφικής της θέσης αποτελεί συνδετικό κρίκο μεταξύ τρίτων χωρών και χωρών της Ε.Ε., όπως επίσης η εγγύτητα της Ελλάδας με τις Βαλκανικές Χώρες, διευκολύνουν την είσοδο στην ελληνική επικράτεια εγκληματικών ομάδων, καθώς επίσης και τη μεταφορά – διάθεση λαθραίων προϊόντων και προϊόντων παραχάραξης.

2.3 Οικονομικοί.

Οι οργανωμένες εγκληματικές δραστηριότητες είναι πρωτίστως επιχειρηματικές δραστηριότητες. Ισχυρό κίνητρο των εγκληματικών ομάδων είναι το κέρδος, συνεπώς, οι οικονομικοί παράγοντες που διέπουν την αγορά διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση του οργανωμένου εγκλήματος. Ως εκ τούτου, η οργανωμένη εγκληματική δραστηριότητα επηρεάζεται άμεσα από τις εξελίξεις στην οικονομία και την αγορά εργασίας.

Η έντονη οικονομική ύφεση των προηγούμενων ετών, σε συνδυασμό με την υψηλή κερδοφορία ορισμένων εγκληματικών δραστηριοτήτων, όπως π.χ. η παράνομη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών, ναρκωτικών ουσιών, το λαθρεμπόριο προϊόντων, τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας, οι οργανωμένες απάτες, εκβιάσεις κ.α., αποτελούν παράγοντα που διευκολύνει αφενός την ανάπτυξη εγκληματικών συμπεριφορών, που στόχο έχουν την εν γένει αποκόμιση οικονομικού οφέλους με οποιοδήποτε τρόπο και, αφετέρου, τη στρατολόγηση από τις εγκληματικές ομάδες, νέων μελών (ημεδαπών και αλλοδαπών). Το τελευταίο είναι αποτέλεσμα της παροχής δυνατότητας σε ανειδίκευτα άτομα, που ενδεχομένως στερούνται δυνατότητας πρόσβασης στη νόμιμη αγορά εργασίας, να αποκομίσουν ένα χαμηλότερο ή υψηλότερο, κατά περίπτωση, οικονομικό όφελος.

Η υψηλή φορολόγηση τα τελευταία χρόνια και η επιβολή επιπλέον τελών σε ορισμένα προϊόντα, όπως καύσιμα, αλκοολούχα ποτά, τσιγάρα, απόρροια των δύσκολων οικονομικών συγκυριών που επικρατούσαν στην χώρα μας, έχει διπλή επιρροή στη διαμόρφωση της οργανωμένης εγκληματικότητας: αφενός η προσπάθεια αποκόμισης οικονομικού οφέλους ή αποφυγής της καταβολής των αναλογούντων φόρων ωθεί τους δράστες στην πλαστογραφία των απαιτούμενων παραστατικών εγγράφων και δικαιολογητικών, για την εξαπάτηση του Ελληνικού Δημοσίου και τροφοδοτεί την παράνομη αγορά των πλαστών εγγράφων με πελάτες. Από την άλλη, η αυξανόμενη ζήτηση για φθηνά προϊόντα και υπηρεσίες, εν μέρει αποτέλεσμα, επίσης, της παρατεταμένης οικονομικής ύφεσης, οδηγεί σε έξαρση της παραοικονομίας και ωθεί τους καταναλωτές στην αναζήτηση λαθραίων προϊόντων, σε χαμηλότερες τιμές συγκριτικά με τις προσφερόμενες στη νόμιμη αγορά, προς αποφυγή των υψηλών δασμών. Με τον τρόπο αυτό, η παραοικονομία επιτυγχάνει να παρεισφρήσει στις κοινωνικές δομές, καθώς τα άτομα καθίστανται ουσιαστικά καταναλωτές προϊόντων εγκληματικής δραστηριότητας.

Η αυξανόμενη χρήση πιστωτικών - χρεωστικών καρτών και ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής (e-banking, προμήθεια μηχ/των POS από πλειοψηφία των καταστημάτων) επηρεάζει ορισμένες εγκληματικές δραστηριότητες της οργανωμένης εγκληματικότητας (π.χ. αφενός μείωση υποθέσεων παραχάραξης και κυκλοφορίας πλαστών χαρτονομισμάτων, λόγω περιορισμένης χρήσης μετρητών, αφετέρου μεγάλη αύξηση υποθέσεων απατών σε βάρος πολιτών ή/και χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων διαμέσου Διαδικτύου ή/και Η/Υ, κ.λπ.).

2.4 Νομοθεσία και δράση των διωκτικών αρχών.

Οι εγκληματικές ομάδες εκμεταλλεύονται τα κενά και τις ελλείψεις στη νομοθεσία για να υποβοηθήσουν την παράνομη δραστηριότητά τους.

Ειδικότερα, οι σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις της ελληνικής πολιτείας για αποσυμφόρηση των σωφρονιστικών καταστημάτων, κατά τα τελευταία έτη⁷, η ψήφιση νέων κωδίκων, η μετάπτωση υψηλής κοινωνικής απαξίας κακούργημάτων σε πλημμελήματα (διακεκριμένες κλοπές κατ' επάγγελμα τελούμενες από συμμορίες⁸), η οποία οδήγησε σε αποφυλακίσεις μελών των ομάδων, αλλά και η μη προφυλάκιση αυτών, είτε λόγω πλημμελούς προανακριτικού-ανακριτικού έργου, επιτρέπει στις εγκληματικές ομάδες να συνεχίζουν τη δράση τους, καθώς δεν επηρεάζεται σε σημαντικό βαθμό η δομή τους.

Επιπλέον, οι διεθνείς εγκληματικές ομάδες ή/και δίκτυα τείνουν να εκμεταλλεύονται κενά και διαφορές στις νομοθεσίες μεταξύ των χωρών της Ε.Ε. προκειμένου, αφενός να διευκολύνουν τις εγκληματικές τους δραστηριότητες και αφετέρου να αποκρύπτουν τα εγκληματικά τους κέρδη (όπως π.χ. οι ομάδες που εμπλέκονται στην παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων και εκμεταλλεύονται τις διαφορές στις νομοθεσίες περί όπλων μεταξύ των χωρών της Ε.Ε., διευκολύνοντας τη νόμιμη εισαγωγή όπλων κρότου-αερίου, απενεργοποιημένων όπλων, τα οποία στη συνέχεια με κατάλληλη επεξεργασία μετατρέπουν σε λειτουργικά).

Επιπροσθέτως, η δράση των εγκληματικών οργανώσεων δύναται να υποβοηθηθεί από την ελλιπή δράση των διωκτικών αρχών. Ειδικότερα, η υποστελέχωση ορισμένων διωκτικών Υπηρεσιών, που έχει ως αποτέλεσμα τη μείωση των επιχειρησιακών δυνατοτήτων τους (π.χ. πραγματοποιείται μικρότερος αριθμός ελέγχων κ.λπ.), η μη πραγματοποίηση εις βάθος έρευνας υποθέσεων και μεταξύ τους διασύνδεσης (κάθε υπόθεση αντιμετωπίζεται κατά βάση ως αυτοτελής και η έρευνα σταματά με τη σύλληψη μερικών μελών της ομάδας, χωρίς να αναζητούνται επιπλέον μέλη της εγκληματικής οργάνωσης, τα οποία πιθανόν βρίσκονται σε άλλες χώρες), η γραφειοκρατία και η μη έγκαιρη ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διωκτικών αρχών των όμορων κρατών, σε συνδυασμό με την έλλειψη ενιαίου περιβάλλοντος αναζήτησης πληροφοριών και η αδυναμία άσκησης αυστηρών συνοριακών ελέγχων ή η κατάργηση αυτών, ευνοούν την ανάπτυξη του εγκλήματος και δίνουν στις εγκληματικές ομάδες ευκαιρίες για δραστηριοποίηση. Σε αυτό συμβάλλει και η δυσκολία άμεσου εντοπισμού των δραστών, καθώς στις περισσότερες περιπτώσεις μεσολαβεί αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα μέχρι την ανακάλυψή τους, ιδιαίτερα αν πρόκειται για εγκληματική ομάδα.

Περαιτέρω, σε αυτή την κατηγορία υπάγονται οι παράγοντες που αφορούν γενικά στη λειτουργία του κράτους και των κρατικών δομών. Η διαφθορά ορισμένων κρατικών υπαλλήλων κυβερνητικών υπηρεσιών (Υπουργεία, Ο.Τ.Α., ΕΛ.ΑΣ., Λ.Σ., Τελωνεία, Εφορίες κ.λπ.), διευκολύνει την παράνομη δραστηριότητα σε ποικίλους

⁷ Ενδεικτικά αναφέρονται οι Νόμοι 4411/2016, 4322/2015, 4198/2013, 4043/2012 σχετικά με υφ' όρον απόλυση κρατουμένων, παραγραφή αξιολογίου συγκεκριμένων αδικημάτων, κ.λπ.

⁸ Ν.4619/2019 (ΦΕΚ Α'95 από 11/06/2019) «Κύρωση Ποινικού Κώδικα» και Ν.4620/2019 (ΦΕΚ Α'96 από 11/06/2019) «Κύρωση του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας».

τομείς. Στον τομέα της αρχαιοκαπηλίας ειδικότερα, η ελλιπής φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων, η μη καταγραφή των πολιτιστικών προϊόντων που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές (αδυναμία πιστοποίησης και επαναπατρισμού τους, στην περίπτωση που αυτά εμφανιστούν στη διεθνή αγορά) και η χαμηλή και όχι γρήγορη κρατική αποζημίωση σε περίπτωση ανεύρεσης πολιτιστικών προϊόντων, δημιουργεί ευκαιρίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων, καθώς μπορούν να αποκτήσουν ή να αφαιρέσουν πολιτιστικά προϊόντα, χωρίς την ανάληψη υψηλού ρίσκου και να τα διαθέσουν στην παράνομη αγορά, όπου τα περιθώρια κέρδους είναι υψηλά.

Τέλος, η μείωση της γραφειοκρατίας κατά τις οικονομικές συναλλαγές και η ελαχιστοποίηση των απαιτούμενων δικαιολογητικών για τη σύναψη συμβάσεων ή την πραγματοποίηση συναλλαγών με ένα νομικό πρόσωπο (π.χ. τράπεζα), προκαλεί ενδεχόμενη τρωτότητα στη συναλλακτική ασφάλεια αυτών των προσώπων και τη διευκόλυνση διάπραξης απατών σε βάρος τους.

Από την άλλη πλευρά, η ορθή νομοθέτηση, η στοχευμένη και έγκαιρη δράση των διωκτικών και δικαστικών αρχών και η υιοθέτηση από την πολιτεία συγκεκριμένων δράσεων, περιορίζουν τη δράση οργανωμένων εγκληματικών ομάδων.

Συγκεκριμένα, στον τομέα της παράτυπης μετανάστευσης, οι ληφθείσες πρωτοβουλίες, εκ μέρους της Πολιτείας, αναφορικά με την αναχαίτιση, κατά το δυνατόν, της παράτυπης μετανάστευσης (με τη δημιουργία των επιχειρήσεων ΑΣΠΙΔΑ, ΣΑΡΙΣΑ, την ανάπτυξη ενισχυτικών δυνάμεων Frontex και Europol), επηρέασαν την εξέλιξη του φαινομένου και το 2021.

Επιπρόσθετα, οι ρυθμίσεις που αφορούν κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων, στις περιπτώσεις, όπου, βάσει της στάθμισης των πιθανοτήτων και με την επιφύλαξη άδειας που εκδίδει δικαστική αρχή, είναι δυνατόν να οριστεί ότι, τα εν λόγω αγαθά προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες ή έχουν χρησιμοποιηθεί για εγκληματικές δραστηριότητες, λειτουργούν αποτρεπτικά περιορίζοντας την εγκληματική δραστηριότητα.

Θετικό ρόλο στην εξάρθρωση των εγκληματικών ομάδων διαδραματίζει και η εκπαίδευση του αστυνομικού προσωπικού, σχετικά με τη διερεύνηση υποθέσεων εμπορίας ανθρώπων, για άμεση και στοχευμένη εκδήλωση δράσεων, όσον αφορά μεμονωμένες περιπτώσεις δραστών και σε βάθος συστηματική έρευνα για αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων (με χρήση ειδικών ανακριτικών τεχνικών).

2.5 Διαδίκτυο-Νέες Τεχνολογίες.

Η συνεχιζόμενη παγκόσμια ανάπτυξη του διαδικτύου και η ευρεία χρήση του για νόμιμες δραστηριότητες, έχει γίνει ένας σημαντικός παράγοντας στην εξάπλωση του σοβαρού και οργανωμένου εγκλήματος. Η χρήση του διαδικτύου διευκολύνει την αναζήτηση και την πρόσβαση σε πληροφορίες, την αλίευση των θυμάτων, την απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων και τη νομιμοποίηση εγκληματικών εσόδων. Επιπλέον, προσφέρει ανωνυμία ή ψευδοανωνυμία και παρέχει τη δυνατότητα μαζικής διάπραξης εγκλημάτων από απόσταση, καθιστώντας πιο δύσκολο τον εντοπισμό και τη σύλληψη των δραστών. Για τους λόγους αυτούς, παρατηρείται διαρκώς αυξανόμενη χρήση του.

Συγκεκριμένα, τα μέλη των εγκληματικών ομάδων κατορθώνουν να πλησιάζουν μεγάλο αριθμό δυνητικών θυμάτων, μέσω της δόλιας χρήσης του διαδικτύου, εκμεταλλευόμενοι, ιδίως, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα μη επιθυμητά ηλεκτρονικά μηνύματα (spamming), τα λογισμικά κακόβουλης λειτουργίας για ηλεκτρονικό "ψάρεμα" ("phishing websites") και τους πλειστηριασμούς που διεξάγονται στο διαδίκτυο. Η άγνοια και η έλλειψη ευαισθητοποίησης των πολιτών σε θέματα κυβερνο-ασφάλειας, θέτει τα προσωπικά τους δεδομένα ολοένα και περισσότερο σε κίνδυνο εκμετάλλευσης από εγκληματίες του κυβερνοχώρου. Τα προσωπικά δεδομένα, που μπορεί κανείς να αποκτήσει μέσω διαδικτύου, εν αγνοία του ατόμου, μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την παραγωγή πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων.

Επιπροσθέτως, οι εγκληματικές ομάδες βρίσκουν νέες διεξόδους και τρόπους για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους (σε δραστηριότητες όπως η εμπορία ανθρώπων, η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, η διακίνηση ναρκωτικών, λαθρεμπόριο προϊόντων, απάτες, κ.λπ.), εκμεταλλευόμενες τις τεχνικές ανωνυμοποίησης και ανώνυμους μηχανισμούς πληρωμών για εγκληματικές συναλλαγές.

Επιπλέον, η διάδοση της χρήσης του διαδικτύου, δίνει τη δυνατότητα, αφενός, στους καταναλωτές να παραγγείλουν ευκολότερα ναρκωτικές ουσίες (κυρίως συνθετικά ναρκωτικά και κάνναβη από άλλες χώρες) και, αφετέρου, στους παραγωγούς, να έχουν πρόσβαση στα ερευνητικά και φαρμακευτικά δεδομένα. Περαιτέρω, διευκολύνει την επικοινωνία (μέσω εξειδικευμένων λογισμικών-εφαρμογών), τόσο μεταξύ των μελών των εγκληματικών ομάδων ή/και δικτύων, όσο και μεταξύ πελατών και προμηθευτών, προσφέροντάς τους «ιδιωτικότητα» (π.χ. «Darknet» το οποίο προσφέρει ανωνυμία στους χρήστες αποκρύπτοντας την IP των χρηστών και διαδικτυακές εφαρμογές μηνυμάτων με κρυπτογράφηση end to end).

Η γενικότερη εξέλιξη της τεχνολογίας [όπως π.χ. τα συστήματα μη επανδρωμένων αεροσκαφών (drones)] και η πρόσβαση σε ηλεκτρονικές συσκευές διευκολύνουν, σε ορισμένες περιπτώσεις, τις εγκληματικές δραστηριότητες (κατόπτευση υποψήφιων στόχων, διακίνηση ναρκωτικών και όπλων κ.α. με χρήση ΣμηΕΑ, δημιουργία υψηλής πιστότητας πλαστών εγγράφων ή χαρτονομισμάτων με τη χρήση εξελιγμένων ηλεκτρονικών υπολογιστών, φωτοτυπικών μηχανημάτων, σαρωτών

κ.λπ. – χρήση ειδικού ηλεκτρονικού εξοπλισμού ή ακόμη και λογισμικού για κλοπή οχημάτων, με παράκαμψη/αχρήστευση ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας οχημάτων «IMMOBILIZER», ή με παρεμβολή στη λειτουργία με τηλεχειρισμό «KEYLESS SYSTEM» των καινούριας τεχνολογίας οχημάτων.

Η τεχνολογία 5G είναι η τελευταία γενιά μεταφοράς δεδομένων, που εφαρμόζεται στα δίκτυα κινητής τηλεφωνίας. Η 5G ανταποκρίνεται στις αυξανόμενες απαιτήσεις των επικοινωνιακών μας αναγκών, ιδίως, λαμβάνοντας υπόψη την ανάπτυξη της τεχνολογίας του Διαδικτύου, παρέχοντας ταχύτερες και πιο αξιόπιστες συνδέσεις για όλες τις συσκευές. Ως αναδυόμενη τεχνολογία, η 5G, έχει λάβει και λαμβάνει μεγάλη προσοχή όσον αφορά την ιδιωτικότητα και την ασφάλεια. Σύμφωνα με μελέτη του ENISA⁹, σχετικά με τις πιθανές επιφυλάξεις ασφαλείας, το 5G δημιουργεί ορισμένες ιδιαίτερες προκλήσεις για την επιβολή του νόμου. Η δυνατότητα της τεχνολογίας 5G για λήψη δεδομένων από πολλαπλές πηγές (όπως Wi-Fi, πύργοι δικτύου και δορυφόροι), ταυτόχρονα, κάνει τη διερεύνηση των επικοινωνιών όλο και πιο πολύπλοκη. Δοθέντος ότι, η 5G επιφέρει εκθετικές αυξήσεις δεδομένων, υψηλότερες ταχύτητες και ισχυρότερη αποκρυπτογράφηση, η προσπάθεια τόσο των παρόχων επικοινωνιών όσο και των υπηρεσιών επιβολής του νόμου για την επίτευξη νόμιμης παρακολούθησης καθίσταται δυσχερέστερη¹⁰.

Στον αντίποδα, οι νέες τεχνολογίες, εφόσον αξιοποιηθούν κατάλληλα από τις διωκτικές αρχές, μπορούν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση εγκληματικών δραστηριοτήτων του οργανωμένου εγκλήματος, τόσο εγχώρια, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Στο πλαίσιο αυτό, η χρήση των νέων τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης μέσω δορυφόρου και της χρήσης ΣμηΕΑ από τις διωκτικές αρχές, μπορούν να συμβάλουν στον εντοπισμό π.χ. της πορείας των πλοίων που πραγματοποιούν παράνομες απαγορευμένες μεταφορές, εκφορτώσεις και μεταφορτώσεις εμπορευμάτων, στην καλύτερη επιτήρηση συνόρων και στην αποτύπωση του γεωγραφικού ανάγλυφου περιοχών στο πλαίσιο αναζήτησης καλλιιεργειών ναρκωτικών. Περαιτέρω, οι μεγάλες δυνατότητες μεταφοράς εικόνας των ΣμηΕΑ σε πραγματικό χρόνο στα κέντρα επιχειρήσεων και λήψεων αποφάσεων, τα καθιστούν αποτελεσματικά μέσα πρόληψης και καταστολής, ως συμπληρωματικό μέσο για την αντιμετώπιση της δράσης του οργανωμένου εγκλήματος.

Στην ίδια κατεύθυνση, η προώθηση της χρήσης ηλεκτρονικών μέσων πληρωμής, με σκοπό να διασφαλιστεί ότι οι συναλλαγές, στις οποίες περιλαμβάνονται και οι χρηματοπιστωτικές, είναι ανιχνεύσιμες και μπορούν να συνδεθούν με τραπεζικούς λογαριασμούς τους οποίους κατέχουν φυσικά πρόσωπα ή εταιρείες, τηρουμένης της αρχής της εμπιστευτικότητας, αυξάνει τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες στις διωκτικές αρχές για την παρακολούθηση της χρηματοδότησης του οργανωμένου εγκλήματος.

⁹ European Union Agency for Network and Information Security

¹⁰ Βλέπε Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA) 2018 της Europol.

2.6 Κοινωνικοί.

Κοινωνικοί παράγοντες όπως η ανεργία¹¹, η έντονη αστικοποίηση της κοινωνίας, η ηλικιακή σύνθεση του πληθυσμού, η ομοιογένειά του ή μη, η κοινωνική διαστρωμάτωση (καθώς εμπλέκονται άτομα από όλα τα κοινωνικά στρώματα), η ύπαρξη τυχόν «στεγανοποιημένων» τμημάτων αυτού (γκέτο), η παράτυπη μετανάστευση, επηρεάζουν και διαμορφώνουν το οργανωμένο έγκλημα σε κάθε χώρα.

Επιπλέον, η στάση και η συμπεριφορά της κοινωνίας έχει σημαντική επιρροή στο σοβαρό και οργανωμένο έγκλημα. Η ανοχή απέναντι σε κάποιες μορφές εγκλήματος ή/και η έλλειψη ευαισθητοποίησης, δημιουργεί ένα ευνοϊκό περιβάλλον για ορισμένα εγκλήματα, μειώνοντας τους κινδύνους για τις εγκληματικές ομάδες, ενώ αυξάνει τη ζήτηση των προϊόντων των παράνομων δραστηριοτήτων. Παραδείγματος χάρη, η κατανάλωση των νέων ψυχοδραστικών ουσιών και η αγορά των παραποιημένων προϊόντων πολυτελείας, με μοναδικό κριτήριο τη συγκριτικά φθηνότερη τιμή τους έναντι των γνήσιων, ενόψει μάλιστα και της γενικής διεθνούς οικονομικής / ενεργειακής κρίσης, απολαμβάνουν τα υψηλότερα επίπεδα της κοινωνικής ανεκτικότητας. Παρά τις εκστρατείες των μέσων ενημέρωσης, τέτοιες δραστηριότητες σπάνια θεωρούνται προβληματικές ή επικίνδυνες από το ευρύ κοινό.

Επίσης, αυξημένη είναι η κοινωνική ανοχή απέναντι σε εγκλήματα που δεν εμπεριέχουν το στοιχείο της βίας ή το θύμα δεν είναι φυσικό πρόσωπο. Το γεγονός ότι, η απάτη ως έγκλημα, σπάνια εμπεριέχει το στοιχείο της βίας, ενώ τα θύματα είναι πολλές φορές νομικά πρόσωπα, δημιουργεί μια ιδιότυπη κοινωνική ανοχή σε τέτοιες συμπεριφορές, οι οποίες, σε συνδυασμό με την άγνοια του κοινού για τις κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις τέτοιων εγκλημάτων, δημιουργούν προϋποθέσεις διάπραξης αυτών. Επίσης, στην περίπτωση των υποθέσεων αρχαιοκαπηλίας, οι επιπτώσεις σε βάρος των πολιτών είναι μηδαμινές, καθόσον πρόκειται για μία εγκληματική δραστηριότητα που στρέφεται εναντίον πραγμάτων που δεν τους θίγει άμεσα, εκτός από την περίπτωση κλοπής αντικειμένων από ιδιωτικές συλλογές (υποθέσεις οι οποίες δεν απαντώνται συχνά στην Χώρα μας).

Περαιτέρω, στην εμπορία ανθρώπων για σεξουαλική ή εργασιακή εκμετάλλευση, η αλλαγή του τρόπου δράσης των δραστών και ο περιορισμός, σε ορισμένες περιπτώσεις, της χρήσης βίας, ως μέσο εξαναγκασμού των θυμάτων, έχει ως αποτέλεσμα να μην αισθάνονται τα θύματα την ανάγκη να καταγγείλουν την εκμετάλλευσή τους στις διωκτικές αρχές. Επιπλέον, η ζήτηση παροχής των υπηρεσιών αυτών από πελάτες επηρεάζει και ευνοεί την ανάπτυξη της συγκεκριμένης «παράνομης» αγοράς.

Στον τομέα των οργανωμένων απατών, η ιδιαιτερότητα των θυμάτων, η οποία έγκειται σε διαφορετικούς, κατά περίπτωση, παράγοντες, όπως το προχωρημένο της

¹¹ Σύμφωνα με σχετική Έκθεση του UNODC «Monitoring impact of economic crisis on crime», προκύπτει ότι η υψηλή ανεργία συσχετίζεται με την αύξηση ορισμένων κατηγοριών εγκλημάτων (π.χ. η υψηλή ανεργία σε νέες ηλικίες συσχετίζεται με την αύξηση των εγκλημάτων των τροχοφόρων).

ηλικίας τους, η εμπιστοσύνη στο πλαίσιο των εμπορικών συναλλαγών, η ανάγκη διεξόδου από την οικονομική κρίση κ.ά. ευνοεί τη θυματοποίησή τους.

Σημαντικό στοιχείο αποτέλεσε κατά το παρελθόν ο κλονισμός της εμπιστοσύνης των πολιτών προς το χρηματοπιστωτικό σύστημα, ο οποίος οδήγησε στη μαζική ανάληψη κεφαλαίων από τις τράπεζες και στη φύλαξή τους εντός των οικιών κατά τα προηγούμενα έτη. Το φαινόμενο αυτό φαίνεται να έχει ήδη αντιστραφεί, ως προκύπτει από την αύξηση των διαθέσιμων κεφαλαίων των νοικοκυριών στις ελληνικές τράπεζες το ερευνώμενο έτος.

2.7 Επιδημιολογική κατάσταση.

Η πορεία εξέλιξης της πανδημίας οδήγησε, το 2021, την ελληνική πολιτεία στη συνέχιση λήψης μέτρων που αποσκοπούσαν στον περιορισμό διασποράς της στην κοινότητα. Έμμεσο αποτέλεσμα αυτών, κατά το χρονικό διάστημα εφαρμογής τους, ήταν η διαφοροποίηση της εγκληματικότητας (μείωση στους κυριότερους δείκτες) σε σχέση με τα αντίστοιχα χρονικά διαστήματα των προγενέστερων ετών (2019 και παλαιότερα, καθώς η ίδια επίδραση των αντίστοιχων μέτρων διαφαιίνεται και κατά το έτος 2020 κατά το διάστημα εφαρμογής τους). Εξαιρέση αποτελεί η διάπραξη απατών και ηλεκτρονικών απατών, οι οποίες όλο το ερευνώμενο χρονικό διάστημα αυξάνονταν.

Η σημαντική μείωση των κυριότερων δεικτών εγκληματικότητας (κλοπές-διαρρήξεις, ληστείες, κλοπές τροχοφόρων κατά το 2021, σε σχέση με το ίδιο διάστημα παρελθόντος έτους (2020) και κυρίως, συγκριτικά με τα προγενέστερα της εμφάνισης της πανδημίας έτη (2019 κ.ο.κ.), εκτιμάται ότι συνδέεται αφενός με τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών αλλά και των υποψήφιων δραστών και αφετέρου με τα αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης που ελήφθησαν από την ΕΛ.ΑΣ..

Παράλληλα, με την υφιστάμενη υποχρέωση της Ελληνικής Αστυνομίας να επιτηρεί για το ίδιο χρονικό διάστημα την υλοποίηση των μέτρων και κυρίως αυτών του προσωρινού περιορισμού και του ελέγχου της κυκλοφορίας των πολιτών, για το ίδιο χρονικό διάστημα, καταγράφηκε αύξηση στις εξιχνιάσεις των τελούμενων ή ήδη τελεσθέντων αδικημάτων.

Ωστόσο, το μέτρο του προσωρινού περιορισμού και του ελέγχου της κυκλοφορίας των πολιτών, οδήγησε σε αυξημένη χρήση του διαδικτύου από τους πολίτες, οι οποίοι προέβαιναν εκείνο το χρονικό διάστημα σε αγορές και παραγγελίες προϊόντων μέσω διαδικτύου, γεγονός το οποίο οδήγησε σε εκρηκτική αύξηση των απατών και δη των τελούμενων μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες, με συνεχή Δελτία Τύπου¹², επιχειρήσαν να ανακόψουν την άνοδο των απατών, ενημερώνοντας τους πολίτες αναφορικά με τις νέες ή υπενθυμίζοντας υφιστάμενες μορφές απατών που ακολουθούν οι επιτήδριοι.

¹² Βλέπε αναλυτικότερα το Κεφάλαιο με τις Απάτες.

Παράλληλα, από την έναρξη εξάπλωσης του covid-19, η ελληνική πολιτεία προέτρεψε τους πολίτες να χρησιμοποιούν κατά τις συναλλαγές τους πλαστικό χρήμα (χρεωστικές-πιστωτικές κάρτες, ηλεκτρονική τραπεζική κλπ) και να αποφεύγουν τη χρήση μετρητών. Οι πολίτες, εκ του αποτελέσματος ιδωμένο, ακολούθησαν την προτροπή του ελληνικού κράτους, γεγονός το οποίο φαίνεται στην αύξηση των συναλλαγών που πραγματοποίησαν οι Έλληνες. Το γεγονός αυτό, οδηγεί, αφενός, σε μείωση του «μαύρου» χρήματος που κυκλοφορεί στην οικονομία και αφετέρου, σε αύξηση των εσόδων του ελληνικού δημοσίου από τους φόρους (έμμεσου και άμεσου)¹³. Παράλληλα, ο περιορισμός των μετρητών οδηγεί και σε μείωση των εγκλημάτων παρακάραξης νομισμάτων, από τη στιγμή που δεν υφίσταται ζήτηση για αυτά.

Αναφορικά με την παράνομη διακίνηση μεταναστών, ο περιορισμός των μετακινήσεων των πολιτών σε διεθνές επίπεδο, η αυξημένη επιτήρηση και η εντατικοποίηση των ελέγχων σε σημεία που παραδοσιακά εκμεταλλεύονται τα εγκληματικά δίκτυα για την παράνομη διακίνηση μεταναστών, αποτέλεσαν παράγοντες που συνετέλεσαν σε σημαντική μείωση της εν λόγω εγκληματικής δραστηριότητας. Αυτό αποτυπώνεται στον αριθμό συλλήψεων διακινούμενων ατόμων, ο οποίος κατά το 2021 ήταν ο χαμηλότερος της τελευταίας δεκαετίας, σε συνέχεια αντίστοιχης διαπίστωσης και κατά το έτος 2020. Εντούτοις, λαμβάνοντας υπόψη ότι τα χρονικά διαστήματα κατά τα οποία, ανάλογα με την εξέλιξη της πανδημίας, τα μέτρα για την αντιμετώπιση της πανδημίας είχαν αρθεί, η μεταναστευτική πίεση τόσο στα ελληνικά, όσο και γενικότερα, στα ευρωπαϊκά σύνορα ήταν αυξημένη, εκτιμάται το επίπεδο κινδύνου για την αντιμετώπιση νέων προκλήσεων ασφαλείας κατά το προσεχές χρονικό διάστημα, θα επανέλθει στο υψηλό επίπεδο των προηγούμενων ετών.

Τέλος, όσον αφορά τη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, η εφαρμογή των μέτρων που ελήφθησαν από την Ελληνική Πολιτεία για την αντιμετώπιση της πανδημίας, είχαν έμμεσο αντίκτυπο και στην εν λόγω εγκληματική δραστηριότητα, επηρεάζοντας τη διαθεσιμότητα και τις τιμές ναρκωτικών ουσιών, καθώς και τον τρόπο δράσης των εμπλεκόμενων εγκληματικών οργανώσεων / διακινητών. Ωστόσο, η αρχική μείωση στις διακινηθείσες ποσότητες που είχε καταγραφεί κατά το 2020, τόσο εγχώρια, όσο και διεθνώς, διαπιστώνεται ότι, παρά τη συνέχιση εφαρμογής μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας, ανατρέπεται το 2021, καθώς καταγράφονται δείκτες και τιμές που πλησιάζουν τη σταθερά ανοδική τάση που υπήρχε έως το 2019 στην υπόψη εγκληματική δραστηριότητα.

¹³ Σε μελέτη του ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ με τίτλο «Ηλεκτρονικές πληρωμές στην Ελλάδα: Πολιτικές και επιδράσεις στη χρήση καρτών, 2015-2020», διαπιστώνεται ότι η μεγάλη αύξηση της χρήσης καρτών στις καθημερινές συναλλαγές συνέβαλε τουλάχιστον στο 17% της ετήσιας αύξησης των εσόδων από ΦΠΑ που καταγράφηκε το 2019. Πηγή: http://iobe.gr/docs/research/RES_05_F_22032021_PRE_GR.pdf

3 Εγκληματικές δραστηριότητες.

3.1 Παράνομη διακίνηση μεταναστών.

3.1.1 Παρούσα κατάσταση.

Η παράνομη διακίνηση μεταναστών αποτέλεσε και το 2021, όπως και τα προηγούμενα έτη, μία από τις μεγαλύτερες παράνομες αγορές στην Ελλάδα, λαμβάνοντας υπόψη τον αριθμό των εμπλεκομένων (διακινητές, μετανάστες κ.λπ.) και τη συχνότητα διάθεσης των παράνομων υπηρεσιών. Η Χώρα μας, ένεκα της γεωγραφικής της θέσης, συνεχίζει να αποτελεί σημαντική «πύλη» εισόδου μη νόμιμων αλλοδαπών στην Ευρώπη, οι οποίοι έχουν ως απώτερο στόχο-προορισμό χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης. Σε αντίθεση με την αυξητική τάση που είχε αρχίσει να διαφαίνεται στη Χώρα μας κατά τα έτη 2018 και 2019, οι ροές των μεταναστών και προσφύγων **το έτος 2021, παρουσιάζουν πτώση**, όπως είχε διαφανεί και κατά το έτος 2020. Η μείωση που καταγράφεται στους απόλυτους αριθμούς συλληφθέντων διακινητών και διακινούμενων, δύναται να αιτιολογηθεί εξαιτίας των μέτρων που ελήφθησαν για τον περιορισμό της διασποράς της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, που συνεπακόλουθα οδήγησαν, αφενός, στον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών και των διασυνοριακών μετακινήσεων και αφετέρου, σε αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης κατά τα δύο προηγούμενα έτη.

Όπως προαναφέρθηκε, κατά το έτος 2021, σε συνέχεια των αντίστοιχων διαπιστώσεων για το έτος 2020, το ζήτημα της παράνομης διακίνησης μεταναστών επηρεάστηκε σε σημαντικό βαθμό από τις επιπτώσεις της επιδημιολογικής κρίσης. Στην Ελλάδα, οι συλλήψεις¹⁴ αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή παρουσίασαν, για δεύτερο συνεχόμενο έτος, σημαντική πτώση, κατά **19,62%**, συγκριτικά με το προγενέστερο έτος. Επισημαίνεται ότι, κατά το 2020 συγκριτικά με το έτος 2019 (πριν την εμφάνιση της επιδημιολογικής κρίσης και των αντίστοιχων μέτρων για την αντιμετώπισή της), είχε καταγραφεί μείωση της τάξεως του **61,77%** σε αντίθεση με την αυξητική τάση των ετών 2018-2019. Συγκεκριμένα, το έτος 2021, πραγματοποιήθηκαν **38.013** συλλήψεις αλλοδαπών για παράνομη είσοδο και παραμονή στην επικράτεια (από Αστυνομικές και Λιμενικές Αρχές), έναντι **47.293** συλλήψεων το έτος 2020 και **123.710** συλλήψεων το έτος 2019.

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα συνολικού αριθμού αλλοδαπών που συνελήφθησαν για παράνομη είσοδο και παραμονή, από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην Επικράτεια (αριθμός και ποσοστιαία μεταβολή), κατά τα έτη 2011 έως 2021. Όπως εύκολα συνάγεται, ο αριθμός των αλλοδαπών που εντοπίστηκαν και συνελήφθησαν κατά το 2021 είναι ο χαμηλότερος από το 2011 και έπειτα.

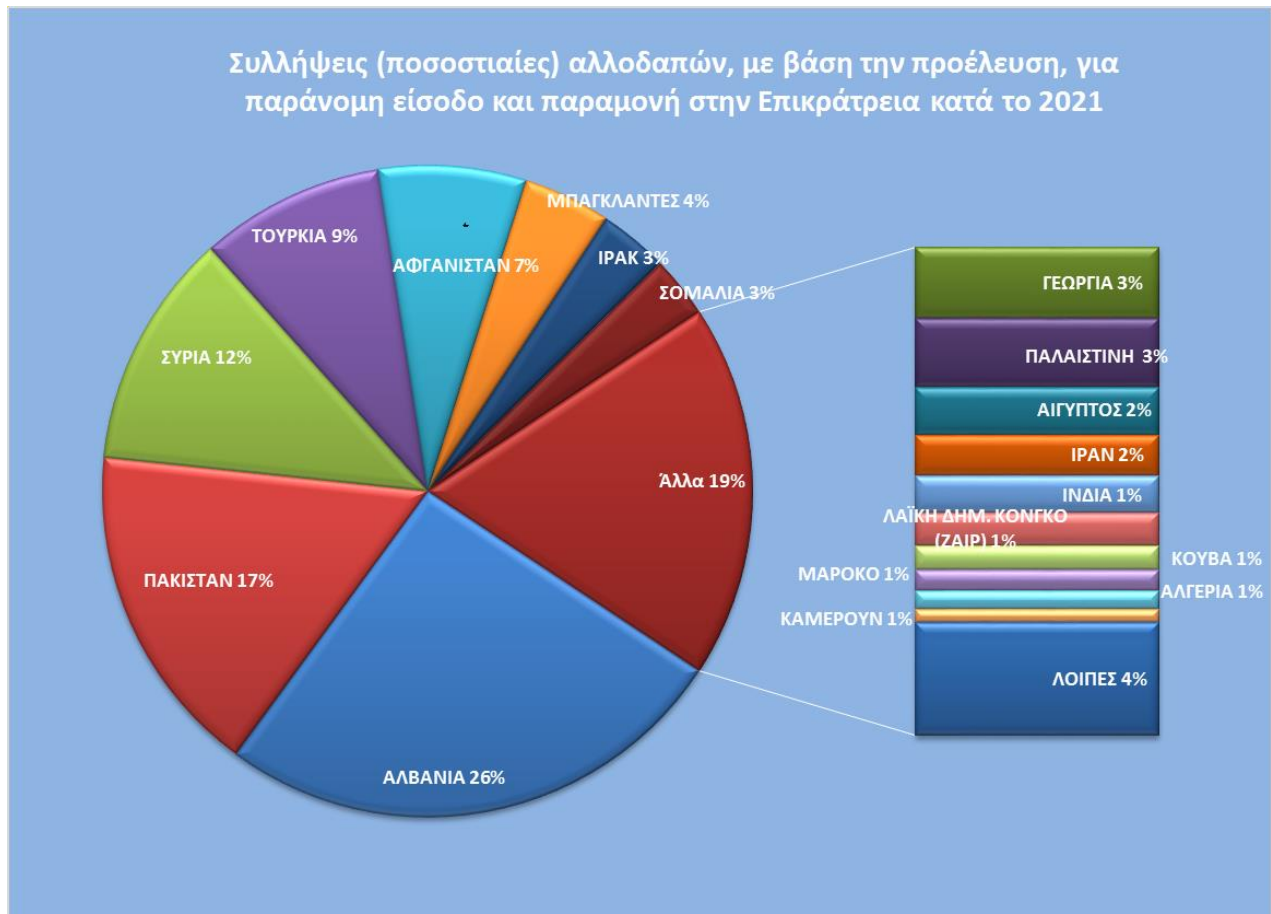
¹⁴ Από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1

Αναφορικά με τις χώρες προέλευσης των συλληφθέντων παράτυπων μεταναστών, κατά το 2021, οι υπήκοοι **Αλβανίας** καταλαμβάνουν την πρώτη θέση, ακολουθούμενοι από τους υπηκόους **Πακιστάν**, **Συρίας**, **Αφγανιστάν** και **Τουρκίας**. Αξιοσημείωτη είναι η μείωση που καταγράφεται, τόσο ποσοστιαία, όσο και σε απόλυτους αριθμούς, συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη, επηρεάζοντας σε μεγάλο βαθμό τον συνολικό αριθμό συλλήψεων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 2

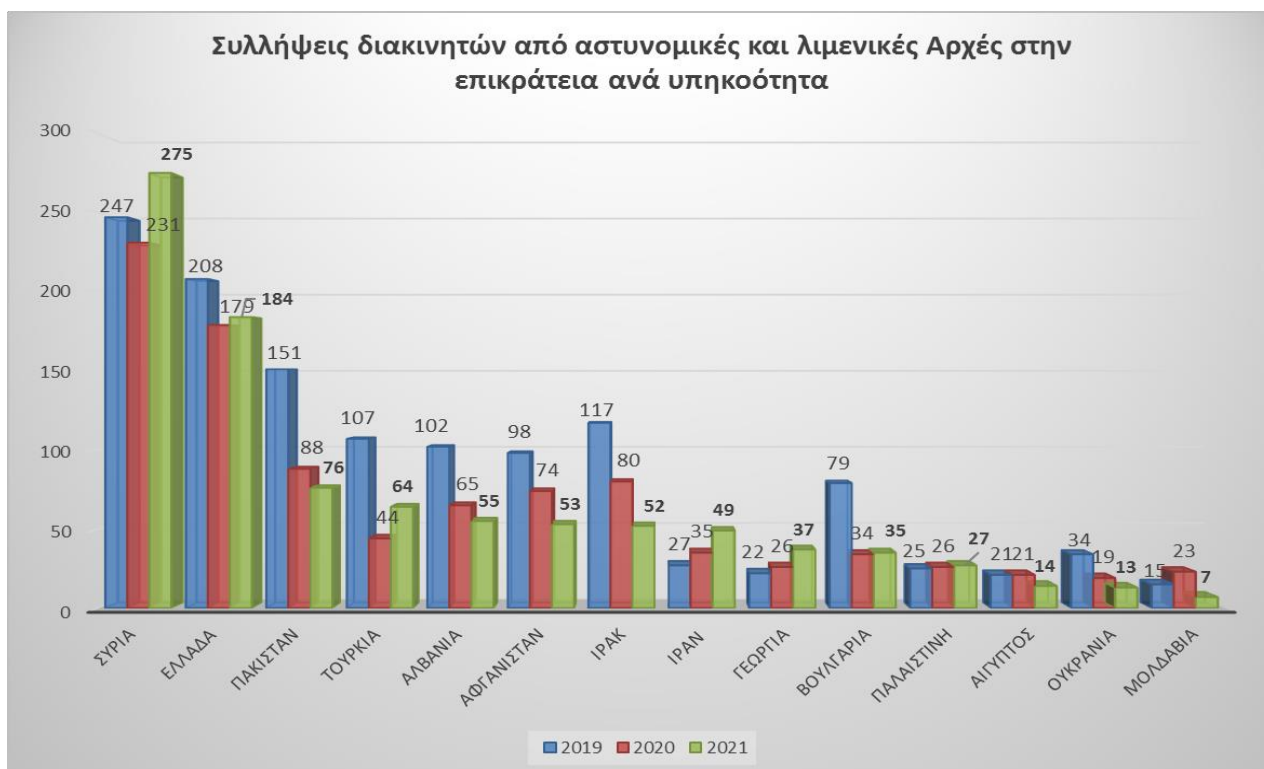
Παράλληλα, μείωση καταγράφεται, για τρίτο συνεχόμενο έτος, στις συλλήψεις διακινητών (κατά **1,80%**), ο αριθμός των οποίων έφτασε τους 1.092. Παρακάτω παρατίθεται γράφημα συνολικού αριθμού διακινητών που συνελήφθησαν από αστυνομικές και λιμενικές Αρχές στην επικράτεια (αριθμός και ποσοστιαία μεταβολή), κατά τα έτη 2011 έως 2021.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3

Όσον αφορά στην υπηκοότητα των διακινητών, κατά το 2021 δεν διαπιστώνονται σημαντικές διαφοροποιήσεις συγκριτικά με τα προηγούμενα έτη. Στην πρώτη θέση εξακολουθούν να βρίσκονται οι προερχόμενοι από τη **Συρία** και ακολουθούν οι **ημεδαποί**, οι υπήκοοι **Πακιστάν**, οι υπήκοοι **Τουρκίας**, **Αλβανίας**, **Αφγανιστάν** και **Ιράκ** αναλυτικότερα βλ. ΓΡΑΦΗΜΑ 4].

ΓΡΑΦΗΜΑ 4

Υπό το πρίσμα των επιπτώσεων της επιδημιολογικής κρίσης, όπως προαναφέρθηκε, η **ελληνο - τουρκική μεθόριος** εξακολουθεί να αποτελεί και το 2021 το κύριο σημείο εισόδου στη Χώρα¹⁵. Επιπλέον, η πτωτική τάση της παρατηρούμενης πίεσης στα **ελληνοτουρκικά χερσαία** σύνορα εξακολουθεί να υφίσταται, με σταθεροποιητικό, ωστόσο, ρυθμό¹⁶. Όσον αφορά στην **ευρύτερη περιοχή του Αιγαίου**, καταγράφεται μείωση της τάξης του 64,68% στις συλλήψεις αλλοδαπών της Δ.Α. Λέσβου, 53,19% στις συλλήψεις της Δ.Α. Χίου, 67,43% στη Δ.Α. Σάμου, 48,15% στην Α Δ.Α. Δωδεκανήσου, 34,50% στη Β' Δ.Α. Δωδεκανήσου, 95,72% στην περιοχή αρμοδιότητας του Κ.Α. Αλεξανδρούπολης – Σαμοθράκης και 1,03% στη Δ.Α. Κρήτης. Στη Δ.Α. Κυκλάδων καταγράφηκε αύξηση των συλλήψεων κατά 30,74%.

Όσον αφορά τα λοιπά μεθοριακά σημεία, κατά το 2021 σε σχέση με το 2020, στα σύνορα Ελλάδας – Αλβανίας παρατηρείται **αύξηση** κατά **0,71%** (2.970 από 2.949 συλλήψεις), στα σύνορα Ελλάδας – Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας **αύξηση** κατά **25,10%** (643 από 514 συλλήψεις) και στα σύνορα Ελλάδας - Βουλγαρίας **αύξηση** κατά **29,72%** (1.973 από 1.521 συλλήψεις) στον αριθμό συλλήψεων.

Από τα ανωτέρω συμπεραίνεται ότι, τα εγκληματικά δίκτυα διακίνησης παράτυπων μεταναστών συνεχίζουν να χρησιμοποιούν, κατά κύριο λόγο, τη **θαλάσσια οδό** για την προώθηση των αλλοδαπών στη χώρα μας από την Τουρκία.

Οι προαναφερόμενες τάσεις οφείλονται σε παράγοντες όπως:

- Η πορεία της εφαρμογής της Συμφωνίας της Ε.Ε. με την Τουρκία για το μεταναστευτικό-προσφυγικό, σε συνάρτηση με τα μέτρα για την καταπολέμηση της παράτυπης μετανάστευσης που λαμβάνονται από τις τουρκικές αρχές.
- Η εγγύτητα των ακτών της Τουρκίας με τα νησιά του Αιγαίου, σε συνδυασμό με τη μεγάλη ακτογραμμή θαλασσιών συνόρων της Χώρας μας, η οποία είναι αδύνατο να φυλαχθεί επαρκώς επί 24ώρου βάσεως από τους διαθέσιμους πόρους των λιμενικών αρχών, αλλά και των ενισχυτικών δυνάμεων του FRONTEX.
- Η επικρατούσα κατάσταση στη Συρία, η αστάθεια στο Αφγανιστάν και η οικονομική κατάσταση στη Μέση Ανατολή και τη Νότια Ασία.
- Οι διακυμάνσεις στην ευκολία πρόσβασης των διακινούμενων εργαζομένων στην αγορά εργασίας της Σαουδικής Αραβίας ή οι αλλαγές στις αντιλήψεις των μεταναστών σχετικά με την προσβασιμότητα των χωρών της Ε.Ε..
- Η εφαρμογή του σχεδίου «ΣΑΡΙΣΑ», συμβάλλει στην αποτροπή εισόδου στο έδαφος της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας.
- Το κλείσιμο των συνόρων και η περαιτέρω ενίσχυση των συνοριακών ελέγχων, σε συνδυασμό με την τοποθέτηση αποτρεπτικών εμποδίων στις

¹⁵Το **26.96%** του συνολικού αριθμού συλληφθέντων μη νόμιμων αλλοδαπών εντοπίστηκε στην Ε/Τ μεθόριο.

¹⁶ Το 2019 καταγράφηκαν 8.642 συλλήψεις αλλοδαπών, το 2020: 4.828 (μείωση κατά 44,13% συγκριτικά με το 2019) και το 2021: 4.055 (μείωση κατά 16,01% συγκριτικά με το 2020).

μεθορίους από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Μαυροβούνιο, Σερβία, Κροατία, Ουγγαρία) σε συνεργασία με το Δ.Ο. FRONTEX, καθιστά τη Βαλκανική οδό κλειστή καθ' όλο το μήκος της μέχρι Αυστρία και Γερμανία.

- Η συνέχιση της επιχείρησης «ΑΣΠΙΔΑ» στην περιοχή του Έβρου, η οποία έχει οδηγήσει στην εξεύρεση άλλων οδών διέλευσης στην Ε.Ε. (θαλάσσια Ε/Τ σύνορα).
- Η κατασκευή τεχνητού εμποδίου (φράκτη) από τη Βουλγαρία, κατά μήκος των συνόρων της με την Τουρκία.
- Η επιδημιολογική κρίση από την εξάπλωση του κορωνοϊού Covid-19 και τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της διασποράς του και είχαν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό των διασυνοριακών μετακινήσεων και την εντατικοποίηση των πραγματοποιούμενων ελέγχων.

3.1.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2021)	Εγκλήματα συνδεδεμένα με κύρια εγκληματική δραστηριότητα	Άλλο-δαπές	Εγχώριες & Άλλοδαπές	Εγχώριες	Εμπλεκόμενες. Χώρες που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο των ερευνών
26	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Πλαστογραφίες ▪ Αρπαγή ▪ Παράνομη κατακράτηση ▪ Εκβίαση ▪ Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα ▪ Παραβάσεις νομοθεσίας περί όπλων ▪ Κλοπή ▪ Έκθεση ▪ Ψευδής βεβαίωση ▪ Κατασκοπεία ▪ Παραβίαση κρατικού απορρήτου 	21	4	1	<p>Προέλευσης: Αφγανιστάν, Συρία, Πακιστάν, Αλβανία, Ιράκ, Τουρκία, Μπαγκλαντές, Παλαιστίνη, Γεωργία, Βουλγαρία, Αλγερία</p> <p>Ενδιάμεσες (transit): Ελλάδα, Τουρκία,</p> <p>Προορισμού: Ελλάδα, χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης (γενικά), Ιταλία, Αλβανία</p>

Κατά το προηγούμενο έτος (2021), από τις υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές διωκτικές αρχές και αφορούσαν τη διευκόλυνση εισόδου και μεταφορά παράτυπων μεταναστών εντός της χώρας, τη διευκόλυνση εξόδου αυτών προς χώρες της Ε.Ε. και την πλαστογραφία εγγράφων για τη νόμιμη παραμονή τους στη χώρα ή τη μετάβασή τους σε χώρες της Ε.Ε, αναλύθηκαν ενδελεχώς **είκοσι έξι (26)** περιπτώσεις πολυμελών εγκληματικών ομάδων και δικτύων που εξαρθρώθηκαν.

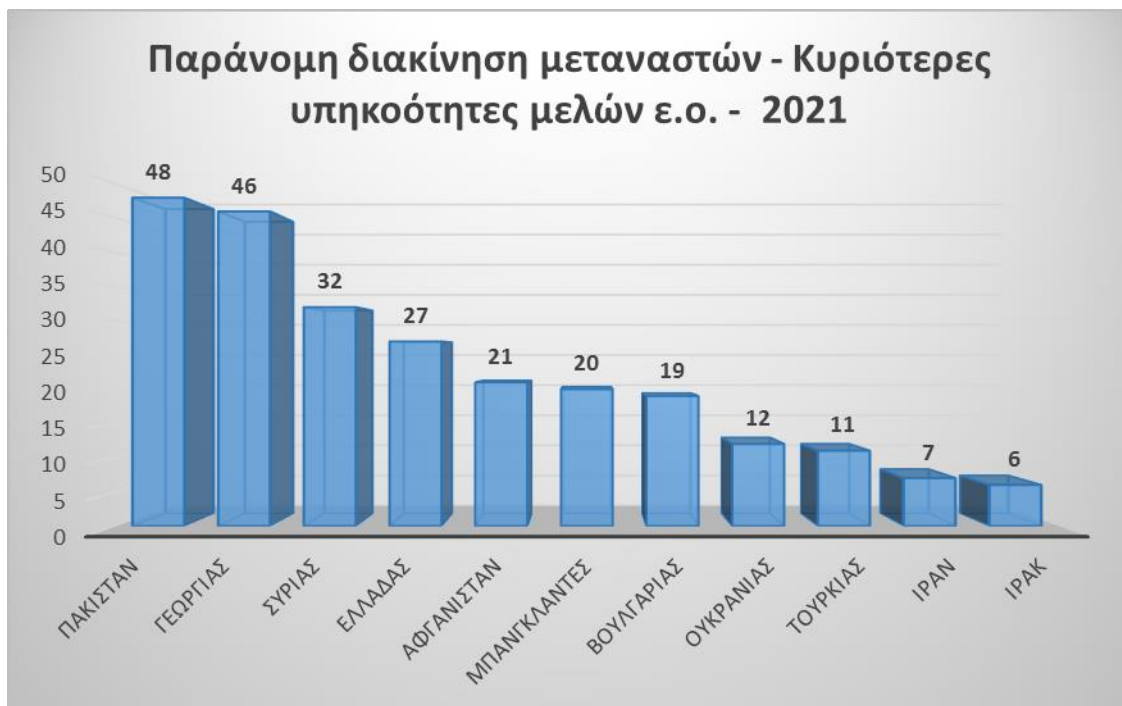
Οι ομάδες αυτές απαρτιζόνταν συνολικά από **338** μέλη, με το μέγεθός τους να ποικίλλει κατά περίπτωση (3-50 μέλη, με συχνότερη εμφανιζόμενη σύνθεση αυτή των 5 μελών ανά ομάδα).

Επρόκειτο, στην πλειοψηφία τους για ολιγομελείς ομάδες (12 περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, οι οποίες αποτελούνταν από 3 έως 5 μέλη). Ωστόσο καταγράφηκαν (6) πολυμελείς ομάδες (με σύσταση από 6 έως 12 μέλη) και διαπιστώθηκε η δράση (8) εγκληματικών δικτύων (με αριθμητική σύσταση άνω των 12 μελών).

Οι εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν ήταν τόσο **ανομοιογενείς**, όσο και **ομοιογενείς**¹⁷ (ισομερώς σε ποσοστό **50%** και **50%** επί του συνόλου, αντίστοιχα). Οι περισσότερες περιπτώσεις των ανομοιογενών ομάδων είχαν υπηκοότητα μελών, **αλλοδαπή**¹⁸ (αμιγώς αλλοδαπή προέλευση μελών στις 9 από τις 13 υποθέσεις και συνδυασμός μελών ελληνικής και αλλοδαπής προέλευσης στις 4 από τις 13 υποθέσεις). Οι **ομοιογενείς** ομάδες διαπιστώθηκε ότι είχαν **αλλοδαπή** υπηκοότητα μελών στις 12 εκ των 13 ομάδων που εξαρθρώθηκαν. Μόλις σε μία εκ των συνολικά 26 εγκληματικών ομάδων, το σύνολο των μελών είχε ελληνική υπηκοότητα.

Όσον αφορά στις **χώρες προέλευσης** των **μελών** των εγκληματικών ομάδων, ακολουθεί γράφημα στο οποίο παρουσιάζονται οι κυριότερες εξ αυτών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5

Όπως εμφανίζεται και από το προηγούμενο γράφημα, οι χώρες προέλευσης των μελών των εγκληματικών ομάδων κατά το 2021 ήταν, κυρίως, το Πακιστάν, η Γεωργία και ακολούθως, η Συρία, η Ελλάδα και το Αφγανιστάν.

Από τη σύγκριση των στοιχείων (μεταξύ των διακινητών και των μελών των εγκληματικών ομάδων) διαπιστώνονται ορισμένες διαφοροποιήσεις:

- Οι υπήκοοι Συρίας, Πακιστάν, Αφγανιστάν εμφανίζονται ψηλά, τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων, όσο και στις συλλήψεις διακινητών (ατόμων που δραστηριοποιούνται στην παράνομη διακίνηση αλλοδαπών

¹⁷ **Ομοιογενής (Homogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει την ίδια υπηκοότητα. **Ανομοιογενής ή ετερογενής (Heterogeneous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη, που αντίθετα με την ομοιογενή, τα μέλη της έχουν διαφορετικές υπηκοότητες.

¹⁸ **Εγχώρια (Indigenous)** εγκληματική ομάδα είναι εκείνη που η συντριπτική πλειοψηφία των μελών της έχει ελληνική υπηκοότητα. **Αλλοδαπή (Non-Indigenous)** είναι εκείνη, που αντίθετα με την εγχώρια, τα μέλη της δεν έχουν ελληνική υπηκοότητα. **Εγχώρια και Αλλοδαπή μαζί (Indigenous & Non-Indigenous)** είναι εκείνη που τα μισά περίπου μέλη της έχουν ελληνική υπηκοότητα και τα άλλα μισά δεν έχουν.

συμπεριλαμβανομένων μελών ε.ο. και ατόμων για τα οποία εξακριβώθηκε η συμμετοχή τους σε εγκληματική ομάδα). Το γεγονός ότι, οι προαναφερθείσες υπηκοότητες εμφανίζονται σε υψηλές θέσεις και στις υπηκοότητες συλληφθέντων διακινούμενων αλλοδαπών, επιβεβαιώνει τη διαπίστωση που καταγράφεται επίσης και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σύμφωνα με την οποία το μεγαλύτερο ποσοστό των διακινητών προέρχεται από τις χώρες προέλευσης των διακινούμενων.

- Ομοίως, οι ημεδαποί καταλαμβάνουν υψηλή θέση τόσο στις συλλήψεις μελών εγκληματικών ομάδων (4^η θέση), όσο και στις συλλήψεις διακινητών (2^η θέση).
- Οι υπήκοοι Τουρκίας, εμφανίζονται σχετικά ψηλά στις συλλήψεις διακινητών (4^η θέση), όχι όμως και στις συλλήψεις μελών ε.ο. που εμπλέκονται στο υπόψη εγκληματικό πεδίο. Η διαφοροποίηση εκτιμάται ότι, οφείλεται, αφενός, στο γεγονός ότι η πλειοψηφία αυτών που συλλαμβάνονται στη Χώρα μας, έχουν εκτελεστικό-περιφερειακό ρόλο (πρόκειται κυρίως για μεταφορείς-διακινητές οι οποίοι μετέφεραν, από Τουρκία προς Ελλάδα, μη νόμιμους αλλοδαπούς) και αφετέρου, ότι ενδεχομένως, ανήκουν σε εγκληματικά δίκτυα που δραστηριοποιούνται στη χώρα προέλευσής τους. Ομοίως και οι υπήκοοι Αλβανίας, βρίσκονται στην 4^η θέση στις συλλήψεις διακινητών, ενώ πολύ χαμηλότερη είναι η συμμετοχή τους στις συλλήψεις μελών ε.ο. που εμπλέκονται στην υπόψη εγκληματική δραστηριότητα, υποδεικνύοντας ότι έχουν κυρίως εκτελεστικό-περιφερειακό ρόλο.

Αναφορικά με τη δομή των ομάδων, διαπιστώθηκε σαφής **ιεραρχική δομή** σε ποσοστό **73,07%**. Το υπόλοιπο ποσοστό (26,92%) αφορά σε εγκληματικές ομάδες στις οποίες δεν ανιχνεύθηκαν σαφείς σχέσεις ιεραρχίας (επίπεδη δομή). Αυτό, ενδεχομένως, οφείλεται στο γεγονός ότι, σε σημαντικό αριθμό περιπτώσεων συλλήψεων μελών ε.ο. που δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση μη νόμιμων αλλοδαπών, αυτοί ανήκαν σε εγκληματικά δίκτυα της χώρας διέλευσης ή της χώρας προέλευσής τους, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσχερής η πλήρης αποδόμηση των εγκληματικών ομάδων από τις διοικητικές αρχές.

Στις περιπτώσεις των πολυμελών δικτύων, η δομή τους ήταν χαλαρή, με την ύπαρξη υποομάδων, οι οποίες αναλαμβάνουν συγκεκριμένο ρόλο και των οποίων τα ηγετικά μέλη-συντονιστές, συνεργάζονται μεταξύ τους. Πρόκειται για ευέλικτα και ρευστά-χαλαρά εγκληματικά δίκτυα (loose-liquid criminal networks), τα οποία χαρακτηρίζονται ως πραγματοπαγή και όχι ως προσωποπαγή, ήτοι στο πλαίσιο της εδραίωσης του δικτύου και της απόκτησης ευελιξίας, τα εν λόγω εγκληματικά δίκτυα, που λειτουργούν με όρους και τακτικές επιχειρηματικότητας, αναπτύσσουν δραστηριότητες με κύριο στόχο την κανονική και αδιάκοπη λειτουργία του δικτύου, χρησιμοποιώντας συχνά κύκλο προσώπων που δύναται να εμπλακεί περιστασιακά και κατά τόπους σε δευτερεύουσες - βοηθητικές αρμοδιότητες, παραλλάσσοντας τον τρόπο συνεργασίας και αντικαθιστώντας συχνά πρόσωπα που εμπλέκονται στα διάφορα στάδια - φάσεις της διαδικασίας, ανάλογα με τις διαμορφωθείσες συνθήκες, με τρόπο ώστε να εξυπηρετούν τη λειτουργία του (loose networks).

Στις εγκληματικές ομάδες που εμφάνισαν ιεραρχική δομή, ηγετικό ρόλο είχαν κυρίως υπήκοοι Πακιστάν, Τουρκίας και Ελλάδας, ενώ κύρια μέλη αποτελούσαν, κυρίως, άτομα με, πρωτίστως, πακιστανική, συριακή, μπαγκλαντεσιανή, βουλγάρικη και αφγανική υπηκοότητα. Περιφερειακό ή/ και υποστηρικτικό ρόλο έχουν συνήθως μέλη γεωργιανής, πακιστανικής και αφγανικής υπηκοότητας (κυρίως μεταφορείς-διακινητές, εισπράκτορες-εγγυητές, πλαστογράφοι για κατάρτιση και νόθευση ταξιδιωτικών εγγράφων για διευκόλυνση διακίνησης μη νόμιμων αλλοδαπών, μεταφορά μη νόμιμων αλλοδαπών κ.λπ.).

Όπως παρατηρήθηκε και τα προηγούμενα έτη, οι εν λόγω ομάδες, στη συντριπτική τους πλειοψηφία (σε ποσοστό **88,46%** το 2021) είχαν διεθνή ή έστω διασυνοριακή διάσταση και συνεργάζονταν με μέλη άλλων εγκληματικών ομάδων, δραστηριοποιούμενα κατά κύριο ρόλο σε όμορες χώρες (Τουρκία, Βουλγαρία, Αλβανία) ή/και χώρες καταγωγής αλλοδαπών, καθώς και σε λοιπές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες αποτελούσαν τον τελικό προορισμό των παρανόμως διακινούμενων αλλοδαπών, είτε ακτοπλοϊκώς μέσω Ιταλίας, είτε δια της αεροπορικής οδού, μέσω διεθνών αερολιμένων της ηπειρωτικής ή νησιωτικής Επικράτειας. Το γεγονός οφείλεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του εν λόγω εγκληματικού πεδίου, τα οποία, εκ των πραγμάτων, προσδίδουν διεθνή και διασυνοριακό χαρακτήρα στις εγκληματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται σε αυτό.

Τα εγκληματικά δίκτυα, προσφέρουν πλήρη πακέτα παροχής «υπηρεσιών», σχεδόν παρόμοια με ταξιδιωτικά πρακτορεία. Έχοντας διεθνή δράση, φροντίζουν για την εύρεση «πελατών» στις χώρες προέλευσης των μεταναστών, από άτομα ίδιας συνήθως υπηκοότητας και στη συνέχεια μεριμνούν για τον τρόπο καταβολής του οικονομικού ανταλλάγματος, τη διακίνηση, διαμονή, έκδοση εισιτηρίων και τελική μεταφορά με διαφόρων τύπων σκάφη. Ένα ικανό ποσοστό αυτών, εμφάνισαν πολυδιάστατη εγκληματική δράση και συγκεκριμένα εμπλέκονταν σε:

- Κατάρτιση και διακίνηση πλαστών ταξιδιωτικών και λοιπών νομιμοποιητικών εγγράφων, με τα οποία εφοδιάζονται οι παράνομοι μετανάστες και πρόσφυγες,
- Αρπαγή, παράνομη κατακράτηση και εκβίαση των παρανόμως μετακινούμενων, σε εγκαταλειμμένα κτίρια, αποθήκες ή διαμερίσματα, μετά την άφιξή τους στην ελληνική επικράτεια, με σκοπό την καταβολή από αυτούς ή συγγενικά τους πρόσωπα, επιπρόσθετου οικονομικού ανταλλάγματος από το αρχικά συμφωνηθέν, προκειμένου να αφεθούν ελεύθεροι,
- Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου οι εγκληματικές ομάδες, κάνοντας χρήση κυρίως βασικών μεθόδων ξεπλύματος, επιχειρούσαν να νομιμοποιήσουν τα παρανόμως κτηθέντα έσοδα.

Οι εν λόγω ομάδες, εκμεταλλεύονται ευρέως τις νομότυπες δομές (σε ποσοστό **50%**) για την αλίευση πελατών (εφαρμογές κοινωνικών δικτύων στο Διαδίκτυο όπως μέσα κοινωνικής δικτύωσης, διάφορες ιστοσελίδες κ.λπ., καταστήματα-υγειονομικού που συχνάζουν αλλοδαποί), τη διευκόλυνση και απόκρυψη των

εγκληματικών δραστηριοτήτων τους (όπως π.χ. δημόσιες συγκοινωνίες για τη μεταφορά μεταναστών, εταιρίες ταχυμεταφορών για τη διακίνηση πλαστών εγγράφων, εταιρίες μεταφοράς χρημάτων για τη διακίνηση εγκληματικών προσόδων, ίδρυση και λειτουργία καταστημάτων, χρήση αποθηκευτικών εγκαταστάσεων ή δωματίων ξενοδοχειακών εγκαταστάσεων για απόκρυψη αλλοδαπών μετά την είσοδό τους στην ελληνική επικράτεια για όσο διαρκεί η περαιτέρω διαχείρισή τους, έως την οριστική διευκόλυνση εξόδου προς άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και έκδοση αεροπορικών ή ακτοπλοϊκών εισιτηρίων για διευκόλυνση της παράνομης εισόδου ή/και εξόδου, προς και από την Ελλάδα¹⁹.

Επιπλέον, ελάμβαναν, στο σύνολό τους, ισχυρά αντίμετρα σύλληψης, όπως λήψη αυστηρών μέτρων αντί-παρακολούθησης και χρήση συσκευών GPS, χρήση οχημάτων με κρύπτες, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των μεταναστών, χρήση κλεμμένων αυτοκινήτων ή/και τοποθέτηση κλεμμένων ή/και πλαστών πινακίδων σε οχήματα μεταφοράς, συχνή αλλαγή χρησιμοποιούμενων αυτοκινήτων, χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων ή / και «ghost numbers²⁰», χρήση πλαστών εγγράφων (ταξιδιωτικά έγγραφα, Δ.Α.Τ.), χρήση συνθηματικών λέξεων στις τηλεφωνικές τους συνομιλίες, αποφυγή συμβατικών μορφών επικοινωνίας και χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για τις επικοινωνίες τους, χρήση τρίτων προσώπων (αχυρανθρώπων) ως αποστολείς και παραλήπτες για διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων. Στις περισσότερες περιπτώσεις, έχει διαπιστωθεί η οργάνωση της διακίνησης (μέρος και ώρα αναχώρησης λέμβου, οδηγίες για το δρομολόγιο, ανταλλαγή φωτογραφιών και χαρτών) και η επικοινωνία μεταξύ διακινητών και διακινούμενων, να πραγματοποιείται μέσω κλειστών ομάδων σε διαδικτυακές εφαρμογές κοινωνικής δικτύωσης και ηλεκτρονικές εφαρμογές. Μέσω των εφαρμογών αυτών, εξυπηρετείται η επικοινωνία μεταναστών διακινητών αλλά και ο δειγματισμός ταξιδιωτικών εγγράφων προκειμένου αυτά να αγοραστούν και να χρησιμοποιηθούν για παράνομη έξοδο από τη χώρα, εξασφαλίζοντας την ανωνυμία των συμβαλλομένων μερών και την παράδοση των εγγράφων σε οποιαδήποτε χώρα. Επιπλέον, στο διαδίκτυο διατίθενται βίντεο, στα οποία παρέχονται πληροφορίες – συμβουλές ως προς τα ακολουθητέα δρομολόγια εντός της χώρας μας, από μετανάστες, οι οποίοι έχουν ήδη εισέλθει/εξέλθει παράνομα επιτυχώς. Η χρήση του DARKWEB αν και κρίνεται ότι έχει αυξητικές τάσεις ως προς τη χρήση του στις παράνομες δραστηριότητες, στο κομμάτι της διακίνησης μεταναστών και εμπορίας ταξιδιωτικών εγγράφων διαφαίνεται ότι ακόμη δεν διαδραματίζει σημαντικό ρόλο τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη γενικότερα. Επιπρόσθετα, οι εγκληματικές οργανώσεις που δραστηριοποιούνται παράλληλα στη διευκόλυνση της παράνομης απόκρυψης / διαμονής, και εν συνεχεία εξόδου από τη Χώρα προς λοιπές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, λαμβάνουν αυξημένα αντίμετρα, προκειμένου να

¹⁹ Επιπλέον, σε μία (1) περίπτωση, διαπιστώθηκε η δράση εγκληματικής ομάδας, με την προκάλυψη συμμετοχής σε μη κυβερνητικές οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.), που δραστηριοποιούνται σε θέματα μετανάστευσης, σε νησί του ανατολικού Αιγαίου, γεγονός που παρατηρείται για δεύτερο συνεχόμενο έτος.

²⁰ Πρόκειται για κάρτες κινητής τηλεφωνίας που ταυτοποιούνται μαζικά σε αλλοδαπούς (συνήθως) ή ημεδαπούς («αχυράνθρωποι») που ουδεμία σχέση έχουν με τον αληθή χρήστη αυτών.

αποφύγουν τον εντοπισμό των διακινούμενων και εν τέλει να διαφύγουν της σύλληψης, που σε ορισμένες περιπτώσεις αποτελούν ένα «πλήρες πακέτο υπηρεσιών» προς τους διακινούμενους.

Επιπλέον, εμφανίζουν εξειδίκευση, συνεργαζόμενες με πλαστογράφους, τεχνίτες-μηχανικούς (αυτοκινήτων, σκαφών για τη μεταποίηση αυτών, κ.λπ.), για τη διευκόλυνση και απόκρυψη των εγκληματικών δραστηριοτήτων τους.

Τέλος, για τα κέρδη που αποκομίζουν τα κυκλώματα διακίνησης μεταναστών από την παράνομη δραστηριότητά τους καταβάλλεται προσπάθεια νομιμοποίησης τους με τους κάτωθι τρόπους:

- Τα χρήματα μεταφέρονται με τη μέθοδο «HAWALA» και επενδύονται σε νομιμοφανείς δραστηριότητες στις χώρες καταγωγής των διακινητών και ειδικά στο Ιράν, το Πακιστάν και την Αίγυπτο.
- Μεταφέρονται σε χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης όπου επενδύονται με την ίδρυση μικρομεσαίων επιχειρήσεων ή δαπανώνται σε αγαθά πολυτελείας.
- Μέρος των χρημάτων διακινείται στην Ελλάδα μέσα από την ίδρυση επίσης μικρομεσαίων επιχειρήσεων όπως εστιατόρια, καφετέριες, ταξιδιωτικά γραφεία, μεταφορικές εταιρίες ή επενδύονται στην αγορά αστικών κυρίως ακινήτων. Επίσης χρησιμοποιούνται για την αγορά ειδών πολυτελείας όπως οχήματα, σκάφη αναψυχής, τουριστικά ταξίδια κ.α..

Ως προς τις μεθόδους δράσης (modi operandi) των ανωτέρω εγκληματικών ομάδων επισημαίνονται τα εξής:

Η **μεταφορά-διακίνηση παράτυπων μεταναστών από τα χερσαία ελληνοτουρκικά σύνορα** (παρέβρια περιοχή) στη χώρα μας, πραγματοποιείται κυρίως με ΙΧΕ-ΙΧΦ αυτοκίνητα, ΔΧΕ αυτοκίνητα ή/και λεωφορεία του ΚΤΕΛ διαμέσου της Εγνατίας οδού ή/και του επαρχιακού δικτύου. Όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, τα οικονομικά πακέτα μεταξύ διακινούμενων και διακινητών/μελών εγκληματικών δικτύων, κλείνονται συνήθως στην Τουρκία. Από εκεί, με Ι.Χ.Ε. ή Ι.Χ.Φ οχήματα, μετανάστες και πρόσφυγες, μεταφέρονται στον ποταμό Έβρο, προκειμένου να μεταβούν στο ελληνικό έδαφος με πλαστικές βάρκες. Οι νεοεισερχόμενοι μετανάστες παραλαμβάνονται από παραποτάμιες περιοχές του Ν. Έβρου και οδηγούνται σε προσωρινά καταλύματα – χώρους απόκρυψης που βρίσκονται σε διάφορες περιοχές της Ελλάδος. Η διακίνηση συνεχίζεται από τους συνεργάτες-μέλη των κυκλωμάτων, με τα προαναφερόμενα οχήματα, που μπορούν να διαθέτουν ειδικές κρύπτες, με προορισμό -κατά βάση- τη Θεσσαλονίκη ή την Αθήνα και από εκεί τα σύνορα Ελλάδας – Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, Ελλάδας-Αλβανίας ή τους λιμένες Πάτρας και Ηγουμενίτσας, προκειμένου μεταβούν στην Ιταλία.

Σε πολλές των περιπτώσεων, αυξημένη παρουσιάζεται η χρήση ενοικιαζόμενων οχημάτων τόσο κατά την διάρκεια της εκμίσθωσης αλλά και μετά τη λήξη αυτής. Στις περιπτώσεις αυτές συνήθως η εκμίσθωση γίνεται από τρίτο άτομο μη εμπλεκόμενο άμεσα ή με χρήση πλαστών εγγράφων (διαβατήριο, ταυτότητα κ.λπ.).

Αυξημένη επίσης εμφανίζεται και η χρήση κλεμμένων οχημάτων, τα οποία σε πολλές περιπτώσεις φέρουν πλαστές πινακίδες κυκλοφορίας. Συνήθως, τα οχήματα μεταφοράς οδηγούνται από τρίτα πρόσωπα, τα οποία δεν γνωρίζουν τι ισχύει για το ιδιοκτησιακό καθεστώς αυτών.

Η **μεταφορά-διακίνηση παράτυπων μεταναστών από τα Θαλάσσια Ε/Τ σύνορα** στα νησιά Βορείου & Νοτίου Αιγαίου (ως επί το πλείστον) στη χώρα μας, πραγματοποιείται, κατά κύριο λόγο, με λέμβους (φουσκωτές, πλαστικές και ξύλινες βάρκες, ταχύπλοα), ιστιοφόρα σκάφη (τύπου yacht) και μικρά πλοία. Σε αρκετές περιπτώσεις, διαπιστώνεται ότι τις λέμβους τις χειρίζονται οι ίδιοι οι μετανάστες (τους εκπαιδεύουν οι διακινητές με αντάλλαγμα τη δωρεάν μεταφορά τους). Υπολογίζεται ότι η αμοιβή για τη μεταφορά από Τουρκία-Ελλάδα στοιχίζει από 600-1.800 Ευρώ ανά άτομο (αναλόγως αν πρόκειται για ταχύπλοο ή απλή βάρκα, με χρήση σωσιβίου ή χωρίς). Στη συνέχεια, οι αλλοδαποί, κάνοντας χρήση των πλοίων της γραμμής, ταξιδεύουν προς Αθήνα και Θεσσαλονίκη, όπου στη συνέχεια αναζητούν τρόπους προώθησής τους σε άλλες χώρες της Ε.Ε.

Η **διευκόλυνση της εξόδου των παράτυπων μεταναστών** σε χώρες της Ε.Ε. πραγματοποιείται με ποικίλους τρόπους (οδικώς, δια θαλάσσης και αεροπορικώς).

Αναφορικά με την **αεροπορική διακίνηση παράτυπων μεταναστών**, η τάση των τελευταίων χρόνων για συνεχή αύξηση των περιπτώσεων, κατά την οποία οι εγκληματικές οργανώσεις χρησιμοποιούσαν τις διαρκώς αυξανόμενες διεθνείς αεροπορικές συνδέσεις για τη διακίνηση παράτυπων μεταναστών, διαπιστώνεται εκ νέου κατά το έτος 2021 (μετά τη σημαντική κάμψη που καταγράφηκε κατά το έτος 2020, γεγονός που συνδέεται άμεσα με τις επιπτώσεις της επιδημιολογικής κρίσης του COVID-19, δεδομένου ότι η επιβατική κίνηση βρισκόταν σε χαμηλά επίπεδα και ο αριθμός διαθέσιμων πτήσεων ήταν εξίσου μειωμένος). Στις περιπτώσεις που επιλέχθηκε ως τρόπος εξόδου από τη Χώρα, η διακίνηση έγινε είτε απ' ευθείας από τα περιφερειακά αεροδρόμια χώρας (κυρίως Θεσσαλονίκης, νησιών Κυκλάδων, Νοτίου Αιγαίου & Κρήτης) ή/και από το διεθνή αερολιμένα Αθηνών, με πτήσεις εταιριών χαμηλού κόστους. Οι μετανάστες εφοδιάζονται συνήθως με γνήσια (κλεμμένα και μη) ή/και πλαστά ταξιδιωτικά έγγραφα τρίτων (προτιμώνται διαβατήρια ή ταυτότητες χωρών Ε.Ε.) για την έκδοση καρτών επιβίβασης. Για το σκοπό αυτό συνεργάζονται με ομάδες πλαστογράφων και ταξιδιωτικά γραφεία.

Διαπιστώνεται η ύπαρξη εθνοτικών ή γλωσσικών και άλλων δεσμών μεταξύ των διακινητών και των διακινούμενων αλλοδαπών, δεσμοί οι οποίοι ενισχύουν το αίσθημα ασφάλειας των διακινούμενων, έτσι ώστε να εμπιστευθούν τους διακινητές τους, στην προσπάθειά τους να αναχωρήσουν από την χώρα μας με παράνομο τρόπο, με τη χρήση πλαστών εγγράφων.

Σε αρκετές περιπτώσεις, έχει διαπιστωθεί διακινητές και διακινούμενοι, να προσποιούνται ότι έχουν συγγενική σχέση (π.χ. ζευγάρι ή στην περίπτωση ανηλίκων ότι είναι τέκνα), χρησιμοποιώντας, συνήθως, γνήσια έγγραφα των πραγματικών συγγενών τους, ενώ σε κάποιες περιπτώσεις η παρουσία τους είναι διακριτική και η διασύνδεσή τους με τον διακινούμενο πραγματοποιείται από τα στοιχεία με τα οποία έγινε η αγορά των εισιτηρίων. Επίσης, έχουν διαπιστωθεί

περιπτώσεις όπου, τα εγκληματικά δίκτυα περιορίζονται μόνο στην προμήθεια των πλαστών ή άλλου προσώπου ταξιδιωτικών εγγράφων και στην παροχή οδηγιών για τον τρόπο με τον οποίο θα δράσουν οι διακινούμενοι, προκειμένου να επιτύχουν τον σκοπό τους.

Αναφορικά με τη **θαλάσσια οδό**, τα μέλη της εγκληματικής οργάνωσης, ομοίως, αφού συγκεντρώσουν τον επιθυμητό αριθμό διακινούμενων, που τους εντόπισαν μέσω του «κοινωνικού δικτύου», τους μεταφέρουν από τους χώρους όπου διαμένουν – αποκρύπτονται, στην Αθήνα, με αυτοκίνητα ή φορτηγά οχήματα ή μισθωμένα λεωφορεία στα κατά τόπους σημεία επιβίβασης όπου αποκρύπτονται προσωρινά μέχρι την προσέλευσή του σκάφους. Στη μέθοδο αυτή, πέραν από το όχημα μεταφοράς των διακινούμενων συμμετέχει και τουλάχιστον ένα όχημα ως προπομπός που «ελέγχει» τη διαδρομή για αστυνομική παρουσία.

Αφού μεταβούν στο καθορισμένο παραλιακό σημείο, οι διακινούμενοι παραμένουν αθέατοι και τα μέλη της οργάνωσης έχουν ήδη επιλέξει ιστιοφόρα ή ταχύπλοα σκάφη, τα οποία είναι κατάλληλα δια θαλάσσης μεταφοράς αλλοδαπών από τη χώρα μας προς την Ιταλία, εκμεταλλευόμενοι, τις ειδικές γνώσεις ορισμένων εκ των μελών. Εν συνεχεία, επιβιβάζονται σε πλωτά σκάφη, ενώ οι καπετάνιοι και το πλήρωμα, κατείχαν τις απαραίτητες γνώσεις ναυσιπλοΐας, έτσι ώστε να είναι σε θέση να χειριστούν εξίσου καλά τόσο ιστιοφόρα όσο και ταχύπλοα σκάφη. Τελικός προορισμός στις περισσότερες εκ των περιπτώσεων αυτών, είναι τα παράλια της Ιταλίας.

Επιπλέον, πολύ συχνά, μετανάστες επιχειρούν να εξέλθουν παράνομα από τη χώρα μας προς Ιταλία, κρυμμένοι σε ΙΧΦ οχήματα που επιβιβάζονται σε πλοία στους λιμένες Πάτρας και Ηγουμενίτσας.

Η **χερσαία μεταφορά** παράτυπων μεταναστών γίνεται, αφού τα μέλη της εγκληματικής οργάνωσης συγκεντρώσουν τον επιθυμητό αριθμό διακινούμενων, τους μεταφέρουν από τους χώρους όπου διαμένουν – αποκρύπτονται, με αυτοκίνητα, φορτηγά οχήματα ή με λεωφορεία των ΚΤΕΛ στη περιοχή της Θεσσαλονίκης ή σε όμορους νομούς και από εκεί, με παρόμοιο τρόπο, στα βόρεια σύνορα της χώρας μας με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και την Αλβανία. Εκεί, υπό τη καθοδήγηση μελών της ε.ο., διέρχονται πεζοί τα σύνορα από μη θεσμοθετημένα σημεία διέλευσης και εισέρχονται στο έδαφος της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και της Αλβανίας.

Εν συνεχεία, διαδοχικά (και πάντα υπό τη καθοδήγηση μελών της ε.ο.), μεταβαίνουν, παράνομα, στο έδαφος των ανωτέρω χωρών και στη συνέχεια, αναλόγως με τον προορισμό που έχει συμφωνήσει ο κάθε διακινούμενος με την ε.ο., μεταφέρονται σε χώρες της Κεντρικής ή Βόρειας Ευρώπης.

Επίσης σε πολλές των περιπτώσεων, επιλέγεται η μετάβαση πεζή των μεταναστών στην ευρύτερη ορεινή περιοχή του Έβρου και της Ροδόπης προκειμένου να αποφεύγονται οι έλεγχοι. Εκεί παραμένουν κρυμμένοι σε δασική περιοχή και ακολούθως παραλαμβάνονται από τα οργανωμένα κυκλώματα που προσέρχονται με οχήματα από το εσωτερικό της χώρας για να τους προωθήσουν στην ενδοχώρα. Στο σημείο αυτό, ένα μεγάλο ποσοστό που έχει συγγενείς και γνωστούς, συνεχίζει

έπειτα από ένα διάλειμμα, το ταξίδι προς την κεντρική Ευρώπη, είτε πεζή μέσω της Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας και της Σερβίας, είτε απευθείας αεροπορικώς, είτε δια θαλάσσης προς την Ιταλία.

Κατά τα τελευταία έτη, έχει παρατηρηθεί, όπως προαναφέρθηκε, η αυξημένη **χρήση πλαστών ταξιδιωτικών εγγράφων**, προκειμένου οι μετανάστες επιτύχουν την έξοδό τους, κυρίως προς τις χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης. Το παραπάνω οφείλεται, κυρίως, στη λήψη αυξημένων μέτρων από τα κράτη κατά μήκος της Βαλκανικής οδού, η οποία, από το 2016 και έπειτα, είναι κλειστή για τις μεταναστευτικές ροές, αλλά και στον γεωγραφικό περιορισμό που υφίσταται για τους μετανάστες που εισέρχονται στα νησιά του Ανατολικού Αιγαίου.

Οι αλλοδαποί υπήκοοι, οι οποίοι επιχειρούν να εξέλθουν από την ελληνική Επικράτεια, με πλαστά – παραποιημένα ταξιδιωτικά έγγραφα, προμηθεύονται αυτά, κυρίως στην ευρύτερη περιοχή του κέντρου της Αθήνας (Ομόνοια – Αχαρνών – Πατησίων), από άτομα που δραστηριοποιούνται στην ανωτέρω περιοχή, με σκοπό να τους προμηθεύουν είτε με πλαστά - παραποιημένα ταξιδιωτικά έγγραφα, είτε με κλεμμένα – απολεσθέντα έγγραφα, τα οποία παραποιούνται στη συνέχεια. Οι τιμές των πλαστών – παραποιημένων εγγράφων, διαφέρουν, ανάλογα με την κατηγορία που ανήκουν, καθώς και τη χώρα έκδοσης. Ειδικότερα, τα δελτία ταυτότητας κυμαίνονται περίπου από 200 έως 500 ευρώ, ενώ το αντίτιμο για τα διαβατήρια κυμαίνεται μεταξύ των 500 και 1500 ευρώ. Όσον αφορά τα εργαστήρια παρασκευής των πλαστών – παραποιημένων ταξιδιωτικών εγγράφων, αυτά εντοπίζονται κατά κύριο λόγο στην περιοχή της Αττικής, όπου έχουν εξαρθρωθεί και τα περισσότερα.

Τέλος, το **χρηματικό ποσό** που καταβάλλει κάθε μεταφερόμενος αλλοδαπός δεν είναι σταθερό και μεταβάλλεται αναλόγως με την εγκληματική οργάνωση που αναλαμβάνει τη μεταφορά, τον τελικό προορισμό και άλλους αστάθμητους παράγοντες. Τα χρήματα αυτά παραδίδουν συνήθως συγγενείς τους, στις χώρες καταγωγής τους και μεταβιβάζονται στα μέλη της εμπλεκόμενης εγκληματικής ομάδας μέσω άτυπου διατραπεζικού συστήματος μεταφοράς χρημάτων «HAWALA» ή/ και μέσω εταιριών αποστολής χρημάτων (Western Union, Money Gram), καθώς και δια ζώσης («χέρι-χέρι»), κυρίως σε Μίνι-Μάρκετ, καταστήματα εμπορίας τηλεφωνίας ή/και άλλων ηλεκτρονικών συσκευών, ταξιδιωτικά γραφεία ιδιοκτησίας μελών των ομάδων.

3.2 Διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

3.2.1. Παρούσα κατάσταση.

Η Ελλάδα αποτελεί μια από τις «πύλες εισόδου» των ναρκωτικών ουσιών στην Ε.Ε. (χώρα διέλευσης) και χώρα προορισμού ναρκωτικών ουσιών για εγχώρια κατανάλωση. Η γεωγραφική θέση της Ελλάδας, η οποία βρίσκεται στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων, καθώς και τα ιδιαίτερα γεωμορφολογικά χαρακτηριστικά της, με την εκτεταμένη ακτογραμμή, τα πολυάριθμα νησιά και λιμάνια, δημιουργούν πρόσφορες συνθήκες δράσης για τις εγκληματικές οργανώσεις που εμπλέκονται στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

Η Ελλάδα δε συγκαταλέγεται μεταξύ των χωρών που παράγουν ναρκωτικές ουσίες, με εξαίρεση κάποιες περιορισμένες συγκριτικά ποσότητες κάνναβης. Παράλληλα, γειτνιάζει με χώρες όπως η Αλβανία και η Τουρκία, όπου η δράση εγκληματικών ομάδων είναι ιδιαίτερα έντονη, στην παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και οι οποίες, τα τελευταία χρόνια, έχουν αναδειχθεί σε κομβικό σημείο προέλευσης και διέλευσης κάνναβης και ηρωίνης, αντίστοιχα. Ειδικότερα, η Χώρα μας, βρίσκεται πάνω σε έναν από τους βασικότερους δρόμους διακίνησης ναρκωτικών, τον «Νότιο Βαλκανικό Άξονα», ο οποίος ενώνει τη Χώρα με τη μεγαλύτερη παραγωγή οπιούχων στον κόσμο (το Αφγανιστάν και τις γειτνιάζουσες με αυτό Ιράν και Πακιστάν) με τις αντίστοιχες της βορειοδυτικής Ευρώπης, που καταναλώνουν, κατά κύριο λόγο, τις παραγόμενες ναρκωτικές ουσίες. Τέλος, η ύπαρξη πολλών διεθνών λιμένων και αερολιμένων στην επικράτειά της, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα εκτεταμένα ελληνικά σύνορα αποτελούν ταυτόχρονα και σύνορα της Ε.Ε., την καθιστούν χώρα εισόδου φορτίων κοκαΐνης, που προέρχονται κυρίως από χώρες της Λατινικής Αμερικής. Παράλληλα, τα τελευταία χρόνια, παρατηρείται ότι η θαλάσσια περιοχή νότια της Κρήτης αποτελεί σημείο διέλευσης φορτίων κατεργασμένης κάνναβης μεγάλης κλίμακας, με προέλευση χώρες της Μέσης Ανατολής.

Οι σημαντικότερες ναρκωτικές ουσίες, που διακινήθηκαν στη χώρα μας, με βάση τις υποθέσεις που απασχόλησαν τις Διοικητικές Αρχές κατά το έτος 2021, είναι η **κάνναβη**, η **ηρωίνη**, η **κοκαΐνη** και σε μικρότερο βαθμό τα **συνθετικά ναρκωτικά**.

Ειδικότερα, κατά το έτος 2021, εξαρθρώθηκαν εγκληματικά δίκτυα με διεθνείς διασυνδέσεις και τζίρο εκατομμυρίων ευρώ. Οι ποσότητες που κατασχέθηκαν στη Χώρα μας, καθώς και αυτές που εκτιμάται ότι διακινήθηκαν από τις **εγκληματικές οργανώσεις**, κατά το χρονικό διάστημα δραστηριοποίησής τους, έως την εξάρθρωσή τους από Διοικητικές Αρχές, θα μπορούσαν να τους αποφέρουν συνολικά έσοδα της τάξεως των **80 εκατομμυρίων ευρώ** και πλέον, ενώ η συνολική εκτιμώμενη «εμπορική» αξία των κατασχεμένων ποσοτήτων ναρκωτικών ουσιών (ανεξαρτήτως στοιχειοθέτησης ύπαρξης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών της έννοιας του Σοβαρού & Οργανωμένου Εγκλήματος) ξεπέρασε το ποσό των **375 εκατομμυρίων ευρώ**.

Επισημαίνεται ότι, η εφαρμογή των μέτρων αντιμετώπισης της διασποράς του COVID-19, επέδρασε στον αριθμό των συλλήψεων, επηρέασε τη διαθεσιμότητα ορισμένων ναρκωτικών, οδηγώντας σε ελλείψεις και υψηλότερες τιμές και δημιούργησε αλλαγές στον τρόπο της περαιτέρω διακίνησης ναρκωτικών εντός της Ελλάδας. Συγκεκριμένα, η εφαρμογή των προσωρινών μέτρων περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών και η προσωρινή απαγόρευση λειτουργίας ιδιωτικών επιχειρήσεων σε όλη την επικράτεια (άνοιξη 2020), διατάραξαν τη διαθεσιμότητα ορισμένων ναρκωτικών, οδηγώντας σε ελλείψεις και υψηλότερες τιμές, κυρίως στην ηρωίνη και στην ακατέργαστη κάνναβη, λόγω του περιορισμού εισόδου οχημάτων από τα ελληνοαλβανικά και τα ελληνοτουρκικά χερσαία σύνορα. Τα μέτρα τήρησης των κοινωνικών αποστάσεων επηρέασαν τη διακίνηση μικροποσοτήτων ναρκωτικών, οδηγώντας σε εκτενέστερη υιοθέτηση των νέων τεχνολογιών που διευκολύνουν τη διάθεση ναρκωτικών, επιταχύνοντας την τάση που παρατηρείται τα τελευταία χρόνια για μετατόπιση της αγοράς στο διαδίκτυο. Έτσι, οι πωλητές και οι αγοραστές ναρκωτικών φαίνεται να προσαρμόστηκαν αυξάνοντας τη χρήση υπηρεσιών κρυπτογραφημένων μηνυμάτων, εφαρμογών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και υπηρεσιών κατ' οίκον παράδοσης. Ωστόσο, όπως προκύπτει και από την εικόνα των κατασχέσεων κατά το έτος 2021 στην Ελλάδα, η διακίνηση ποσοτήτων ναρκωτικών παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα, αντίστοιχα της προ κορωνοϊού εποχής.

Στα ακόλουθα υποκεφάλαια περιλαμβάνονται ανάλυση της εγκληματικής δράσης ανά ναρκωτική ουσία, στατιστικά στοιχεία, και επιπρόσθετα στοιχεία σχετικά με τις εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν από τις Διοικητικές Αρχές της Χώρας μας κατά το έτος 2021 και δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση ναρκωτικών ουσιών.

3.2.1.1.Κάνναβη.

Η συνολική ποσότητα κάνναβης (κατεργασμένης και ακατέργαστης), που κατασχέθηκε στη χώρα μας από τις Αρχές επιβολής του νόμου το έτος 2021 ήταν **10.362,86** κιλά, εμφανίζοντας αύξηση κατά **4,59%** σε σχέση με το έτος 2020 (**9.908,106** κιλά).

ΓΡΑΦΗΜΑ 6

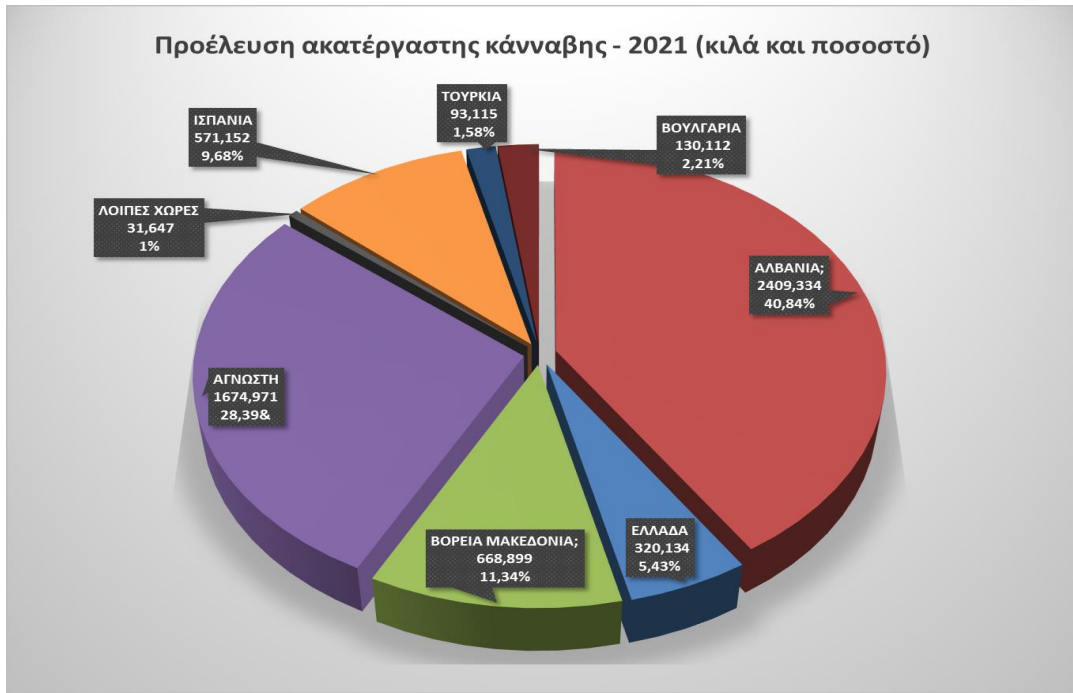
Η Ελλάδα αποτελεί χώρα παραγωγής περιορισμένων ποσοτήτων κάνναβης, για κάλυψη κυρίως εγχώριας ζήτησης. Επιπλέον, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, αποτελεί χώρα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος για εγκληματικά δίκτυα που εμπλέκονται στην εν λόγω εγκληματική δραστηριότητα, χρησιμοποιώντας την ως τόπο διαμετακόμισης και προορισμού της ουσίας (ποσοτήτων από το εξωτερικό). Στο γεγονός αυτό συμβάλλει σημαντικά η γειννίαση με την Αλβανία, η οποία εξακολουθεί να αποτελεί την κυριότερη παραγωγό χώρα κάνναβης στην Ευρώπη, προμηθεύοντας όλες τις χώρες της ηπείρου, είτε απευθείας, από τα βόρεια σύνορά της, είτε μέσω του άξονα Ελλάδας – Ιταλίας.

Τα ανωτέρω επιβεβαιώνονται και από το ποσοστό της κατασχεμένης κάνναβης προερχόμενης από Αλβανία, το οποίο το 2021, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, παραμένει υψηλό (**40,84%** επί του συνόλου των ποσοτήτων που κατασχέθηκαν, έναντι **48%** το 2020, **52,40%** το 2019 και **62%** το 2018).

Αξιοσημείωτη, επίσης, είναι και η ποσότητα κατασχεμένης κάνναβης με προέλευση τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας (668,899 κιλά και **11,34%** επί της συνολικής κατασχεθείσας ποσότητας) και την Ισπανία (571,152 κιλά και **9,68%** επί της συνολικής κατασχεθείσας ποσότητας). Η ποσότητα κάνναβης που κατασχέθηκε και εξακριβώθηκε ότι η χώρα προέλευσής της ήταν η Ελλάδα, ήταν 320,134 κιλά και αποτέλεσε το **5,43%** επί της συνολικής κατασχεθείσας ποσότητας.

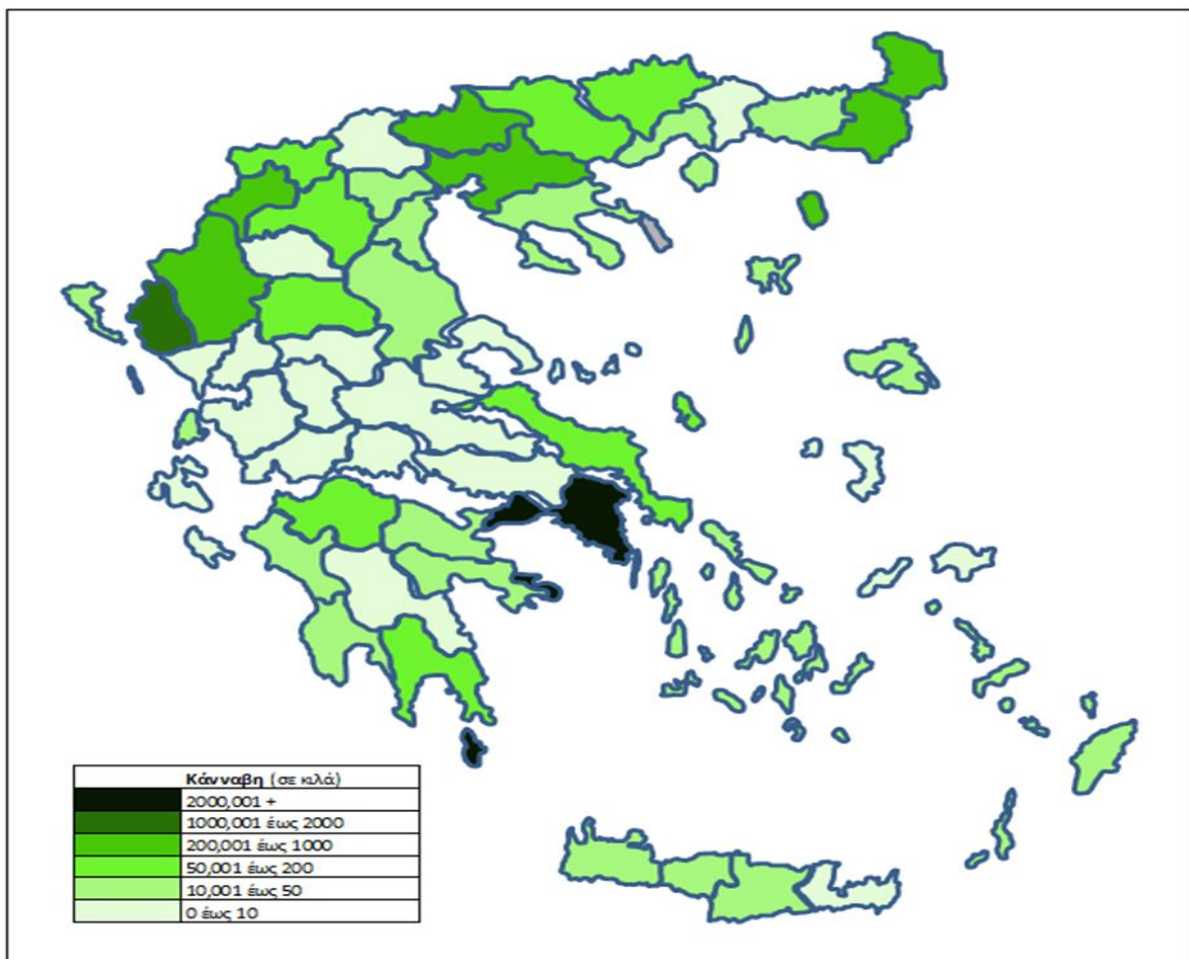
Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα χωρών προέλευσης των κατασχεμένων ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης και χάρτης κατασχέσεων κατά περιφερειακή ενότητα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7

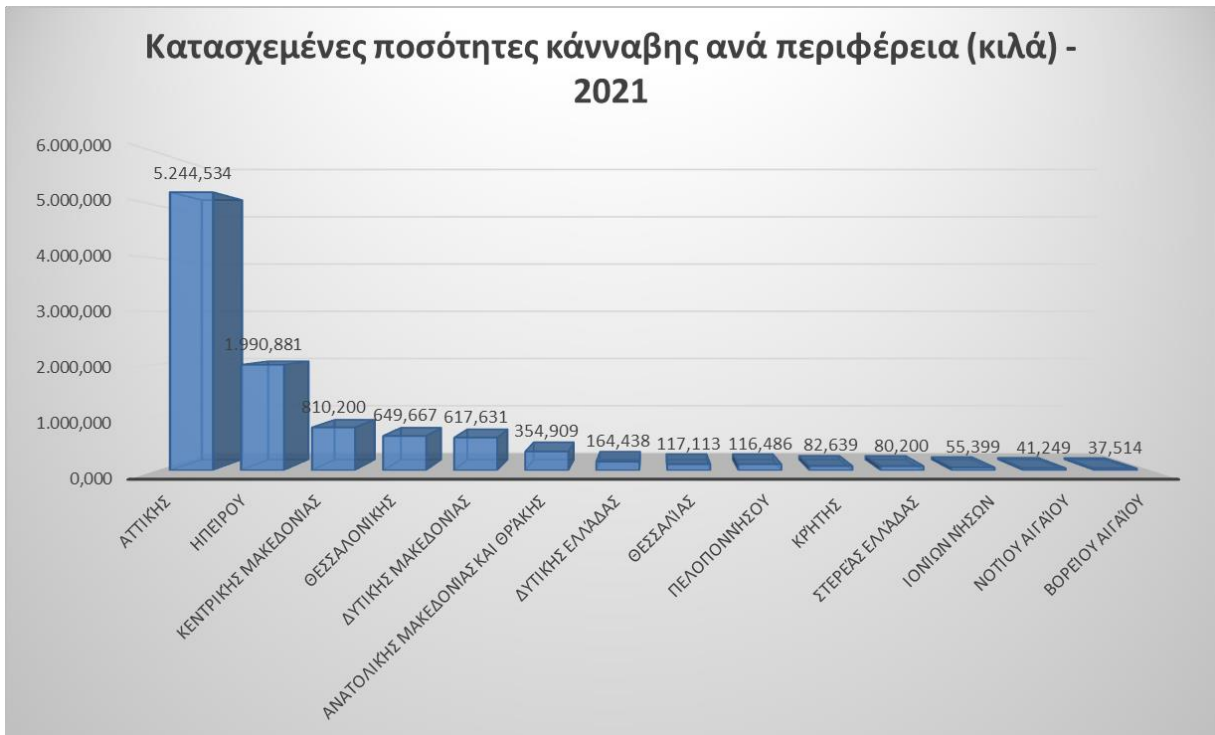

Παρακάτω αποτυπώνονται (σε χάρτη και γράφημα) οι κατασχέσεις κάνναβης από τις Διοικητικές Αρχές, ανά Περιφερειακή Ενότητα και ανά Περιφέρεια:

Χάρτης 2

Γράφημα 8

Από τα παραπάνω, εμφανίζεται ότι, οι κατασχέσεις κάνναβης που πραγματοποιήθηκαν στην περιοχή της Αττικής ήταν οι μεγαλύτερες σε ποσότητα, γεγονός που συμβαίνει σταθερά τα τελευταία χρόνια. Επιπρόσθετα, σημαντικός αριθμός κατασχέσεων πραγματοποιήθηκε στις περιοχές των περιφερειακών ενοτήτων Ηπείρου, Κεντρικής Μακεδονίας και τις Υπηρεσίες της Θεσσαλονίκης.

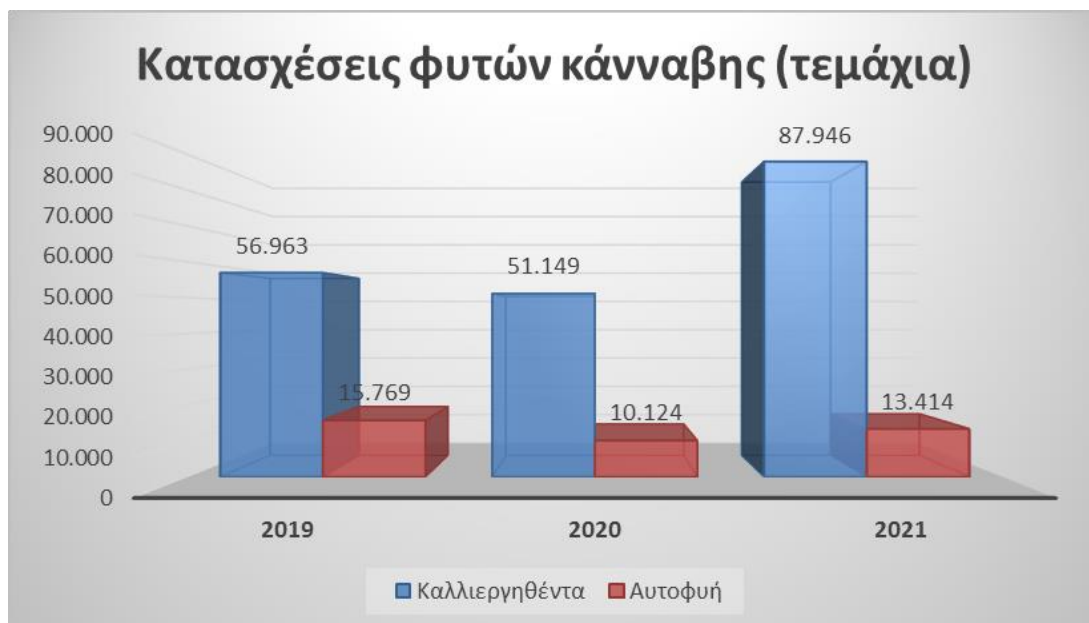
Επιπλέον, οι κατασχέσεις που πραγματοποιήθηκαν σε περιοχές της Βορειοδυτικής Ελλάδας, αποτέλεσμα, σαφώς, της εγγύτητας των περιοχών αυτών με την Αλβανία, οι οποίες παραμένουν για ένα ακόμα έτος υψηλές σε αριθμό, επιβεβαιώνουν, αφενός, τον διαμετακομιστικό ρόλο της χώρας μας στην εισαγωγή ποσοτήτων κάνναβης από την εν λόγω χώρα και την ακόλουθη εξαγωγή τους μέσω των δυτικών λιμένων μας (κυρίως Ηγουμενίτσας) στην Ιταλία και αφετέρου τον ρόλο της γείτονος χώρας στην παραγωγή κάνναβης.

Καλλιέργεια Κάνναβης: Ο συνολικός αριθμός καλλιεργηθέντων δενδρυλλίων κάνναβης που κατασχέθηκε στη Χώρα μας, από τις αρχές επιβολής του νόμου, το έτος 2021, ήταν **87.946** τεμάχια, εμφανίζοντας **αύξηση** σε σχέση με το έτος 2020 (κατά 71,94%). Επιπρόσθετα, **αύξηση** κατά 32,5% διαπιστώθηκε στις κατασχέσεις των αυτοφυών δενδρυλλίων (13.414 τεμάχια κατά το έτος 2021 έναντι 10.124 το 2020). **Μειωμένος** εμφανίζεται ο αριθμός των σχετικών υποθέσεων κατασχέσεων (καλλιεργηθέντα), σε σχέση με το έτος 2020 (κατά **5,08%** και **672** υποθέσεις το 2021 έναντι **708** υποθέσεων το 2020). **Αυξημένος**, αντίθετα, εμφανίζεται ο αριθμός των κατηγορηθέντων ατόμων, σε σχέση με το έτος 2020 (κατά **20,92%** και **896** άτομα το 2021 έναντι **741** το 2020). Η πλειοψηφία των συλληφθέντων ήταν Έλληνες (660 από τους 896), γεγονός που καταδεικνύει την έντονη δραστηριοποίηση ημεδαπών και εγχώριων εγκληματικών ομάδων.

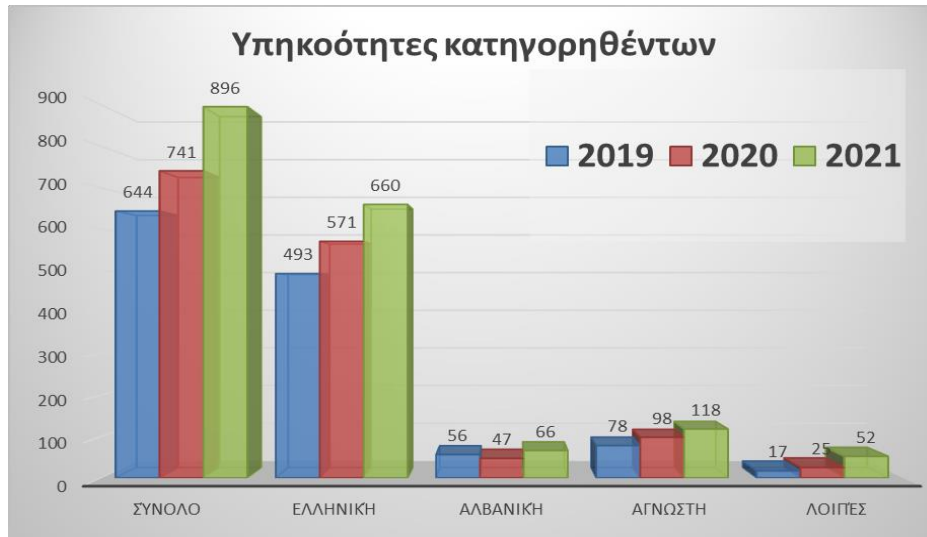
Όσον αφορά στα καλλιεργηθέντα δενδρύλλια κάνναβης, εντοπίστηκαν μεγάλες φυτείες σε δυσπρόσιτες δασικές περιοχές, με πυκνή βλάστηση. Χρησιμοποιήθηκαν, επίσης, ειδικά διαμορφωμένες και περιφραγμένες εγκαταστάσεις, οι οποίες περιλάμβαναν συχνά χώρο διαμονής και παρατηρητήριο, καθώς και μέτρα προφύλαξης, όπως φυσικά εμπόδια στα μονοπάτια που οδηγούσαν στο χώρο.

Παρακάτω, παρατίθενται γραφήματα με τον αριθμό των κατασχέσεων φυτών κάνναβης και με τις υπηκοότητες των κατηγορηθέντων καλλιεργητών, καθώς, επίσης, γράφημα και χάρτης, στον οποίο απεικονίζονται οι κατασχέσεις δενδρυλλίων κατά περιφερειακή ενότητα (μη αυτοφυή).

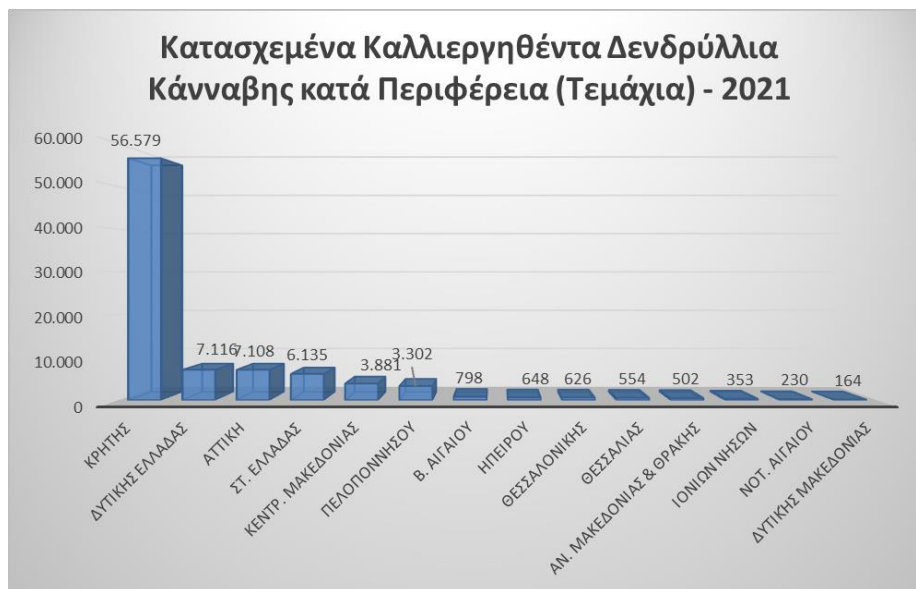
ΓΡΑΦΗΜΑ 9

ΓΡΑΦΗΜΑ 10

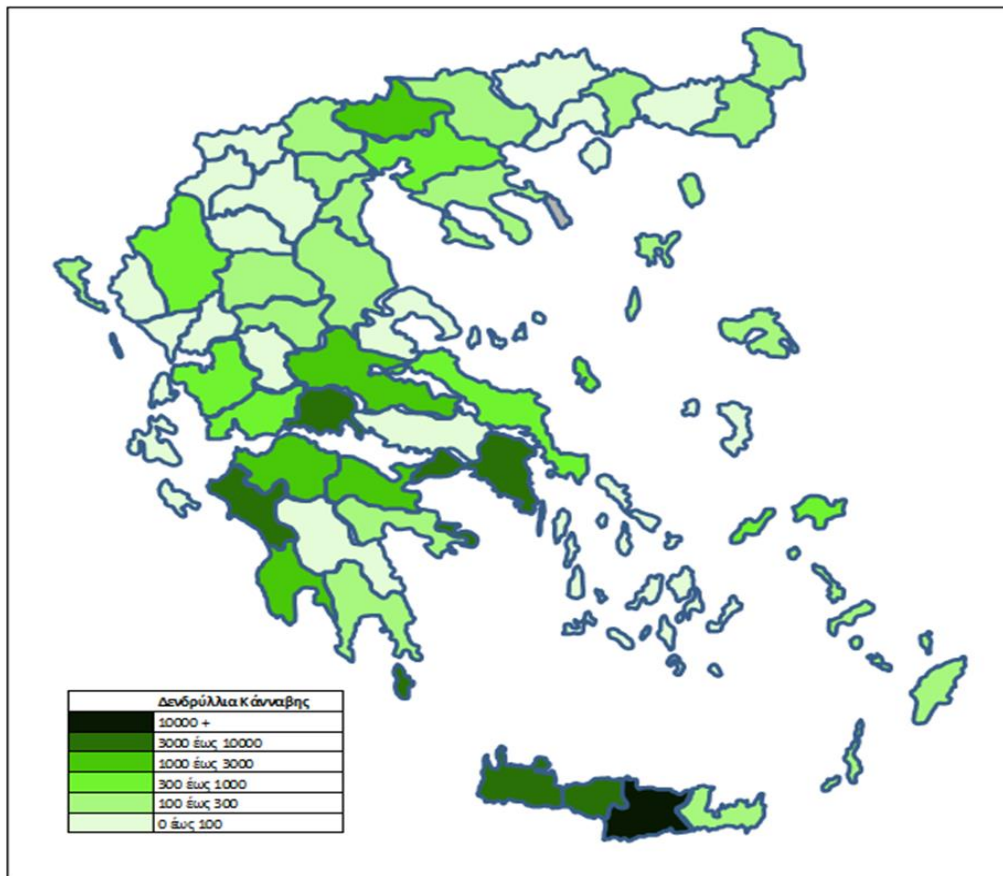
ΓΡΑΦΗΜΑ 11

Από τα παραπάνω στατιστικά στοιχεία και τον παρακάτω παρατιθέμενο χάρτη προκύπτει ότι, το 2021, έντονο πρόβλημα παρατηρείται στις περιοχές της περιφερειακής ενότητας Κρήτης και ακολούθως στην περιφέρεια Δυτικής Ελλάδας, στην Αττική και την περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας.

Χάρτης 3²¹

Κατασχεμένος αριθμός καλλιεργηθέντων δενδρυλλίων κάνναβης ανά Περιφερειακή Ενότητα κατά το έτος 2020

Διακίνηση κάνναβης: Κατά το προηγούμενο έτος, η διακίνηση κάνναβης με τελικό ή ενδιάμεσο προορισμό την χώρα μας πραγματοποιήθηκε ως ακολούθως:

- Μέσω αφύλακτων διαβάσεων στα βόρεια σύνορα της χώρας: μέλη εγκληματικών ομάδων μετέφεραν πεζή ή με ζώα ταξιδιωτικούς σάκους με συσκευασίες ακατέργαστης κάνναβης, μέσα από δασώδεις, δύσβατες και ερημικές περιοχές των ελληνο-αλβανικών συνόρων και κατά δεύτερο λόγο πλησίον των συνόρων με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας. Τις ποσότητες μεταφέρουν πεζοί ή με οχήματα. Στη συνέχεια, μέλη των εγκληματικών ομάδων αναλάμβαναν την περαιτέρω προώθηση προς τη Χώρα μας.
- Με ΙΧΕ, ΙΧΦ και ΔΧΦ (τύπου κλούβας) οχήματα: στον χώρο αποσκευών ή σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες οχημάτων προερχόμενων κυρίως από περιοχές κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα και, σπανιότερα, στα σύνορα με τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, μέσω του οδικού δικτύου της Βορειοδυτικής και Δυτικής Ελλάδας. Σε κάποιες περιπτώσεις τα μέσα μεταφοράς ήταν ενοικιασμένα, κλεμμένα, με πινακίδες παραποιημένες ή άλλου οχήματος και σε κάποιες άλλες προπορευόταν άλλο όχημα, ως προπομπός.

²¹ Πηγή: Ετήσια Έκθεση Σ.Ο.Δ.Ν. – Ε.Μ.Π. για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα.

- Με ΔΧΦ οχήματα (τράκτορας/επικαθήμενο): στον χώρο του φορτίου, στην καμπίνα του οδηγού και σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες, σε οχήματα με προορισμό την Ελλάδα και προέλευση την Αλβανία, τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας και την Ισπανία (υδροπονικής καλλιέργειας) μέσω των λιμένων Πάτρας και Ηγουμενίτσας. Επίσης, σε μία υπόθεση ο προορισμός ήταν η Τουρκία και το σημείο απόκρυψης ήταν εντός πυροσβεστήρων.
- Με μοτοσυκλές: με προορισμό την Ελλάδα και προέλευση την Αλβανία και τη Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας.
- Μέσω του ποταμού Έβρου: εισήχθησαν από την Τουρκία στην Ελλάδα, από μη θεσμοθετημένο σημείο διέλευσης, ποσότητες κατεργασμένης και ακατέργαστης κάνναβης, από ομάδες παράνομα εισερχομένων αλλοδαπών. Επίσης, διαπιστώθηκε απόπειρα εξαγωγής προς την Τουρκία ποσοτήτων ακατέργαστης κάνναβης με ΙΧΕ όχημα.
- Μέσω θεσμοθετημένου σημείου διέλευσης προς Τουρκία: σε ειδικά διαμορφωμένη κρύπτη ΙΧΕ οχήματος.
- Με ταχυδρομικά δέματα: μέσω ταχυδρομείου και εταιρειών ταχυμεταφορών σε δέματα με προορισμό την Ελλάδα (από Ην. Βασίλειο, Ισπανία, ΗΠΑ, Μεξικό, Καναδά και Ελβετία) ή προέλευση την Ελλάδα (προς Κύπρο).
- Με εμπορευματοκιβώτιο: μεγάλη ποσότητα κατεργασμένης κάνναβης, εντός ειδικά διαμορφωμένης κρύπτης στο φορτίο εμπορευματοκιβωτίου, το οποίο εισήλθε στη χώρα από θαλάσσης στον λιμένα Πειραιά, προερχόμενο από τον Λίβανο, με τελικό προορισμό τη Σλοβακία, μέσω σιδηροδρομικού δικτύου.
- Με άγνωστο θαλάσσιο μέσο: σε δύσβατες παραθαλάσσιες περιοχές κοντά στα ελληνοαλβανικά σύνορα μεταφέρθηκαν δια θαλάσσης σάκοι με συσκευασίες ακατέργαστης κάνναβης, με μέσα τα οποία δεν εντοπίστηκαν.

3.2.1.2. Ηρωίνη.

Η μεγαλύτερη ποσότητα ηρωίνης που καταναλώνεται στην Ευρώπη παρασκευάζεται από όπιο που καλλιεργείται στη νοτιοδυτική Ασία και κυρίως στο Αφγανιστάν (ακολουθούν χώρες όπως το Πακιστάν, το Ιράν κ.α).

Παρά τις παρατηρούμενες διαφοροποιήσεις στις διαδρομές διακίνησης ηρωίνης, η λεγόμενη βαλκανική οδός (περιλαμβάνει τη διέλευση αρχικά από την Τουρκία και ακολούθως από τις Βαλκανικές χώρες), στην οποία η Τουρκία και οι τουρκικές εγκληματικές οργανώσεις διαδραματίζουν κεντρικό ρόλο, έχει διατηρήσει τη σημασία της ως η κύρια διαδρομή για την εισαγωγή μεγάλων ποσοτήτων ηρωίνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Σε μικρότερο βαθμό, έχει παρατηρηθεί μεταφορά ηρωίνης από ασιατικές (Πακιστάν, Αφγανιστάν κ.α.) και αφρικανικές χώρες προς την Ευρώπη, μέσω της αεροπορικής οδού. Σε αυτές τις περιπτώσεις οι ποσότητες συσκευάζονται επιμελώς και μεταφέρονται είτε στις αποσκευές επιβατών/ δραστών σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες, είτε ενδοσωματικά. Επιπλέον, έχει διαπιστωθεί η παράνομη διακίνηση μέσω ταχυδρομικών δεμάτων.

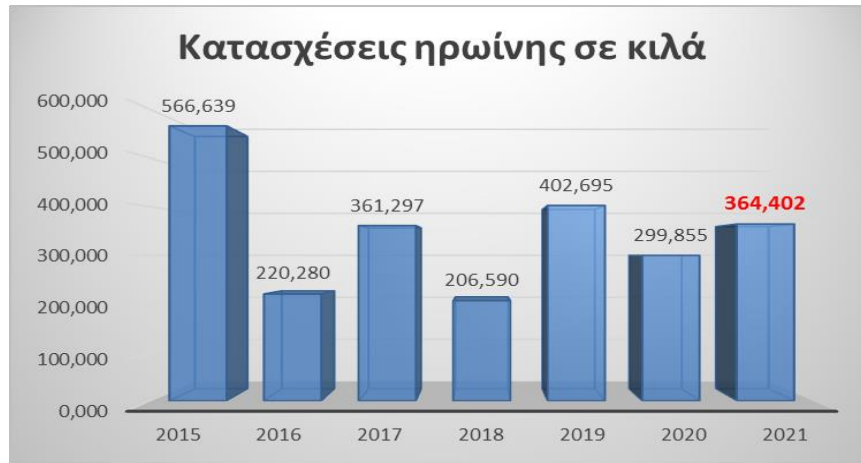
Τα τελευταία χρόνια, εντοπίστηκαν σε χώρες της Ε.Ε. ορισμένα εργαστήρια επεξεργασίας και μετατροπής της μορφίνης σε ηρωίνη. Το γεγονός εντάσσεται σε μια αυξανόμενη τάση χρήσης εργαστηρίων που ανακαλύφθηκαν στην Ε.Ε. και χρησιμοποιούνται με ευελιξία για την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών, τη μετατροπή προ-πρόδρομων ουσιών και την εξαγωγή κοκαΐνης.

Η διακίνηση της ηρωίνης δια της χερσαίας οδού, προϋποθέτει εξ ορισμού τη διέλευση από διάφορες χώρες μεταξύ αρχικής χώρας εξαγωγής και τελικού προορισμού, η οποία οδηγεί στη δραστηριοποίηση εγκληματικών ομάδων με μέλη διαφορετικής υπηκοότητας, που σχετίζονται, συνήθως, με τις χώρες διέλευσης.

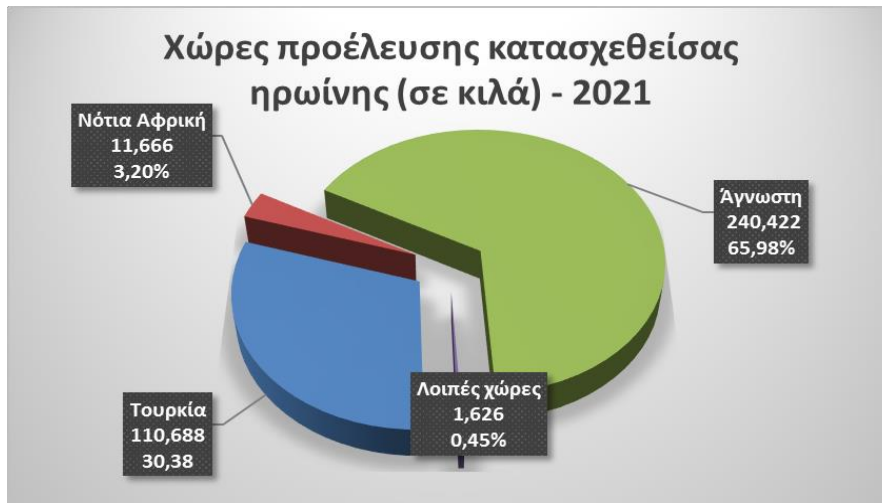
Η Ελλάδα αποτελεί, κατά κύριο λόγο, χώρα διέλευσης (transit) και, σε δευτερεύοντα βαθμό, χώρα προορισμού της ηρωίνης. Οι κατασχέσεις ηρωίνης παρουσίασαν **αύξηση** το έτος 2021 κατά **21,53%**, συγκριτικά με το έτος 2020, προσεγγίζοντας τις κατασχεθείσες ποσότητες του έτους 2019 (πριν την εμφάνιση της επιδημιολογικής κρίσης και των συνεπειών της). Ειδικότερα οι ποσότητες που κατασχέθηκαν στη Χώρα μας, εισήχθησαν κατά το προηγούμενο έτος από την Τουρκία κυρίως και δευτερευόντως τη Ν. Αφρική. Σημειώνεται ότι, οι κατασχέσεις ποσοτήτων ηρωίνης κατά το έτος 2021, πραγματοποιήθηκαν κατά βάση στα μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη κλπ.) και στα εθνικά οδικά δίκτυα, χωρίς να καταστεί εφικτό να προσδιορισθεί για μεγάλο αριθμό υποθέσεων η προέλευσή τους.

Παρακάτω παρατίθενται οι συνολικές κατασχέσεις ηρωίνης, οι χώρες προέλευσής της και οι κατασχέσεις κατά Περιφερειακή Ενότητα.

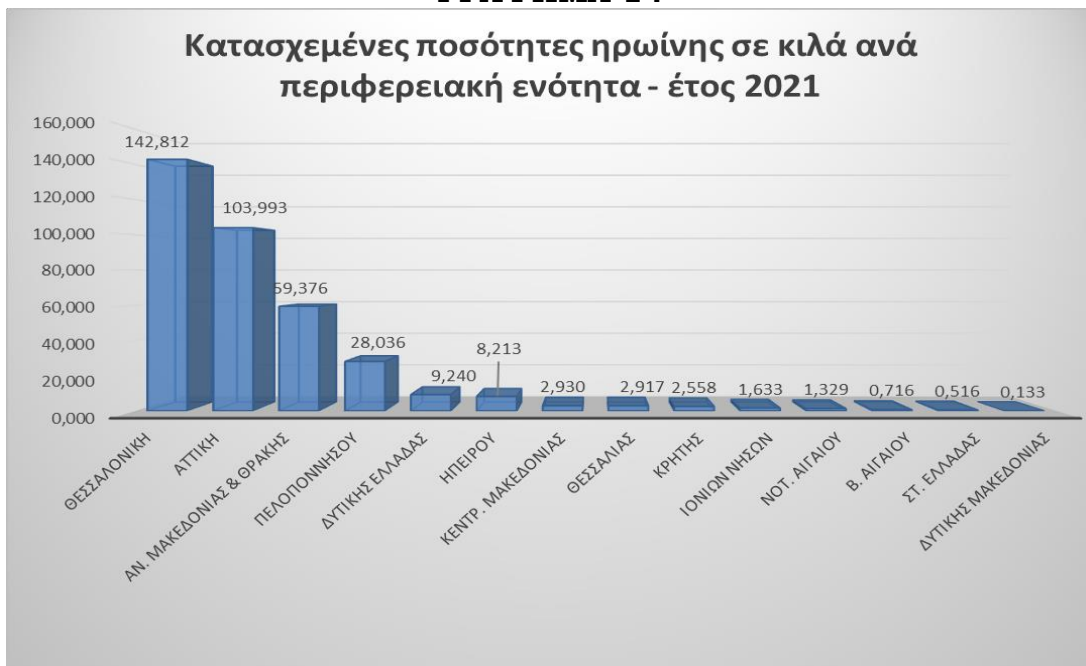
ΓΡΑΦΗΜΑ 12

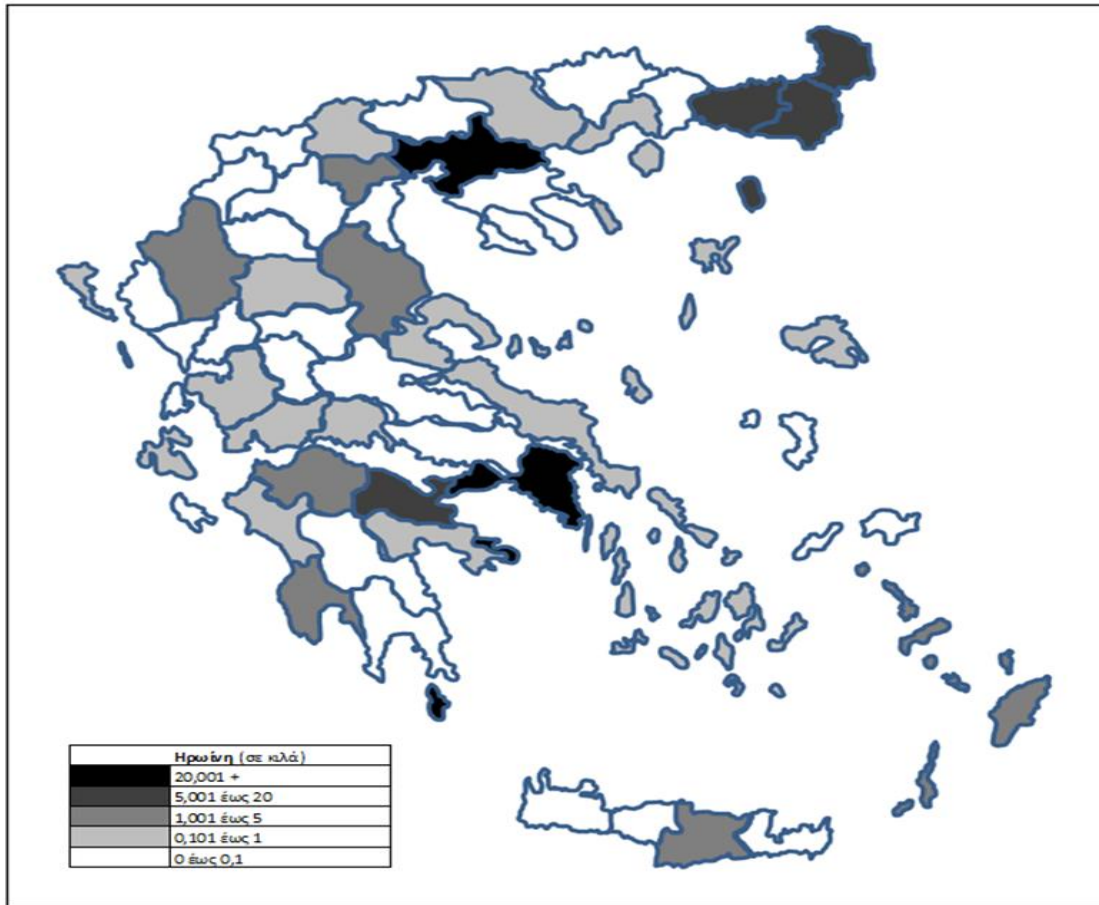

ΓΡΑΦΗΜΑ 13

ΓΡΑΦΗΜΑ 14

ΧΑΡΤΗΣ 5²²**Κατασχεμένες ποσότητες ηρωίνης ανά Περιφερειακή Ενότητα – Έτος 2021**

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι:

- Εντός της Ελληνικής επικράτειας για το έτος 2021, οι μεγαλύτερες κατασχέσεις ηρωίνης πραγματοποιήθηκαν, όπως και κατά τα προηγούμενα έτη, στα μεγαλύτερα αστικά κέντρα της Χώρας, ήτοι στην Περιφέρεια Θεσσαλονίκης (142,812 κιλά) και ακολούθως στην Περιφέρεια Αττικής (103,993 κιλά).
- Σημαντικές, επίσης, ποσότητες κατασχέθηκαν, κατά σειρά, από τις Υπηρεσίες του Έβρου (σημείο εισόδου από Τουρκία), της Ροδόπης, της Κορινθίας και της Αχαΐας.

Οι **τρόποι και τα μέσα** που παρατηρήθηκαν στη **διακίνηση-εισαγωγή** ηρωίνης στη Χώρα μας κατά το έτος 2020, ήταν τα ακόλουθα:

- Με ΙΧΕ, ΙΧΦ και Φ/Γ οχήματα: οι συσκευασίες ήταν τοποθετημένες στον χώρο των αποσκευών ή σε διάφορα σημεία εσωτερικά των οχημάτων (σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες). Συνήθης χώρα προέλευσης αποτελούσε η Τουρκία.

²² Πηγή: Ετήσια Έκθεση Σ.Ο.Δ.Ν. – Ε.Μ.Π. για τα Ναρκωτικά στην Ελλάδα.

- Με λέμβους: από την Τουρκία μέσω του ποταμού Έβρου από ομάδες παράνομων μεταναστών και μέλη εγκληματικών ομάδων.
- Αεροπορικώς: μέσω του Διεθνούς Αερολιμένα «Ελευθέριος Βενιζέλος» σε ειδικά διαμορφωμένη κρύπτη στις αποσκευές επιβάτη, με προέλευση τη Νότια Αφρική.
- Με ταχυδρομικά δέματα: μέσω ταχυδρομείου και εταιρειών ταχυμεταφορών σε δέματα με προορισμό την Ελλάδα, προερχόμενα από Νότια Αφρική, Νιγηρία, Πακιστάν και Τανζανία.

Εν συνεχεία, οι ποσότητες που προορίζονταν για εγχώρια κατανάλωση διακινήθηκαν ή προωθήθηκαν από τις εγκληματικές ομάδες στην επικράτεια με τους συνήθεις τρόπους / μέσα (ΙΧΕ οχήματα, μέσα μαζικής μεταφοράς, ΚΤΕΛ, επιβατηγά πλοία κ.λπ.).

3.2.1.3. Κοκαΐνη.

Η κοκαΐνη (βενζοϋλομεθυλεκγονίνη) είναι ένα κρυσταλλικό τροπανιοειδές αλκαλοειδές που λαμβάνεται, κατόπιν επεξεργασίας, από τα φύλλα του φυτού κόκα. Οι σημαντικότερες χώρες παραγωγής της κοκαΐνης παγκοσμίως βρίσκονται στην Κεντρική και Νότια Αμερική (Κολομβία, Περού, Βολιβία κ.ά.).

Η Ευρώπη έχει αναδειχθεί σε κορυφαίο προορισμό για τους διακινητές κοκαΐνης και η πλειονότητα των κρατών μελών αναφέρει αύξηση της διακίνησης της από το έτος 2016. Μαζί με την αγορά της Βόρειας Αμερικής, υπολογίζεται ότι η ευρωπαϊκή αγορά κοκαΐνης είναι από τις μεγαλύτερες στον κόσμο. Συνολικά, σύμφωνα με τους δείκτες, η διαθεσιμότητα και η χρήση κοκαΐνης στην Ευρώπη παραμένει σε υψηλά επίπεδα βάσει των πιο πρόσφατων δεδομένων. Από την ανάλυση λυμάτων προκύπτει ότι η μέτρια μείωση της χρήσης κοκαΐνης φαίνεται να συνδέεται με τους περιορισμούς λόγω της νόσου COVID-19. Αυτό σχετίζεται πιθανότατα με το κλείσιμο των χώρων νυχτερινής διασκέδασης και ψυχαγωγίας που σχετίζονται με τη χρήση της συγκεκριμένης ουσίας. Ωστόσο, με βάση πιο πρόσφατα στοιχεία από διάφορες πηγές, τα επίπεδα χρήσης έχουν πλέον επανέλθει στα επίπεδα πριν από την πανδημία. Πέραν αυτού, το 2020 κατασχέθηκαν στην Ε.Ε. 213 τόνοι κοκαΐνης, που αποτελεί ιστορικό υψηλό. Ο δείκτης αυτός, όπως και άλλοι δείκτες, υποδηλώνουν ότι επί του παρόντος δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι η ανοδική τάση στη διαθεσιμότητα της συγκεκριμένης ουσίας, που παρατηρήθηκε τα τελευταία χρόνια, έχει αλλάξει²³.

Η διακίνηση με προορισμό την Ευρώπη πραγματοποιείται σε μεγάλες ποσότητες, κυρίως δια θαλάσσης από παραθαλάσσιες περιοχές/λιμένες χωρών της Νότιας Αμερικής και των Νησιών της Καραϊβικής. Σε ορισμένες, χώρες της Δυτικής Αφρικής αποτελούν ενδιάμεσους σταθμούς διέλευσης. Τα κύρια σημεία εισόδου της κοκαΐνης, που διακινείται δια θαλάσσης από την Λατινική Αμερική προς τη Νότια Ευρώπη, είτε απευθείας, είτε μέσω της Δυτικής Αφρικής και της Μεσογείου, είναι η Ισπανία, η Γαλλία, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ελλάδα. Αντίστοιχα, τα σημεία εισόδου κοκαΐνης δια θαλάσσης στη Βόρεια Ευρώπη είναι, κυρίως, η Ολλανδία, το Βέλγιο και η Γερμανία και στη συνέχεια, οι ποσότητες προωθούνται στις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια, στην Τουρκία έχουν κατασχεθεί ποσότητες ρεκόρ κοκαΐνης που έχουν μεταφερθεί από τη Νότια Αμερική, αποκαλύπτοντας τον διευρυνόμενο ρόλο των διακινητών της χώρας στη μεταφορά ναρκωτικών σε αγορές της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής.

Για μικρότερες ποσότητες κοκαΐνης, η διακίνηση προς την Ευρώπη πραγματοποιείται, μέσω της αεροπορικής οδού, από χώρες της Νότιας Αμερικής. Οι ποσότητες κοκαΐνης συσκευάζονται επιμελώς και τοποθετούνται στις αποσκευές επιβατών/δραστών σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες, ενώ σε άλλες περιπτώσεις τα ναρκωτικά μεταφέρονται ενδοσωματικά. Επίσης, χρησιμοποιείται και η μέθοδος των απευθείας αποστολών στην Ευρώπη με ταχυδρομικά δέματα.

²³ Πηγή: European Drug Report 2022: Trends and Developments.

Η Ελλάδα, λόγω της γεωγραφικής της θέσης, συνεχίζει να αποτελεί ιδανική χώρα για τη θαλάσσια μεταφορά κοκαΐνης, είτε απευθείας από τις χώρες παραγωγής της, είτε μέσω άλλων ενδιάμεσων λιμένων της Μεσογείου. Τα φορτία κοκαΐνης διακινούνται με πλοία εντός εμπορευματοκιβωτίων (Containers) με την κάλυψη νόμιμου φορτίου. Η Ελλάδα λειτουργεί κυρίως ως πύλη εισόδου της ουσίας στην Ε.Ε., με προορισμό τις χώρες της Δυτικής και Κεντρικής Ευρώπης και σε μικρότερο βαθμό ως χώρα κατανάλωσης.

Στο παρακάτω γράφημα, στο οποίο εμφανίζεται η προέλευση των ποσοτήτων κοκαΐνης που κατασχέθηκαν, επιβεβαιώνεται το συμπέρασμα ότι μεγάλες ποσότητες κοκαΐνης μεταφέρονται και διακινούνται απευθείας από χώρες της Νοτίου - Κεντρικής Αμερικής. Το ποσοστό της κατασχεμένης κοκαΐνης προερχόμενης απευθείας από χώρες της Λατινικής Αμερικής ήταν **60,69%**.

ΓΡΑΦΗΜΑ 15

Από το παραπάνω γράφημα προκύπτει ότι κατά το 2021, το μεγαλύτερο ποσοστό των ποσοτήτων κοκαΐνης που κατασχέθηκαν από τις ελληνικές Διοικητικές Αρχές προέρχονταν από τη Γουατεμάλα και ακολούθως το Εκουαδόρ και τη Βραζιλία.

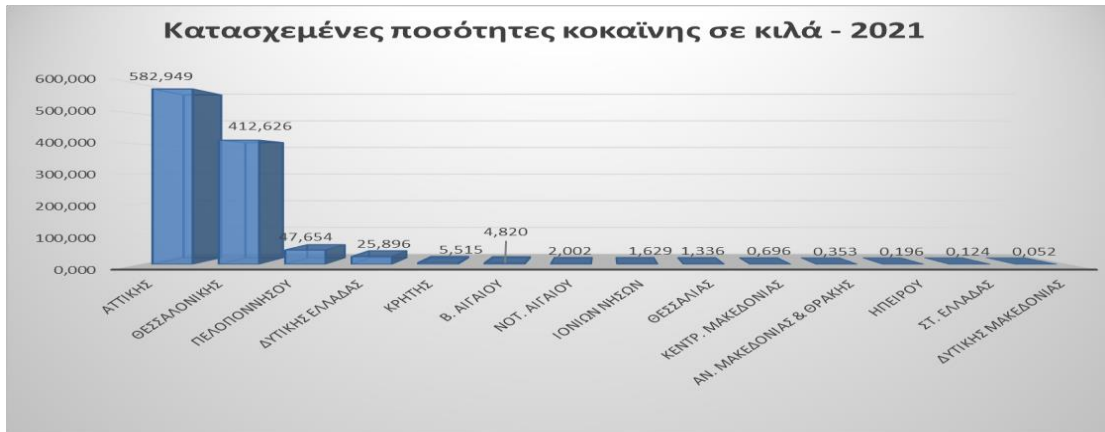
Η συνολική ποσότητα κοκαΐνης που κατασχέθηκε στη Χώρα μας το έτος **2021** ήταν **1.085,848** κιλά, εμφανίζοντας **μείωση** σε σχέση με το 2020 (κατά 39,25%).

Στα παρακάτω Γραφήματα και Χάρτη παρατίθενται οι κατασχέσεις κοκαΐνης συνολικά και ανά Περιφερειακή Ενότητα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 16

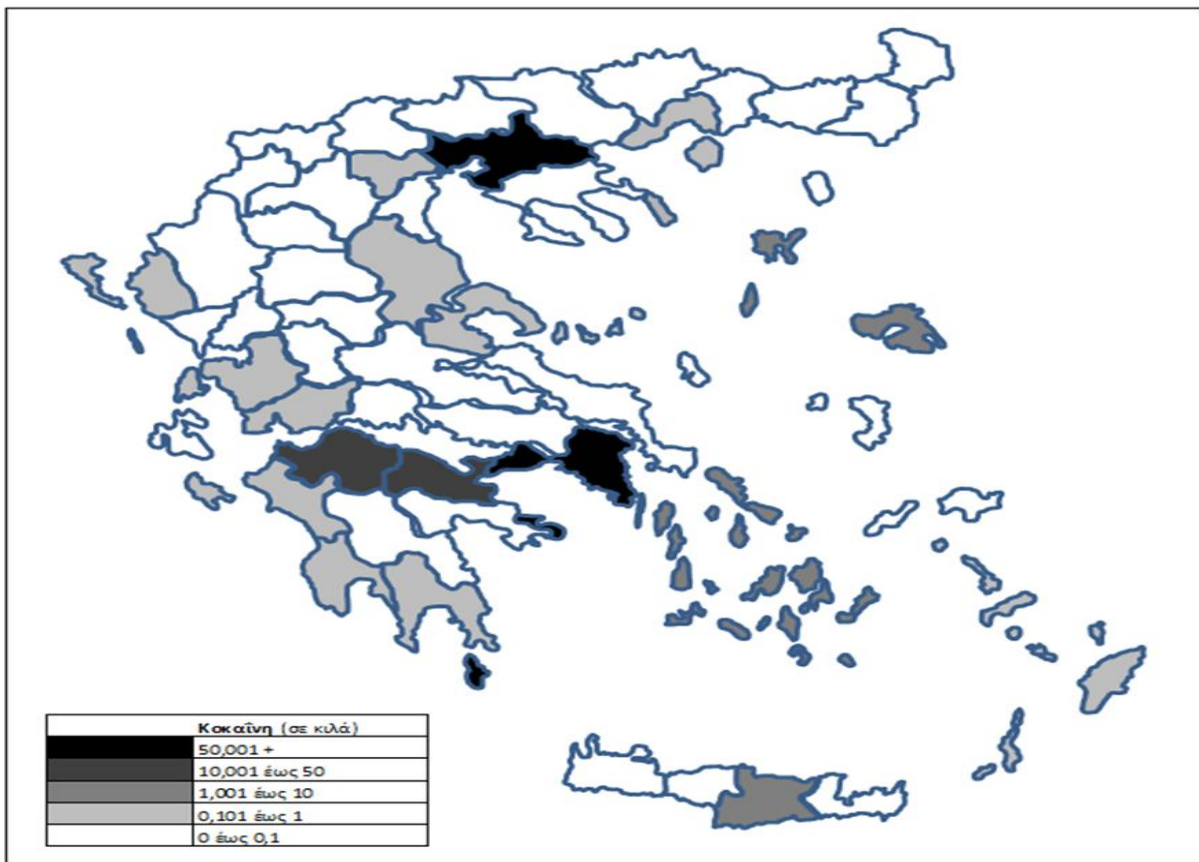

ΓΡΑΦΗΜΑ 17

ΧΑΡΤΗΣ 7

Κατασχεμένες ποσότητες κοκαΐνης ανά Περιφερειακή Ενότητα - Έτος 2021

Όπως φαίνεται στον παραπάνω χάρτη, οι μεγαλύτερες ποσότητες κοκαΐνης για το έτος **2021** κατασχέθηκαν κυρίως από τις Υπηρεσίες των αρμόδιων Διοικητικών Αρχών της Αττικής, της Θεσσαλονίκης και ακολούθως της Αχαΐας και της Κορινθίας.

Οι τρόποι (και τα μέσα) που παρατηρήθηκαν στη διακίνηση - εισαγωγή κοκαΐνης στη χώρα μας κατά το έτος 2021 ήταν οι ακόλουθοι:

- Με εμπορευματοκιβώτια: με εμπορευματοκιβώτια προερχόμενα από το Εκουαδόρ και τη Γουατεμάλα, έμφορτα κυρίως με μπανάνες ή τσουβάλια

καφέ, είτε σε σάκους εντός του φορτίου (μέθοδος rip off), είτε επιμελώς κρυμμένα εντός του φορτίου, είτε σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες.

- Με ΔΧΦ οχήματα (τράκτορας / επικαθήμενο): μέσω των λιμένων της Ηγουμενίτσας και της Πάτρας, σε οχήματα προερχόμενα από την Ολλανδία και την Ιταλία.
- Με Φ/Γ πλοίο: σε σάκους στα ύφαλα πλοίου, εντός του χώρου οχετών αναρροφήσεως.
- Αεροπορικώς: μέσω του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «Ελευθέριος Βενιζέλος» και άλλων Διεθνών Αερολιμένων της Χώρας μας. Οι ναρκωτικές ουσίες είχαν αποκρυφθεί σε αποσκευές επιβατών ή ενδοσωματικά.
- Με ταχυδρομικά δέματα: μέσω εταιρειών ταχυμεταφορών σε δέματα με προορισμό την Ελλάδα, προερχόμενα από Αργεντινή, Περού, ΗΠΑ, Γουινέα, Γαλλική Γουιάνα και Γρενάδα Καραϊβικής.
- Με ΙΧΕ οχήματα (σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες), ταξί και μοτοσυκλέτες: αποσκοπώντας στη διακίνηση ή την προώθηση από τα εγκληματικά δίκτυα στο εσωτερικό της χώρας.

3.2.1.4. Συνθετικά Ναρκωτικά.

Τα συνθετικά ναρκωτικά αποτελούν κατηγορία ουσιών τα οποία παρασκευάζονται σε παράνομα εργαστήρια και ως εκ τούτου η παρασκευή τους δεν περιορίζεται γεωγραφικά (όπως ισχύει για την ηρωίνη ή την κοκαΐνη), καθώς η διαδικασία δεν περιλαμβάνει την εκχύλιση των δραστικών συστατικών από τα φυτά, που πρέπει να καλλιεργηθούν σε ορισμένες συνθήκες για να αναπτυχθούν. Τα πιο δημοφιλή συνθετικά ναρκωτικά είναι οι αμφεταμίνες, μεθαμφεταμίνες, MDMA, LSD, συνθετικές εκδοχές της κάνναβης και οπιοειδών κ.ά..

Η κατάσταση στην Ευρώπη:

Η Ευρώπη έχει κομβικό ρόλο στην παραγωγή και διακίνηση συνθετικών ναρκωτικών σε όλο τον κόσμο. Την τελευταία δεκαετία παρατηρήθηκε μια εκθετική αύξηση της παραγωγής, της διακίνησης και της κατανάλωσης συνθετικών ναρκωτικών στην Ε.Ε.. Ειδικότερα, η Ολλανδία και το Βέλγιο κυριαρχούν στην παρασκευή και διανομή MDMA και αμφεταμίνης, ωστόσο, έχουν εντοπιστεί παράνομα εργαστήρια σε αρκετές άλλες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης και στη Σκανδιναβία. Η παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών πραγματοποιείται σε παράνομα εργαστήρια που εγκαθίστανται κυρίως σε ιδιωτικές κατοικίες, δωμάτια ξενοδοχείων, διαμερίσματα, αποθήκες, γκαράζ, βιομηχανικούς χώρους, εμπορευματοκιβώτια κ.ά.. Επιλέγονται συνήθως αραιοκατοικημένες περιοχές και λαμβάνονται αυξημένα μέτρα αποτροπής ελέγχου, κυρίως με κάμερες παρακολούθησης. Ο εξειδικευμένος εξοπλισμός που συναντάται σε χώρους παράνομης παραγωγής συνθετικών ναρκωτικών, μπορεί να έχει παραχθεί εμπορικά για νόμιμη βιομηχανική χρήση ή να έχει κατασκευαστεί κατά παραγγελία από ειδικούς (συνήθως μηχανικούς), οι οποίοι συχνά συνεργάζονται με τις εγκληματικές οργανώσεις. Η μεγάλης κλίμακας παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών, ιδίως εκείνων που προέρχονται από την Ολλανδία και το Βέλγιο, διανέμονται σε παγκόσμιο επίπεδο, τόσο εκτός ΕΕ, όσο και για την κάλυψη της ζήτησης στις ευρωπαϊκές αγορές.

Πρόδρομες χημικές ουσίες:

Για την παραγωγή συνθετικών ναρκωτικών χρησιμοποιούνται πρόδρομες χημικές ουσίες. Το γεγονός αυτό προσφέρει ευελιξία, λόγω του πλήθους των χημικών ουσιών που μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Οι πρόδρομες ουσίες συχνά έχουν νόμιμη χρήση (σε φαρμακευτικούς και βιομηχανικούς κλάδους), γεγονός που προσφέρει στις Διωκτικές Αρχές τη δυνατότητα αυτοματοποιημένου ελέγχου της διακίνησής τους. Χρησιμοποιούνται, ωστόσο και μη ελεγχόμενες χημικές ουσίες για την παραγωγή πρόδρομων ουσιών (προ-πρόδρομες). Χώρες παραγωγής είναι, κατά κύριο λόγο, η Κίνα και η Ινδία και δευτερευόντως, οι χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Κύρια σημεία εισόδου στην Ευρώπη είναι οι εμπορικοί λιμένες της Ολλανδίας και του Βελγίου.

Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες

Ειδική κατηγορία αποτελούν οι Νέες Ψυχοδραστικές (ή Ψυχοτρόπες) Ουσίες. Την κατηγορία αυτή αποτελούν όλες οι ψυχοτρόπες ουσίες, οι οποίες δεν ελέγχονται

από την ενιαία Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα ναρκωτικά του 1961 ή τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 1971, αλλά ενδέχεται να απειλούν τη δημόσια υγεία εξίσου σοβαρά με τις ουσίες οι οποίες περιλαμβάνονται στις εν λόγω Συμβάσεις. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι Ν.Ψ.Ο. παράγονται σε μεγάλες ποσότητες από επιχειρήσεις χημικών και φαρμακευτικών προϊόντων στην Κίνα. Από εκεί μεταφέρονται στην Ευρώπη, όπου μεταποιούνται σε προϊόντα, συσκευάζονται και πωλούνται, ενίοτε μάλιστα και απροκάλυπτα σε συμβατικά καταστήματα. Παρότι οι περιοριστικοί όροι έχουν μειώσει την απροκάλυπτη πώληση των προϊόντων αυτών σε κάποιες χώρες, δεν αποκλείεται να συνεχίζουν να διατίθενται πιο συγκεκαλυμμένα (μέσω διαδικτυακών καταστημάτων λιανικής πώλησης, από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε ορισμένες φορές από προμηθευτές του εμπορίου οι οποίοι τα προωθούν στην αγορά ως «νόμιμα» υποκατάστατα παράνομων ναρκωτικών). Σύμφωνα με τη Ευρωπαϊκή έκθεση για τα ναρκωτικά για το έτος 2022, *«από τη μελέτη του φαινομένου των νέων ψυχοδραστικών ουσιών, διαπιστώνεται ότι σήμερα υπάρχει ο κίνδυνος να εμφανιστεί στην αγορά σχεδόν οποιοδήποτε προϊόν έχει ψυχοτρόπο δράση, συχνά με εσφαλμένη επισήμανση, γεγονός που σημαίνει ότι όσοι καταναλώνουν τις εν λόγω ουσίες ενδέχεται να μην γνωρίζουν τι χρησιμοποιούν πραγματικά»*.

Η κατάσταση στην Ελλάδα:

Στην Ελλάδα, η εξάπλωση των συνθετικών ναρκωτικών δεν βρίσκεται στα επίπεδα άλλων κρατών. Η Χώρας μας λειτουργεί κυρίως ως τόπος διέλευσης ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών και δευτερευόντως, ως χώρα προορισμού για εγχώρια κατανάλωση. Κατά το έτος 2021, η σημαντικότερη κατάσχεση πραγματοποιήθηκε στην Αττική και αφορούσε σε περισσότερα από 840 χιλιάδες ναρκωτικά δισκία, τα οποία η εγκληματική οργάνωση που τα εισήγαγε στην Ελλάδα σκόπευε να τα εξάγει με τη μέθοδο των ταχυδρομικών αποστολών προς άλλες χώρες του εξωτερικού. Επίσης, εντοπίστηκε εργαστήριο μετατροπής μεθαμφεταμίνης από υγρή σε στερεά μορφή (κρυσταλλική) στην περιοχή της Αθήνας. Η εκτιμώμενη συνολική «εμπορική» αξία των κατασχεμένων ποσοτήτων συνθετικών ναρκωτικών κατά το έτος 2021 ξεπέρασε το ποσό των 2 εκατομμυρίων ευρώ.

3.2.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αρ. ΕΟ (2021)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλεκόμενες Χώρες που διαπιστώθηκαν στο πλαίσιο των ερευνών
93	<ul style="list-style-type: none"> • Κλοπή • Νομοθεσία Περί όπλων • Πλαστογραφία • Πλαστογραφία πιστοποιητικών • Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα 	46	22	25	<p>Προέλευσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αλβανία • Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, • Εκουαδόρ • Ελλάδα, • Ιταλία, • Σερβία, • Κροατία, • Πορτογαλία, • Σλοβενία, • Σλοβακία • Τουρκία • Χώρες Κεντρικής Ευρώπης <p>Ενδιάμεσες (transit):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ελλάδα, <p>Προορισμού:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ελλάδα • Ηνωμένο Βασίλειο, • Ολλανδία, • Ελβετία, • Καναδάς, • Η.Π.Α.

Τα εγκληματικά δίκτυα των ναρκωτικών, σε παγκόσμιο επίπεδο, παρουσιάζουν υψηλή προσαρμοστικότητα στην αντιμετώπιση των ενεργειών που καταβάλουν οι αρχές επιβολής του νόμου για την εξάρθρωσή τους. Το έργο των διωκτικών αρχών καθίσταται διαρκώς πολυσχιδέστερο, όσον αφορά τον εντοπισμό και την εξιχνίαση των νέων μεθόδων δράσης που επιστρατεύονται από τις εγκληματικές οργανώσεις για την τέλεση των παράνομων δραστηριοτήτων τους. Τα οικονομικά κέρδη και η υψηλή τεχνογνωσία, τους επιτρέπουν να επενδύουν σε μέσα διακίνησης (αεροσκάφη, οχήματα, πλοία, ταχύπλοα, υποβρύχια κ.α.), σε τεχνολογίες (τηλεπικοινωνίες, διαδικτυακές υπηρεσίες κ.α.) και σε «συνεργασίες» με στελέχη των κρατικών μηχανισμών, αναζητώντας το στρατηγικό πλεονέκτημα. Επιπρόσθετα, δεν διστάζουν να προβαίνουν σε επιθετικές ενέργειες τόσο κατά των αρχών επιβολής του νόμου, όσο και κατά αντιπάλων εγκληματικών οργανώσεων, προκειμένου να «προστατέψουν» τις παράνομες δραστηριότητές τους.

Όσον αφορά τον αντίκτυπο της πανδημίας COVID-19, παρατηρείται πως, τόσο σε ευρωπαϊκό επίπεδο²⁴, όσο και στην Ελλάδα, το 2021 καταγράφεται ανάκαμψη στην προσφορά και τη χρήση των ναρκωτικών ουσιών. Επιπλέον, διαπιστώνεται αντίστοιχη ευελιξία στους τρόπους διακίνησης που προτιμώνται από τα εγκληματικά δίκτυα, προκειμένου να παρακάμψουν τα αυξημένα μέτρα αποστασιοποίησης των πολιτών και επιτήρησης των αρμοδίων αρχών. Ειδικότερα, διαπιστώνεται επιτάχυνση στην τάση διεύρυνσης της ψηφιακής λειτουργίας της αγοράς ναρκωτικών, δεδομένου ότι φαίνεται να αυξήθηκε η χρήση εφαρμογών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και κρυπτογραφημένων υπηρεσιών για τη διευκόλυνση της παράνομης διακίνησης ουσιών.

Ειδικότερα, το **2021**, στη Χώρα μας εξαρθρώθηκαν συνολικά **ενενήντα τρεις (93)** εγκληματικές ομάδες, οι οποίες αποτελούνταν συνολικά από **(608)** μέλη.

Όσον αφορά στον χαρακτηρισμό των εγκληματικών οργανώσεων με βάση την χώρα προέλευσης της πλειοψηφίας των μελών, από το σύνολο των εγκληματικών ομάδων, σε **(46)** υποθέσεις η πλειοψηφία των μελών είχε αμιγώς ελληνική υπηκοότητα (**εγχώριες** ε.ο.: ποσοστό **49,46%** επί του συνόλου), σε **(25)** υποθέσεις καταγράφηκε η μικτή προέλευση της πλειοψηφίας των μελών των εγκληματικών οργανώσεων (**εγχώριες και αλλοδαπές** ε.ο.: ποσοστό **26,88%** επί του συνόλου), με συχνότερη σύνθεση μελών ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας και τέλος, σε **(22)** υποθέσεις οι εγκληματικές οργανώσεις είχαν αλλοδαπή, κατά κύριο λόγο, προέλευση μελών (αλλοδαπές ε.ο.: ποσοστό **23,65%** επί του συνόλου).

Παρακάτω, παρατίθεται γράφημα με τις κυριότερες υπηκοότητες μελών εγκληματικών οργανώσεων που δραστηριοποιήθηκαν στο εγκληματικό πεδίο της διακίνησης ναρκωτικών ουσιών κατά το έτος 2021 (συγκριτικά με τα έτη 2019 και 2020) στη Χώρα μας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 18

²⁴ Ευρωπαϊκή Έκθεση για τα ναρκωτικά: Τάσεις και εξελίξεις, 2022

Επίσης, παρουσιάζουν **ιεραρχική δομή** σε ποσοστό **58,06%** επί του συνόλου (**54** υποθέσεις), με την ύπαρξη ενός ηγετικού μέλους ή πυρήνα ατόμων, που οργανώνει τις διακινήσεις και συντονίζει τις ενέργειες των λοιπών κύριων ή περιφερειακών μελών, οι ρόλοι των οποίων είναι σαφώς διαχωρισμένοι. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα ηγετικά μέλη αναλαμβάνουν τον συντονισμό των υπόλοιπων μελών και τα καθοδηγούν ως προς τον τρόπο δράσης τους, συμπεριλαμβανομένης της προμήθειας των ποσοτήτων που διακινούνται, το είδος της ουσίας, τα σημεία πώλησης, τον τρόπο επικοινωνίας μεταξύ μελών ε.ο. και αγοραστών, τους χώρους απόκρυψης, αποφεύγοντας, ωστόσο, την άμεση συμμετοχή τους στη διακίνηση για την αποφυγή της σύλληψής τους.

Στις εγκληματικές ομάδες που εμφάνισαν ιεραρχική δομή, ηγετικό ρόλο είχαν κυρίως ημεδαποί και ακολούθως υπήκοοι Αλβανίας, ενώ κύρια μέλη αποτελούσαν, κυρίως, άτομα με, πρωτίστως, ελληνική, αλβανική, βουλγαρική, αφγανική, κροάτικη και υπηκοότητα Γκάμπιας. Περιφερειακό ή/ και υποστηρικτικό ρόλο έχουν, ομοίως, μέλη ελληνικής και αλβανικής υπηκοότητας (κυρίως υπεύθυνοι για τη φύλαξη ναρκωτικών ουσιών στους χώρους απόκρυψης, μεταφορές κ.λπ.).

Όσον αφορά στη γεωγραφική διάσταση της δράσης των εγκληματικών ομάδων που εξετάστηκαν, σημαντικό ποσοστό αυτών είχε τοπικό πεδίο δράσης και δρούσε σε επίπεδο νομού (67 ε.ο., σε ποσοστό 72% επί του συνόλου). Δράση σε επίπεδο περιφέρειας ή επικράτειας είχαν δεκαπέντε (15) ε.ο. (ποσοστό 16,12% επί του συνόλου). Διασυνοριακή διάσταση (εισαγωγή/ διακίνηση / πέρασμα ναρκωτικών ουσιών στο εσωτερικό της χώρας) ή διεθνές πεδίο δράσης (εγκληματικές ομάδες με ενεργά τους μέλη σε άλλες χώρες του εξωτερικού) είχαν εννέα (9) ε.ο. (ποσοστό 9,67% επί του συνόλου).

Επρόκειτο, στην πλειοψηφία τους για ολιγομελείς ομάδες (10 περιπτώσεις εγκληματικών ομάδων, οι οποίες αποτελούνταν από 3 έως 5 μέλη). Ωστόσο καταγράφηκαν 8 πολυμελείς ομάδες (με σύσταση από 6 έως 12 μέλη) και επίσης διαπιστώθηκε η δράση (2) εγκληματικών δικτύων (με αριθμητική σύσταση άνω των 12 μελών).

Επίσης, η πλειοψηφία αυτών (**60** υποθέσεις, σε ποσοστό **64,52%** επί του συνόλου) δραστηριοποιούνταν στη **διακίνηση κάνναβης** (αποκλειστικά ή σε συνδυασμό με άλλες ουσίες). Ακολούθως, στη διακίνηση κοκαΐνης εμπλέκονταν 40 εγκληματικές ομάδες (σε ποσοστό **43,01%** επί του συνόλου). Άξιο μνείας είναι το γεγονός ότι, πολλές εξ αυτών (**47** υποθέσεις, σε ποσοστό **50,54%** επί του συνόλου) δραστηριοποιούνταν στη διακίνηση περισσοτέρων της μίας ουσίας (**Polydrug groups**), με τον **συνδυασμό κάνναβης και κοκαΐνης** να υπερισχύει (18 υποθέσεις).

- Αναλυτικότερα βλ. παρακάτω [ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ 19 & 20].

ΓΡΑΦΗΜΑ 19

ΓΡΑΦΗΜΑ 20

Η δράση των συγκεκριμένων ομάδων σε πολλές περιπτώσεις συνδυάζεται και με άλλες εγκληματικές δραστηριότητες (poly-criminal groups), όπως κλοπές, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα, παραβάσεις της νομοθεσίας περί όπλων και πλαστογραφίες.

Προκειμένου οι εν λόγω ομάδες να παραπλανήσουν τις διωκτικές αρχές και να αποφύγουν τη σύλληψη, χρησιμοποιούν πληθώρα **αντίμετρων**, όπως χρήση νοικιασμένων οχημάτων και μέτρων αντιπαρακολούθησης (προπομποί-τσιλιαδόροι-ασύρματοι επικοινωνίας), εγκατάσταση συστημάτων καταγραφής εικόνας και ήχου σε οικίες που χρησιμοποιούσαν ως χώρους αποθήκευσης ή εργαστήρια, συχνή εναλλαγή τ/φ συνδέσεων, χρήση τ/φ συνδέσεων που ανήκουν σε ανύπαρκτα άτομα (ghost numbers), χρήση προσωνυμιών και συνθηματικών εκφράσεων. Συνηθισμένη είναι επίσης η χρήση για τις μεταξύ τους επικοινωνίες εφαρμογών του διαδικτύου, δεδομένου των δυσχερειών που υφίστανται στην καταγραφή των πραγματοποιούμενων διαμέσου αυτών συνομιλιών. Παράλληλα, προκειμένου να νομιμοποιήσουν τα παράνομα κέρδη τους, χρησιμοποιούσαν, περιστασιακά, βασικές μεθόδους ξεπλύματος με μικρά χρηματικά ποσά και εκμεταλλεύονταν

μεταξύ άλλων εμπορικές εταιρίες (χρήση κερδισμένων δελτίων ΟΠΑΠ κ.λπ.). Παράλληλα, προκειμένου να αντιπαρέλθουν τα αυξημένα μέτρα επιτήρησης και περιορισμού της κυκλοφορίας των πολιτών στο πλαίσιο αντιμετώπισης της διασποράς της πανδημίας COVID-19, οδηγήθηκαν σε μεθόδους κατ' οίκον παράδοσης, χρησιμοποιώντας ιδιόκτητα οχήματα, τα οποία σε κάποιες περιπτώσεις έφεραν πλαστές ή κλεμμένες πινακίδες κυκλοφορίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σε αρκετές περιπτώσεις διαπιστώθηκε η εμπλοκή στις εγκληματικές ομάδες μελών τα οποία εργάζονταν νομίμως ως ταχυδιανομείς φαγητού σε καταστήματα εστίασης, χρησιμοποιώντας την νόμιμη εργασία τους ως προκάλυμμα της δράσης τους.

Ειδικότερα, οι εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιήθηκαν στη **διακίνηση κάνναβης** εμπλέκονταν σε σημαντικό ποσοστό στην παράλληλη διακίνηση περισσότερων ουσιών (Poly-drug groups). Συγκεκριμένα, πολλές από αυτές τις οργανώσεις διακινούσαν παράλληλα κοκαΐνη, ηρωίνη, ΧΤC, μεθαμφεταμίνη, MDMA, ΧΤC και παραισθησιογόνες ουσίες. Τα μέλη τους είναι κυρίως ημεδαποί, με τους υπηκόους Αλβανίας να ακολουθούν στη δεύτερη θέση. Μικρότερη συμμετοχή είχαν υπήκοοι άλλων χωρών (Βουλγαρίας, Αιγύπτου, Δημοκρατίας της Βόρειας Μακεδονίας, Ρουμανίας, Μολδαβίας κ.α.). Οι εν λόγω εγκληματικές ομάδες παρουσιάζουν στην πλειοψηφία τους ιεραρχική δομή (34 υποθέσεις, από τις 60 εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονταν στη διακίνηση της εν λόγω ουσίας).

Η συνεργασία μεταξύ ημεδαπών και υπηκόων Αλβανίας στο υπόψη εγκληματικό πεδίο παρατηρείται και κατά το έτος 2021, καθώς από τις πενήντα τέσσερις (54) εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνταν με τη διακίνηση **κάνναβης**, είκοσι μία (21) απαρτιζόνταν, τόσο από ημεδαπούς, όσο και από Αλβανούς υπηκόους (ανομοιογενείς, εγκώριες & αλλοδαπές), είκοσι τέσσερις (24) από ημεδαπούς υπηκόους (κατά συντριπτική πλειοψηφία) και έντεκα (11) απαρτιζόνταν από υπηκόους Αλβανίας (κατά συντριπτική πλειοψηφία). Οι λοιπές απαρτιζόνταν από μέλη διάφορων εθνικοτήτων.

Επιπλέον, για τις υποθέσεις καλλιέργειας κάνναβης προκύπτει ότι οι εγκληματικές οργανώσεις απαρτιζόνταν ομοίως τόσο από υπηκόους Αλβανίας, όσο και από ημεδαπούς σε περίπου ισομεγέθη ποσοστά.

Ο τρόπος δράσης των εγκληματικών ομάδων που ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τη **διακίνηση ηρωίνης**, διακρίνεται στα στάδια της εισαγωγής, της εσωτερικής διακίνησης και της προώθησης των ναρκωτικών σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ε.. Τα στάδια παραγωγής, επεξεργασίας και συγκέντρωσης υλοποιούνται εκτός της Ελλάδας. Η εσωτερική διακίνηση γίνεται, κυρίως, στα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας (Αθήνα, Θεσσαλονίκη). Επιπρόσθετα, διαπιστώθηκε ότι δραστηριοποιήθηκαν σε σημαντικό ποσοστό στην παράλληλη διακίνηση περισσότερων ουσιών (Poly-drug groups). Συγκεκριμένα, 12 εκ των 27 εγκληματικών οργανώσεων που διακινούσαν ηρωίνη, διακινούσαν παράλληλα κάνναβη, κοκαΐνη, μεθαμφεταμίνη και δισκία ναρκωτικών φαρμακευτικών σκευασμάτων (ηρεμιστικά).

Οι εν λόγω εγκληματικές ομάδες παρουσιάζουν στην συντριπτική τους πλειοψηφία ιεραρχική δομή (20 υποθέσεις, από τις 27 εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονταν στη διακίνηση της εν λόγω ουσίας). Τα μέλη τους είναι κυρίως ημεδαποί (εκ των οποίων σημαντικό ποσοστό είναι ΡΟΜΑ) και ακολούθως Αλβανοί. Επιπροσθέτως, εξετάζοντας τα στοιχεία που αφορούσαν, είτε σε μέλη τα οποία είχαν τον ηγετικό ρόλο σε αυτές τις ομάδες, είτε σε ομάδες αποτελούμενες από μία εθνικότητα, διαπιστώνεται ότι οι ημεδαποί (σε πολλές περιπτώσεις ήταν Ρομά) είχαν κυρίαρχο ρόλο. Μικρότερη ήταν η συμμετοχή υπηκόων άλλων χωρών (Αφγανιστάν, Βουλγαρίας κ.ά.).

Το κύριο χαρακτηριστικό των εγκληματικών δικτύων **διακίνησης κοκαΐνης**, αφορούσε στην ίδρυση εταιρειών "βιτρίνων" (shell companies), για τη διευκόλυνση διακίνησης των ναρκωτικών μαζί με τα εμπορεύματά τους, αλλά και τη νομιμοποίηση των εσόδων τους (ίδρυση εταιρειών, αγορά ακινήτων και μέσων μεταφοράς ή αποστολή χρηματικών ποσών σε υπεράκτιες εταιρίες). Ειδικότερα, όπως παρατηρείται τα τελευταία χρόνια και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες, η Ελλάδα, λόγω των λιμένων της, χρησιμοποιήθηκε από τις εγκληματικές οργανώσεις είτε ως χώρα διέλευσης, είτε ως χώρα προορισμού, μεγάλων ποσοτήτων κοκαΐνης, οι οποίες μεταφέρονταν με πλοία από χώρες της κεντρικής και λατινικής Αμερικής, με την προκάλυψη νόμιμων φορτίων (κιβώτια με μπανάνες, τσουβάλια καφέ κ.α.).

Οι εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν από τις Διοικητικές Αρχές της Χώρας μας και εμπλέκονταν στη διακίνηση κοκαΐνης, συχνά δραστηριοποιούνταν και στη διακίνηση και άλλων ναρκωτικών ουσιών (polydrug groups). Συγκεκριμένα από τις σαράντα (40) εγκληματικές ομάδες που εξαρθρώθηκαν και εμπλέκονταν στη διακίνηση κοκαΐνης, οι είκοσι εννέα (ποσοστό **72,5%**), δραστηριοποιούνταν και στη διακίνηση άλλων ναρκωτικών ουσιών, με τον συνδυασμό κοκαΐνης - κάνναβης να κυριαρχεί αριθμητικά (14 υποθέσεις, σε ποσοστό **35%**).

Επιπλέον, ιεραρχική δομή εμφάνιζε η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων που εμπλέκονταν στη διακίνηση της εν λόγω ουσίας (25 υποθέσεις, σε ποσοστό **62,5%**). Επιπρόσθετα, όσον αφορά τις υπηκοότητες των μελών, προκύπτει ότι σημαντικό ρόλο διαδραματίζουν Έλληνες και Αλβανοί και ακολουθούν, αλλά σε σημαντικά μικρότερο ποσοστό, υπήκοοι Πακιστάν και Αιγύπτου.

3.3 Εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας.

3.3.1. Παρούσα κατάσταση.

Τα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας (ληστείες, κλοπές-διαρρήξεις, κλοπές τροχοφόρων), εξακολουθούν να προσελκύουν σημαντικό αριθμό εγκληματικών ομάδων στη Χώρα μας και το 2021. Περαιτέρω, διακόπτεται η αυξητική τάση που παρατηρούνταν τα τελευταία έτη στις κλοπές διαρρήξεις, ενώ πτωτικά κινούνται οι κλοπές τροχοφόρων και οι ληστείες²⁵.

ΓΡΑΦΗΜΑ 21²⁶

Ειδικότερα, οι καταγεγραμμένες τελεσμένες κλοπές-διαρρήξεις παρουσίασαν μείωση της τάξης του 4,23% (56.914 έναντι 59.429 τελεσμένων κλοπών), οι ληστείες μείωση της τάξης του 5,39% (2.404 έναντι 2.541 τελεσμένων ληστειών) και οι

κλοπές τροχοφόρων μείωση της τάξης του 6,36% (14.922 έναντι 15.395 τελεσμένων κλοπών τροχοφόρων).

Εκτιμάται ότι οι οργανωμένες εγκληματικές ομάδες ευθύνονται για ένα μικρό ποσοστό στα εγκλήματα κατά της ιδιοκτησίας [5% στις ληστείες, 4% στις κλοπές-διαρρήξεις και 4% στις κλοπές τροχοφόρων]²⁷.

Αναφορικά με τη διακίνηση και διάθεση κλεμμένων οχημάτων, η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «πηγή», «διέλευσης» (transit) (κυρίως από χώρες της Ε.Ε. προς Αλβανία, Βουλγαρία, Τουρκία, Γεωργία, Αρμενία, Ρωσία & λοιπές Ασιατικές Χώρες) και «προορισμού».

²⁵ Μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι τα έτη 2020 και 2021, από την ελληνική πολιτεία είχαν ληφθεί έκτακτα μέτρα για την αποτροπή μετάδοσης του covid-19. Η μείωση των κυριότερων δεικτών εγκληματικότητας (κλοπές-διαρρήξεις, ληστείες, κλοπές τροχοφόρων), σε σχέση με τα ίδια διαστήματα παρελθόντων ετών, εκτιμάται ότι συνδέεται αφενός με τον περιορισμό της κυκλοφορίας των πολιτών αλλά και των υποψήφιων δραστών και αφετέρου με τα αυξημένα μέτρα επιτήρησης και αστυνόμευσης που ελήφθησαν από την ΕΛ.ΑΣ..

²⁶ Πηγή στοιχείων για το έτος 2020 και 2021: Νέες Σημαντικές Αναφορές POL

²⁷ Το ποσοστό αυτό αφορά τις εξακριβωμένες υποθέσεις-εγκλήματα. Εκτιμάται ότι το ποσοστό αυτό, πιθανόν να είναι αρκετά μεγαλύτερο, καθώς σε αρκετές περιπτώσεις, καθίσταται δυσχερές, από τις δικωτικές αρχές, η σύνδεση των εγκλημάτων με τις εγκληματικές ομάδες, λόγω έλλειψης ικανών αποδεικτικών στοιχείων.

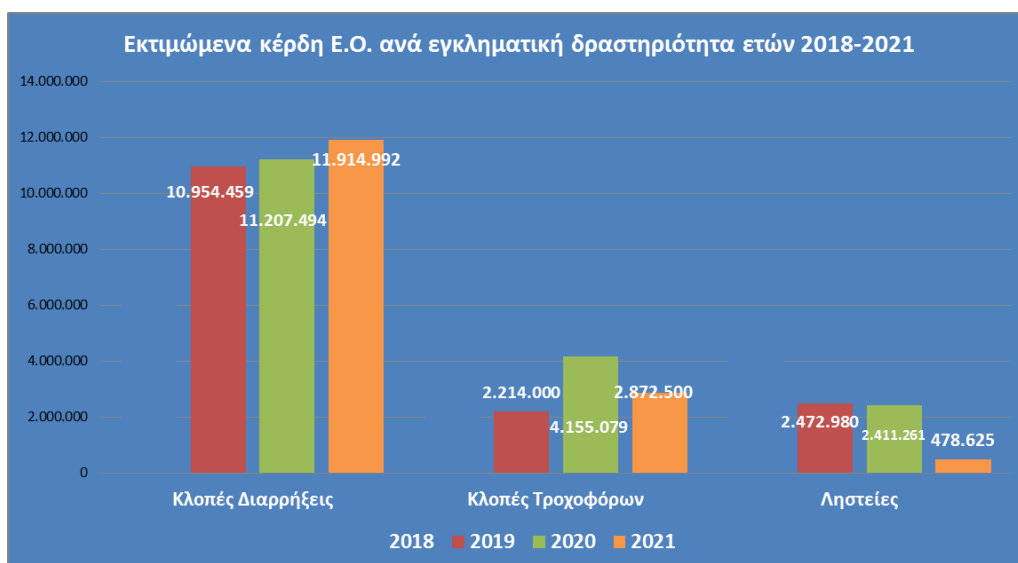
ΓΡΑΦΗΜΑ 22

Το έτος 2021, σε σχέση με το προηγούμενο (2020), επήλθε μικρή μεταβολή στους στόχους των εγκληματικών ομάδων. Ειδικότερα, παρατηρείται μία μεγαλύτερη στοχοποίηση στις οικίες (σε ποσοστό **38%** του συνόλου), στα τροχοφόρα (**37%** του συνόλου - όπου περιλαμβάνεται και πολύ

μεγάλος αριθμός κλοπών από ΙΧΕ οχήματα), στα καταστήματα - επιχειρήσεις (**15%** του συνόλου), στους λοιπούς στόχους (**6%** επί του συνόλου, όπου περιλαμβάνονται και κλοπές μεταλλικών αντικειμένων) και τέλος σε δημόσιο χώρο (**4%** του συνόλου)²⁸.

ΓΡΑΦΗΜΑ 23

Το εκτιμώμενο αποκομισθέν κέρδος των παραπάνω εγκληματικών ομάδων υπολογίζεται πως υπερβαίνει τα **15.266.117** Ευρώ.²⁹

²⁸ Η μεγάλη πτώση που καταγράφεται σε δημόσιο χώρο, εκτιμάται ότι συνδέεται άμεσα με τα μέτρα περιορισμού κυκλοφορίας των πολιτών που ελήφθησαν από την ελληνική πολιτεία για την αποτροπή μετάδοσης του covid-19.

²⁹ Το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων, δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διοικητικές Αρχές.

3.3.2.Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2021)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
157	Αποδοχή και διάθεση Προϊόντων Εγκλήματος Ληστεία Νομοθεσία περί Όπλων Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματική Δραστηριότητα Νομοθεσία περί Εξαρτησιογόνων Ουσιών Πλαστογραφία Πλαστογραφία Πιστοποιητικών Εμπρησμός Έκρηξη Παραβάσεις σχετικές με εκρηκτικές ύλες Διακεκριμένες περιπτώσεις φθοράς Υπεξαιρέση Ζωοκλοπή Εκβίαση Απάτες Επικίνδυνες σωματικές βλάβες	102	39	16	Σε όλη την Ελληνική Επικράτεια

Το 2021 εξαρθρώθηκαν συνολικά **εκατόν πενήντα επτά (157)** εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν συνολικά από **χιλία ογδόντα ένα (1.081)** μέλη. Εξ αυτών, η πλειοψηφία των ομάδων (104), είχαν ως κύρια εγκληματική δραστηριότητα τις κλοπές-διαρρήξεις, (23) τις ληστείες και (30) τις κλοπές τροχοφόρων.

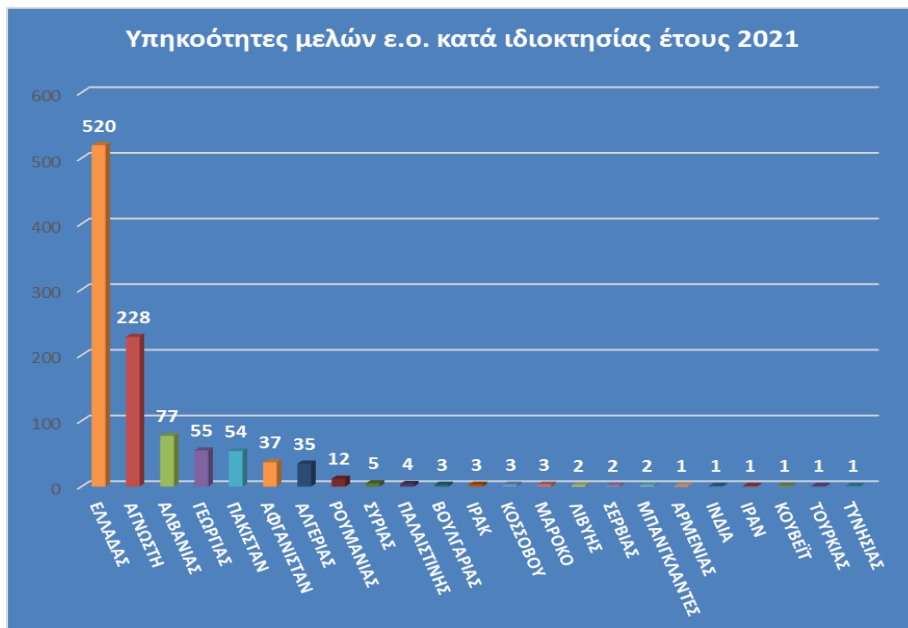
Στην πλειοψηφία τους ήταν εγχώριες (σε ποσοστό **65%** επί του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **83%** επί του συνόλου). Περαιτέρω, η πλειοψηφία των εγχώριων ομάδων (σε ποσοστό **71%** επί συνόλου αυτών) αφορούσαν ομάδες με μέλη άτομα ΡΟΜΑ.

Μικρός αριθμός ομάδων, (σε ποσοστό **16%** επί του συνόλου), εμφάνιζαν πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα έχοντας, κυρίως, ευρεία ποικιλία στόχων (καταστήματα-επιχειρήσεις, οικίες, οδηγούς αυτοκινήτων και πεζούς σε δημόσιους χώρους). Περαιτέρω, μικρός αριθμός αυτών (σε ποσοστό **10%** επί του συνόλου), διαπιστώθηκε ότι εμπλεκόταν και σε εγκληματική δραστηριότητα

αλλότρια και ανεξάρτητη με την κύρια (διακίνηση ναρκωτικών ουσιών, πλαστογραφίες, νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες).

Διαπιστώθηκαν, σε ποσοστό **15%** επί του συνόλου, υποθέσεις νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όπου, οι δράστες, χρησιμοποιώντας βασικές μορφές ή και πιο περίπλοκες τεχνικές «ξεπλύματος», νομιμοποιούσαν τα έσοδα που αποκόμιζαν από τις εγκληματικές τους δραστηριότητες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 24

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν: Ελλάδα, Αλβανία, Γεωργία, Πακιστάν, Αφγανιστάν, Αλγερία, Ρουμανία, Συρία, Παλαιστίνη, Βουλγαρία, Ιράκ, Κοσσόβου, Μαρόκο, Λιβύη, Σερβία, Μπαγκλαντές, Αρμενία, Ινδία, Ιράν, Κουβέιτ, Τουρκία και Τυνησία.

Ειδικότερα, όσον αφορά τις εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στις **Κλοπές – Διαρρήξεις**, πρέπει να επισημανθούν τα εξής:

Οι εγχώριες ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (**63%** του συνόλου), ακολουθούμενες από τις αλλοδαπές (**27%** του συνόλου) και τέλος, εγχώριες και αλλοδαπές (σε ποσοστό **10%**). Η συντριπτική πλειοψηφία (σε ποσοστό **87%**) των ομάδων ήταν ομοιογενείς.

Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι Γεωργιανές (αμιγείς αποκλειστικά) (**39%** επί του συνόλου) και ακολουθούν οι αλβανικές (αμιγείς ή μη) (**33%** του συνόλου), οι Αλγερινές (αμιγείς ή μη) (σε ποσοστό **8%**) και οι Πακιστανικές (αμιγείς αποκλειστικά) (**6%** επί του συνόλου).

Στις ελληνικές ομάδες, κυρίαρχες είναι οι ομάδες με μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ΡΟΜΑ (σε ποσοστό **84%** επί των εγχώριων ομάδων). Οι ομάδες αυτές είναι κατά κύριο λόγο μερικώς ιεραρχικές και τα μέλη τους έχουν, ως επί το πλείστον συγγενικές (ή/και φιλικές) σχέσεις μεταξύ τους.

Η δράση τους συνήθως είναι τοπική, καθώς το μεγαλύτερο ποσοστό (**82%**) δρούσε σε επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας. Ακολουθούσε τέλος η δράση σε επίπεδο Επικράτειας (**15%**).

Όσον αφορά στις διεθνείς διασυνδέσεις των ομάδων, αυτές παρουσιάζονται εξαιρετικά περιορισμένες (ένα ποσοστό **3%** εμφάνισε διασυννοριακή διάσταση). Περαιτέρω, στη Χώρα μας εξακολουθούν να δραστηριοποιούνται μέλη διεθνώς μετακινούμενων εγκληματικών οργανώσεων, κυρίως υπηκόων Βαλκανικών και Ανατολικών Χωρών (όπως Γεωργίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Σερβίας), που δραστηριοποιούνται στη διάπραξη σοβαρών Εγκλημάτων κατά της Ιδιοκτησίας σε μεγάλο μέρος του ευρωπαϊκού χώρου [με πιο γνωστή τη διεθνή Ε.Ο. «VOR V ZAKONE (THIEVES IN LAW)»].

Σε σχέση με το 2020, δεν διαπιστώνονται σημαντικές αλλαγές στις μεθοδολογίες δράσης (modi operandi).

Όσον αφορά στις **οικίες**, οι κυριότερες εξακολουθούν να είναι: η είσοδος με παραβίαση εξώθυρας, παραθύρων, μπαλκονόπορτας ή/και άλλων βοηθητικών χώρων των οικιών (με θραύση, αποκοπή ομφαλού κλειδαριάς, ριφιφι), η χρήση διάφορων αυτοσχέδιων ή μη, εργαλείων και εξοπλισμού (κατσαβίδι, λοστός, κλειδί «passe-partout», πιστωτικές κάρτες, φιάλες με εύφλεκτο αέριο κ.α.), η είσοδος από ανασφάλιστα σημεία (παράθυρα, μπαλκονόπορτες) είτε μέσω αναρρίχησης (συνήθως σε διαμερίσματα 1^{ου} ορόφου από τις υφιστάμενες υδροροές) ή καταρρίχησης (συνήθως σε ρετιρέ) και τέλος, προσποιούμενοι διαμοιρασμό φυλλαδίων, υπάλληλο εταιρίας (ΔΕΗ-ΔΕΔΔΗΕ, ηλεκτρολόγους-συντηρητές ανελκυστήρων, Ασφαλιστικής, Δ.Ο.Υ., κτλ.) ή έμπορο (πώληση ή παράδοση φρούτων-χαλιών) ή την μέθοδο της απασχόλησης των θυμάτων.

Σε **καταστήματα και επιχειρήσεις**, κυρίως νυχτερινές- μεταμεσονύκτιες ώρες, με κοπή ρολών ασφαλείας με ειδικά εργαλεία (ψαλίδια), ρυμούλκηση των ρολών με ιμάντα, χρήση (συνήθως κλεμμένων και παλαιάς τεχνολογίας) ΙΧΕ αυτοκινήτων για εμβολισμό των ρολών ασφαλείας και του υαλοπίνακα, διάρρηξη κεντρικής θύρας ή παραθύρου, θραύση υαλοπίνακα πρόσοψης (με ρίψη πέτρας, μεταλλικών αντικειμένων, μεταλλικών καπακιών ΕΥΔΑΠ), με τη μέθοδο της απασχόλησης ή της απόκρυψης εμπορευμάτων σε ρουχιισμό τους ή σε σακίδια που έφεραν. Σε κάποιες περιπτώσεις, διαπιστώθηκε υψηλή εξειδίκευση από τις ε.ο..

Σε **Μέσα Μαζικής Μεταφοράς**, σε πολυσύχναστους χώρους ή εντός δημόσιων εγκαταστάσεων, η δημιουργία «τεχνητού συνωστισμού» ή η μέθοδος απασχόλησης αποτελεί τον συνηθέστερο τρόπο δράσης των ομάδων.

Τέλος, καταγράφεται αξιοσημείωτος αριθμός εγκληματικών ομάδων που προβαίνουν σε **διαρρήξεις ή κλοπές από ΙΧΕ** από χώρους όπου πολίτες τα σταθμεύουν (λ.χ. σε κεντρικά σημεία, σε παραθεριστικούς προορισμούς, σε χώρους εργασίας), όπου οι δράστες, με διάρρηξη κεντρικών θυρών, θραύση υαλοπινάκων των ΙΧΕ ή με ειδικά τεχνάσματα, αποκτούν πρόσβαση στο εσωτερικό τους και αφαιρούν αντικείμενα αξίας.

Επισημαίνεται ότι και το 2021, συνεχίστηκε η στοχοποίηση των ΑΤΜ τραπεζών (κυρίως offsite). Εξαρθρώθηκαν έξι (6) εγκληματικές ομάδες οι οποίες προέβαιναν

σε **διαρρήξεις ΑΤΜ** (κυρίως) με τη μέθοδο «PLOFKRAAK»³⁰, όπως και με τη χρήση δυναμίτιδας ή με ειδικό εξοπλισμό, κατά τις πρώτες πρωινές ώρες, σε διάφορα μέρη στην Ελληνική Επικράτεια.

Μνεία πρέπει να γίνει και στο γεγονός της εξάρθρωσης δέκα (10) εγκληματικών οργανώσεων, που δραστηριοποιούνταν στις κλοπές **μεταλλικών αντικειμένων** (μετασχηματιστές και πηνία ΔΕΔΔΗΕ, μεταλλικά αντικείμενα από ιδιώτες και καλώδια και μετασχηματιστές από φωτοβολταϊκά πάρκα), με σκοπό την εκμετάλλευση του μετάλλου που αυτά περιείχαν. Η παραβατική αυτή συμπεριφορά, εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους για τους ίδιους τους δράστες (ηλεκτροπληξία) αλλά και μεγάλη ταλαιπωρία για τους χρήστες από ενδεχόμενη βλάβη και διακοπή ηλεκτροδότησης.

Η μεταφορά των κλοπιμαίων γίνεται με ΙΧΕ-ΙΧΦ αυτοκίνητα (κυρίως κλεμμένα, είτε ιδιοκτησίας των μελών των ομάδων ή/και συγγενικών μελών τους, στα οποία ενίοτε τοποθετούν πλαστές ή κλεμμένες πινακίδες κυκλοφορίας, μισθωμένα ή/και πολυτελή ΙΧΕ προκειμένου μην κινούν υποψίες) σε ασφαλείς τοποθεσίες-«καβάτζες» ή/και σε χώρες της αλλοδαπής (Βόρεια Μακεδονία, Αλβανία, Γεωργία, Σερβία, Βουλγαρία, Ρουμανία).

Συνήθως, πρόκειται για ευέλικτες και ολιγομελείς ομάδες (2-6 ατόμων σε ποσοστό **67%** του συνόλου), ακολουθούμενες από λιγότερο πολυμελείς (6-12 άτομα σε ποσοστό **29%** του συνόλου). Ωστόσο, το 2021 είχαμε την εξάρθρωση έντεκα (11) εγκληματικών δικτύων (αριθμός μελών άνω των 12 σε ποσοστό **4%** του συνόλου). Οι πολυμελείς ομάδες και τα δίκτυα κατά τη δράση τους χωρίζονται σε μικρότερες ομάδες (των 2-6 ατόμων), για λόγους ευελιξίας.

Η επιλογή των στόχων εξακολουθεί να πραγματοποιείται βάσει της συλλογής πληροφοριών, μέσω επιτήρησης των θυμάτων, κατόπτευσης οικιών και καταστημάτων, των γειτόνων, οικιακών βοηθών, τραπεζικών υπαλλήλων ή άλλων τρόπων (μέσα κοινωνικής δικτύωσης, Διαδικτύου, αγγελίες εφημερίδων ή/και αγγελίες στο Διαδίκτυο, κ.λπ.).

Στόχο τους αποτελούν κυρίως χρηματικά ποσά, κοσμήματα (και άλλα τιμαφή), ηλεκτρονικές συσκευές (Laptops, Tablets, κινητά τηλέφωνα κ.λπ.), ηλεκτρικές συσκευές, εμπορεύματα, κάθε είδους μεταλλικά αντικείμενα, ζώα, ταξιδιωτικά ή/και άλλα έγγραφα.

Τα μέλη των ομάδων εκμεταλλεύονται ευρέως τις νομότυπες δομές (σε ποσοστό **78%** επί του συνόλου) για τη μετακίνησή τους [ΔΧΕ αυτ-τα (ταξί), μίσθωση ξενοδοχείων για τη διαμονή και οχημάτων από εταιρίες ενοικιάσεων-συνήθως με πλαστά στοιχεία ταυτότητας, μίσθωση οικιών ως «καβάτζες»), την πώληση των κλοπιμαίων (νόμιμα φυσικά - ηλεκτρονικά καταστήματα, ενεχυροδανειστήρια, εταιρείες ανακύκλωσης μετάλλων, ιστοσελίδες αγγελιών και λοιπές εφαρμογές στο

³⁰ Με τη συγκεκριμένη μέθοδο διάρρηξης οι δράστες ανοίγοντας οπή με διαρρηκτικό εργαλείο στο ΑΤΜ ή/και μέσα από τη θυρίδα παραλαβής των χρημάτων, διαχύουν μίγμα εύφλεκτου αερίου και στη συνέχεια δημιουργώντας σπινθήρα προκαλούν έκρηξη σε αυτό.

Διαδίκτυο) ή/και διακίνηση των χρημάτων ή/και κλοπιμαίων (εταιρίες μεταφοράς χρημάτων, διεθνείς εταιρίες ταχυμεταφορών, διεθνείς μεταφορικές εταιρείες)].

Επίσης, η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (σε ποσοστό **96%** επί του συνόλου) χρησιμοποιούν συνήθη αντίμετρα [(χρήση τοιλιαδύρων, κλεμμένων ή/και μισθωμένων αυτοκινήτων, τοποθέτηση κλεμμένων πινακίδων σε αυτοκίνητα ιδιοκτησίας τους, κάλυψη/ αλλοίωση πινακίδων κυκλοφορίας με μεμβράνες, συχνή αλλαγή οχημάτων, κάλυψη χαρακτηριστικών με κουκούλες, μάσκες προστασίας για τον covid-19³¹, γάντια κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων, χρήση «ghost numbers»³² για τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση εφαρμογών διαδικτύου για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων μεταξύ τους, απενεργοποίηση συναγερμού (με εμφάπτιση σειρήνας σε κουβάδες με νερό ή με διακοπή ηλεκτροδότησης) ή συστημάτων καταγραφής εικόνων] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης [(εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση κωδικοποιημένων μηνυμάτων & ψευδωνύμων κατά τις επικοινωνίες τους, αποφυγή χρήσης κινητών τηλεφώνων, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας αστυνομικών αρχών, μέσω ασυρμάτων που προμηθεύονται προς το σκοπό αυτό, δράση τους κατά τις αλλαγές βάρδιας των αστυνομικών δυνάμεων, αναχώρηση σε χώρα καταγωγής τους προκειμένου αποφύγουν σύλληψη μετά τη διάπραξη των εγκλημάτων, πυρπόληση των οχημάτων που χρησιμοποιούν κατά τη διάπραξη των εγκλημάτων ή ρίψη αυτών σε παρακείμενους ποταμούς) ή και χειρουργικές επεμβάσεις για να μην είναι δυνατή η ταυτοποίησή τους από τις αρχές].

Δεν διαπιστώθηκε η συνεργασία μελών των ομάδων με στελέχη διωκτικών υπηρεσιών.

Σε μικρό ποσοστό (**11%** επί του συνόλου των ε.ο.), διαπιστώθηκε η νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτές αφορούσαν βασικές μεθόδους ξεπλύματος χρήματος (αγορές πολυτελών ΙΧΕ αυτοκινήτων, οικιών, διαγωγή πολυτελούς βίου), ενώ διαπιστώθηκε επίσης και η επένδυσή τους σε ακίνητα και επιχειρήσεις.

Οι ομάδες αυτές συνήθως, δεν έχουν μεγάλη χρονική διάρκεια δράσης (η πλειοψηφία των ομάδων που εξιχνιάστηκαν είχαν διάρκεια έως 12 μήνες), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων). Σε ορισμένες περιπτώσεις, ωστόσο, διαπιστώθηκε ότι η δράση τους έφθανε σε βάθος πλέον των 8 ετών.

Η σύλληψη των μελών τους συνήθως αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, έχει διαπιστωθεί η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε με αντικατάσταση των επιχειρησιακών -περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν να

³¹ Η χρήση масκών για την προστασία του γενικού πληθυσμού από την μετάδοση του covid-19, αποτέλεσε ένα χρήσιμο εργαλείο των μελών των ε.ο. για να αποκρύπτουν νόμιμα τα χαρακτηριστικά τους κατά τη διάπραξη εγκληματικών πράξεων.

³² Πρόκειται για κάρτες κινητής τηλεφωνίας που ταυτοποιούνται μαζικά σε αλλοδαπούς (συνήθως) ή ημεδαπούς («αχυράνθρωποι») που ουδεμία σχέση έχουν με τον αληθή χρήστη αυτών.

κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών ή μη προφυλάκισης τους). Οι ομάδες αυτές διαθέτουν και προσαρμοστικότητα στις αλλαγές που συμβαίνουν στο ευρύτερο περιβάλλον τους. Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, στην πλειοψηφία τους κατά **72%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

Αναφορικά με τις εγκληματικές ομάδες που εμπλέκονται σε **Ληστείες** επισημαίνονται τα ακόλουθα:

-Οι Ελληνικές ομάδες έχουν κυρίαρχο ρόλο (ποσοστό **65%** επί του συνόλου των ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, ημεδαπούς). Και εδώ, εξακολουθεί να είναι έντονη η συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ (ποσοστό **48%** επί του συνόλου των εγχώριων ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη καταγωγής ΡΟΜ). Επιπρόσθετα, στις ημεδαπής προελεύσεως ομάδες παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (σε ποσοστό **20%** επί του συνόλου), αλλά σε πολύ μικρότερο βαθμό σε σχέση με τους ΡΟΜΑ.

-Στις αλλοδαπές ομάδες, κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι Αλβανικές (ποσοστό **46%** επί του συνόλου των αλλοδαπών ομάδων, απαρτίζονταν από μέλη, κατά συντριπτική πλειοψηφία, Αλβανικής υπηκοότητας), ακολουθούμενες από Αφγανικές ομάδες (**45%** επί του συνόλου) και Γεωργίας (**9%** επί του συνόλου σε όλες).

-Πρόκειται συνήθως για ομοιογενείς (σε ποσοστό **89%** του συνόλου) και ιεραρχικές ομάδες (μερικώς ιεραρχικές και ιεραρχικές σε ποσοστό **45%** του συνόλου), με τοπική δράση (κυρίως σε επίπεδο Νομού ή/και Περιφέρειας σε ποσοστό **94%** του συνόλου). Ένα μικρό μέρος των ομάδων αυτών έχουν δράση σε όλη την Επικράτεια (σε ποσοστό **6%** επί του συνόλου).

-Περαιτέρω, η πλειοψηφία των ομάδων ήταν ολιγομελείς (έως 6 μέλη σε ποσοστό **70%**), ακολουθούμενο από πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη σε ποσοστό **17%** επί του συνόλου) και εγκληματικών δικτύων (άνω των 12 μελών σε ποσοστό **13%**).

-Στις ομάδες αυτές, η χρήση βίας είναι συχνή και σύμφυτη της υπόψη εγκληματικής δραστηριότητας (ασκείται κυρίως στα θύματα αλλά και εναντίον αστυνομικών κατά την καταδίωξη) και σε ορισμένες περιπτώσεις έντονη (πρόκληση κακώσεων στα θύματα για αποκάλυψη κρυφώνων τιμαλφών ή/και χρημάτων).

-Για την εξουδετέρωση της αντίστασης των θυμάτων, χρησιμοποιείται από τους δράστες βία (κυρίως σωματική), αλλά και όπλα, αυτοσχέδια ή μη (μαχαίρια, πιστόλια, καραμπίνες, πολεμικά τυφέκια, κατσαβίδια, συσκευές εκκένωσης ηλεκτρικής ενέργειας).

-Όσον αφορά την επιλογή των στόχων, η πλειοψηφία των ομάδων δραστηριοποιούνται σε ληστείες στο δρόμο σε ποσοστό **42%** επί του συνόλου (κυρίως σε βάρος πεζών, οδηγών ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ-ΔΧΦ αυτ/των, οδηγών ταξί, διανομείς φαγητού, ανηλίκων, μεταναστών και ηλικιωμένων), σε καταστήματα-επιχειρήσεις σε ποσοστό **39%** επί του συνόλου (κυρίως μίνι μάρκετ-καταστήματα ψιλικών και περίπτερα, πρατήρια υγρών καυσίμων, φαρμακεία, πρατήρια άρτου, καταστήματα ΟΠΑΠ, κοσμηματοπωλεία, εταιρίες-επιχειρήσεις) και τέλος σε οικίες σε ποσοστό **19%** (με μεγαλύτερη προτίμηση σε οικίες ηλικιωμένων).

-Για την επιλογή των θυμάτων χρησιμοποιούν διάφορους τρόπους (πληροφοριοδότες, επιτήρηση στόχων-θυμάτων, αγγελίες εφημερίδων, διαδίκτυο)/[Βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων].

-Αναφορικά με τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, αλλά και τους τρόπους μεταφοράς και διάθεσης κλοπιμαίων, ισχύουν *mutatis mutandis* όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (Βλ. αναλυτικότερα ενότητα περί κλοπών-διαρρήξεων).

-Οι ομάδες, συνήθως, έχουν μικρή χρονική διάρκεια δράσης (η πλειοψηφία των ομάδων που εξιχνιάστηκαν είχαν διάρκεια έως 6 μήνες), αλλά είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού ληστειών και διαρρήξεων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων).

-Η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους. Ωστόσο και εδώ υπήρξαν αρκετές ομάδες, στις οποίες διαπιστώθηκε η συνέχιση της δραστηριότητάς τους (είτε με αντικατάσταση των επιχειρησιακών-περιφερειακών μελών που συνελήφθησαν, είτε μέσα από το σωφρονιστικό κατάστημα, όπου τα ηγετικά μέλη συνεχίζουν να κατευθύνουν τη δράση των λοιπών μη συλληφθέντων μελών) ή/και η εκ νέου ενεργοποίησή τους (σε περιπτώσεις αποφυλάκισης των μελών αυτών). Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι, τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **59%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

Αναφορικά με τις ομάδες που δραστηριοποιούνται στις **κλοπές και διακίνηση κλεμμένων τροχοφόρων**, μνημονεύονται τα ακόλουθα:

- Κυρίαρχες εξακολουθούν να είναι οι ελληνικές-εγχώριες ομάδες (σε ποσοστό **70%** επί του συνόλου), με τη συμμετοχή ομάδων, απαρτιζόμενων κυρίως από άτομα ΡΟΜΑ, σε σημαντικό ποσοστό (**38%**) σε σχέση με λοιπά εγκλήματα κατά ιδιοκτησίας. Επίσης, παρατηρείται και συμμετοχή ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Καζακστάν, Ρωσία), αλλά σε μικρότερο ποσοστό (**15%**).

- Όσον αφορά τους αλλοδαπούς υπηκόους-μέλη των ομάδων (αλλοδαπές ή/και εγχώριες & αλλοδαπές), κυρίαρχοι είναι οι υπήκοοι Αλβανίας (ποσοστό **39%** επί συνόλου αλλοδαπών) και ακολουθούν οι υπήκοοι Αφγανιστάν (ποσοστό **17%** επί συνόλου αλλοδαπών), Πακιστάν (ποσοστό **13%** επί του συνόλου) και Ιράκ (**7%** επί του συνόλου).

- Η συντριπτική πλειοψηφία αυτών, (ποσοστό **83%** επί του συνόλου), ήταν ολιγομελείς (έως 6 μέλη) και ευέλικτες, ενώ καταγράφηκαν, σε ποσοστό **7%** επί του συνόλου και πολυμελείς ομάδες (6-12 μέλη).
- Ο μεγαλύτερος αριθμός (ποσοστό **66%** επί του συνόλου των ομάδων) δραστηριοποιούνταν σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας). Ωστόσο, ένας ικανός αριθμός αυτών είχε πανελλήνια δράση (ποσοστό **20%**) και ένα ικανό ποσοστό (**14%**) διασυνοριακή δράση.
- Η διάρκεια δράσης τους κυμαίνονταν από 2-12 μήνες, ωστόσο, υπήρξαν και ορισμένες ομάδες με ορίζοντα δράσης αρκετά έτη (έως και 9 έτη).
- Οι ομάδες αυτές, κυρίως ιεραρχικές (σε ποσοστό **30%** του συνόλου) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **67%** του συνόλου), είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού κλοπών τροχοφόρων οχημάτων (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων), ενώ για την πλειοψηφία των δραστών (σε ποσοστό **62%**), διαπιστώθηκε ότι τα μέλη των ε.ο. είχαν ποινικό παρελθόν (κυρίως κατά εγκλημάτων κατά ιδιοκτησίας).
- Η εισαγωγή [είτε ως χώρα-«προορισμός», είτε ως χώρα-«διέλευσης» (transit)] και η εξαγωγή των κλεμμένων οχημάτων, στην/από τη Χώρα μας, από/προς χώρες της Ε.Ε. (Γερμανία, Ιταλία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Αυστρία, Σουηδία, Νορβηγία) ή/και από/προς Τρίτες Χώρες (Αλβανία, Τουρκία, Μολδαβία, π.Γ.Δ.Μ., Αρμενία, Γεωργία, Ρωσία, Ιράκ, Λίβανος, χώρες Αφρικής) πραγματοποιείται μέσω των λιμένων (Πάτρας, Ηγουμενίτσας & Πειραιά κυρίως) ή/και από άλλα θεσμοθετημένα σημεία (κερσαία)[Σ.Σ. Κήπων, Ορμενίου, Προμαχώνα, Κακαβιάς και Ευζώνων].
- Τα κλεμμένα οχήματα τα διακινούν είτε ακέραια, είτε τα τεμαχίζουν και διακινούν τα ανταλλακτικά αυτών στην εγχώρια και διεθνή αγορά (κυρίως Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Κόσοβο, Σερβία, Ρωσία, Ιταλία, Γερμανία, Βουλγαρία, Ρουμανία, Γεωργία, Νιγηρία), φορτωμένα σε πλοία ή/και κρυμμένα σε εμπορευματοκιβώτια (containers), μαζί με άλλα υλικά-εμπορεύματα, ή/και με διεθνείς εμπορικές αμαξοστοιχίες ή/και μέσα σε φορτηγά (συνοδευόμενα συνήθως από πλαστά στοιχεία κυκλοφορίας ή/και έγγραφα εμπορευμάτων) ή/και οδηγούμενα (τα πολυτελή κυρίως) από μέλη των ομάδων (συνοδευόμενα από πλαστές άδειες & πινακίδες κυκλοφορίας ή/και παραποιημένους αρ. πλαισίου).
- Σε αυτό το στάδιο, εμπλέκονται συνήθως μικτές αλλοδαπές και ελληνικές εγκληματικές ομάδες, με διεθνή χαρακτήρα (κυρίως ομάδες προερχόμενες από Λετονία, Λιθουανία, Ρουμανία, Πολωνία, Μολδαβία, Νιγηρία). Αξίζει να επισημανθεί ότι φαίνεται να υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της υπηκοότητας ή/και εθνικότητας του μέλους και της χώρας που εκλάπη ή/και προορίζεται το κλεμμένο αυτοκίνητο.
- Η πλειοψηφία των ομάδων (**92%**) δραστηριοποιούνταν σε κλοπές ΙΧΕ αυτοκινήτων, ακολουθούν οι κλοπές σε μοτοποδήλατα και μοτοσυκλέτες (**3%**), σε ΙΧΦ-ΔΧΦ αυτοκινήτων (**2%**) και τέλος σε μηχανές από πλωτά μέσα (**2%**).
- Οι ομάδες αυτές διαθέτουν υψηλό βαθμό εξειδίκευσης και τεχνογνωσία (σε ποσοστό **93%** επί του συνόλου), ανάλογα με το είδος των οχημάτων στο οποίο

«ειδικεύονται», καθώς χρησιμοποιούν ειδικά λογισμικά και τεχνολογία (φορητούς Η/Υ) για την παράκαμψη του «immobilizer» και την αχρήστευση των συσκευών εντοπισμού («GPS tracker devices»). Η πρόσβαση στην τεχνολογία αυτή είναι σχετικά εύκολη, καθώς διατίθεται από εταιρίες της αλλοδαπής (Ιταλία και Βουλγαρία κυρίως), μέσω διαδικτύου.

- Χρησιμοποιούν διάφορα αντίμετρα σύλληψης, όπως τέλεση των κλοπών κυρίως κατά τις νυχτερινές ώρες, απόκρυψη αυτοκινήτων σε περικλειστούς χώρους στάθμευσης ή αποθήκες ή οδούς μικρής κυκλοφορίας, στάθμευση των κλαπέντων οχημάτων σε δημόσιους χώρους για ένδειξη ύπαρξης συστήματος gps, παραποίηση χαρακτηριστικών κυκλοφορίας τους (αριθμών πλαισίου αυτοκινήτων, πινακίδων κυκλοφορίας και αδειών κυκλοφορίας), αλλαγή εξωτερικής εμφάνισης αυτοκινήτου, τεμαχισμός-καταστροφή χαρακτηριστικών αναγνώρισης αυτοκινήτων (απόξεση αρ. πλαισίου, καταστροφή πινακίδων κυκλοφορίας), δημιουργία ψεύτικων λογαριασμών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ή σε ιστοσελίδες από τα οποία προωθούν και πωλούν ανταλλακτικά από τα κλαπέντα οχήματα, χρήση τσιλιαδύρων κατά την κλοπή των οχημάτων, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά των κλεμμένων αυτοκινήτων, κάλυψη των χαρακτηριστικών τους (γάντια-κουκούλες), χρήση «ghost numbers» κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση κωδικών (συνθηματικών λέξεων) κατά τις τ/φ τους συνομιλίες, χρήση εφαρμογών διαδικτύου για πραγματοποίηση τηλεφωνικών συνδιαλέξεων μεταξύ τους, ακρόαση καναλιών επικοινωνίας της Αστυνομίας, χρήση από τα μέλη πλαστών εγγράφων ταυτότητας, όπως και αξιοποίηση αχυρανθρώπων στα ονόματα των οποίων ταξινομούνται- μεταβιβάζονται κατεστραμμένα οχήματα.

- Διαθέτουν ένα ευρύ δίκτυο συνεργατών για τη διάθεση και νομιμοποίηση των οχημάτων (συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιούς, μηχανικούς, πλαστογράφους).

- Εκμεταλλεύονται ευρέως και συστηματικά νομότυπες επιχειρηματικές δομές (όπως διαλυτήρια οχημάτων-ανακύκλωσης μετάλλων - «σκραπατζίδικα», συνεργεία αυτοκινήτων, φανοποιεία, επιχειρήσεις εμπορίας μεταχειρισμένων αυτοκινήτων και ανταλλακτικών, ιδιωτικούς χώρους στάθμευσης, εταιρίες ενοικιάσεων οχημάτων, μισθωμένα ταξί, ενεχυροδανειστήρια, διεθνείς εταιρίες μεταφορών εμπορευμάτων), για τη μεταφορά-απόκρυψη, τεμαχισμό, διάθεση και εμπορία των κλεμμένων οχημάτων ή/και ανταλλακτικά αυτών.

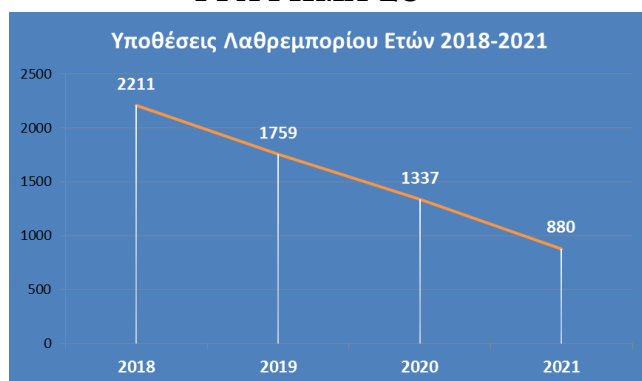
- Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, ενώ σε μία (1) περίπτωση διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες με χρήση κυρίως βασικών μεθόδων «ξεπλύματος».

3.4 Λαθρεμπόριο προϊόντων.

3.4.1. Παρούσα Κατάσταση.

Το λαθρεμπόριο προϊόντων αποτελεί, σταθερά, πεδίο ανάπτυξης εγκληματικής δραστηριότητας σε όλη την ελληνική επικράτεια, το οποίο ωστόσο τα τελευταία χρόνια καταγράφει μια κάμψη των σχετικών υποθέσεων του, με μία αντίστροφη ωστόσο αύξηση στις κατασχεθείσες ποσότητες. Κυρίαρχη μορφή λαθρεμπορίου εξακολουθεί να εμφανίζεται το λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων, με μεγάλο αριθμό υποθέσεων και κατασχεμένων προϊόντων, ακολουθούμενο από το λαθρεμπόριο αλκοολούχων ποτών και τέλος το λαθρεμπόριο-νόθευση καυσίμων. Επίσης, αξιοσημείωτη είναι και η διακίνηση και διάθεση απομιμητικών προϊόντων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 25³³

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ασχολήθηκαν συνολικά με (880) υποθέσεις λαθρεμπορίου (αφορούν τελεσμένες και απόπειρες), (έναντι 1.337 υποθέσεων το 2020), στην πλειοψηφία των οποίων δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 26³⁴

Κύρια μορφή λαθρεμπορίου συνεχίζει να αποτελεί η διακίνηση και διάθεση λαθραίων καπνικών προϊόντων, ακολουθούμενη από το λαθρεμπόριο οινοπνευματωδών ποτών και σε μικρότερη έκταση το λαθρεμπόριο υγρών καυσίμων.

Το συνολικό κέρδος των ομάδων, για το 2021, δεν είναι δυνατόν να αποτιμηθεί επ' ακριβώς (εκτιμάται ότι υπερβαίνει τα **12.965.191 ευρώ** το κέρδος των εγκληματικών οργανώσεων που εξαρθρώθηκαν³⁵). Το λαθρεμπόριο, συχνά τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως η πλαστογραφία, πλαστογραφία παραστατικών εγγράφων (τιμολόγια, ταξιδιωτικά έγγραφα κ.λπ.), η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες κ.λπ. και έχει σοβαρές συνέπειες για την

³³ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020 και 2021: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

³⁴ Πηγή στοιχείων για το έτος 2021: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

³⁵ Το ποσό αυτό είναι ενδεικτικό και το ελάχιστο εκτιμώμενο, καθώς στην πλειοψηφία των υποθέσεων δεν κατέστη δυνατό να διακριβωθεί-υπολογιστεί το κέρδος των εγκληματικών ομάδων από τις επιληφθείσες Διοικητικές Αρχές.

εθνική οικονομία, λόγω της απώλειας πολλών εκατομμυρίων ευρώ από φόρους και δασμούς³⁶.

Λαθρεμπόριο καπνικών προϊόντων: Η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί κυρίως «ενδιάμεση (transit)» χώρα (από χώρες της Ασίας και Αν. Αφρικής, με προορισμό χώρες της Κεντρικής, Βόρειας και Δυτικής Ευρώπης), χώρα «προορισμού» (από Βουλγαρία, Ρωσία, Ουκρανία και Ιταλία Ουκρανία, Λευκορωσία, μέσω Μαυροβουνίου, Βόρεια Μακεδονία, Μολδαβίας, Βουλγαρίας ή/και από Ασιατικές Χώρες μέσω Κύπρου και Τουρκίας), όπως και χώρα παραγωγής³⁷.

Τα καπνικά προϊόντα αποτέλεσαν και το 2021 την πλειοψηφία του συνόλου των προϊόντων που διακινήθηκαν παράνομα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 27 ³⁸

ΓΡΑΦΗΜΑ 28

ΓΡΑΦΗΜΑ 29

ΓΡΑΦΗΜΑ 30

Ως εμφανίζεται στα ανωτέρω Γραφήματα, από το σύνολο των Διωκτικών Αρχών, τον μεγαλύτερο αριθμό κατασχέσεων σε τεμάχια τσιγάρων, κατάσχεσε η Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. με συνολικό αριθμό 418.436.280 τεμαχίων τσιγάρων, ενώ στις κατασχεθείσες ποσότητες καπνού (σε γραμμάρια), τη μεγαλύτερη ποσότητα κατάσχεσε η Ελληνική Αστυνομία με 30.359.730 γραμμάρια καπνού.

³⁶ Εκτιμάται ότι το λαθρεμπόριο τσιγάρων και άλλες μορφές παράνομου εμπορίου προϊόντων καπνού προκαλεί απώλεια περίπου 10 δις. Ευρώ στην ΕΕ και στους εθνικούς προϋπολογισμούς κάθε χρόνο. Σχετ. τυγχάνουν η Έκθεση Εκτίμησης Απειλής OCTA SEE 2018 του SELEC και η Ετήσια Έκθεση του OLAF για το 2017.

³⁷ Τα τελευταία 3 έτη, εξαρθρώνονται εγκληματικές ομάδες που είχαν δημιουργήσει ειδικά διαμορφωμένες εγκαταστάσεις παραγωγής λαθραίων τσιγάρων (παράνομα εργοστάσια).

³⁸ Πηγή στοιχείων Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

Τέλος, μνεία πρέπει να γίνει και στην κατάσχεση από την Γενική Διεύθυνση Τελωνείων και Ε.Φ.Κ. συνολικά 2.231.540 γραμμαρίων ηλεκτρικά θερμαινόμενου καπνού και 197.042 ml υγρά αναπλήρωσης ηλεκτρικών τσιγάρων.

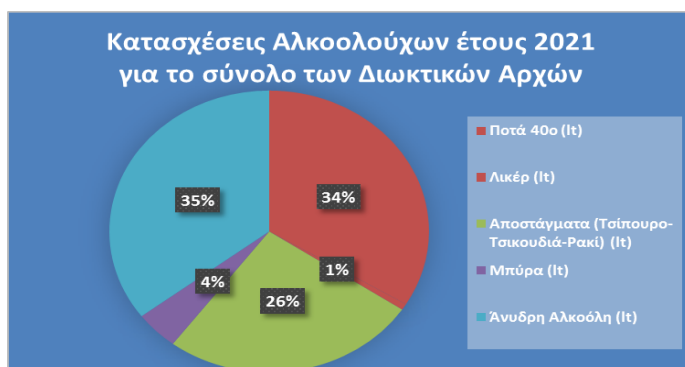
Λαθρεμπόριο αλκοολούχων (οινοπνευματωδών) ποτών: Το έτος 2021, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε 19 υποθέσεις που αφορούσαν λαθρεμπόριο αλκοολούχων και οινοπνευματωδών ποτών, έναντι 11 υποθέσεων το 2020.

ΓΡΑΦΗΜΑ 31 ³⁹

Οι κατασχεθείσες ποσότητες από τις Υπηρεσίες της ΕΛ.ΑΣ. αφορούσαν κυρίως άνυδρη αλκοόλη και ακολούθως αποστάγματα (τσίπουρο, τσικουδιά, ρακί) και ποτά 40ο (lt).

ΓΡΑΦΗΜΑ 32

Από το σύνολο των κατασχεθεισών ποσοτήτων όλων των Διωκτικών Αρχών, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος ήταν άνυδρη αλκοόλη και ακολουθούν με μικρή διαφορά τα ποτά 40ο (lt), εν συνεχεία τα αποστάγματα (τσίπουρο, τσικουδιά, ρακί) και τέλος η μπύρα και το λικέρ.

Κατωτέρω παρουσιάζονται αναλυτικά οι κατασχέσεις αλκοολούχων ανά κατηγορία και ανά Διωκτική Αρχή για το έτος 2021.

ΓΡΑΦΗΜΑ 33

ΓΡΑΦΗΜΑ 34

³⁹ Πηγή στοιχείων Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

ΓΡΑΦΗΜΑ 35

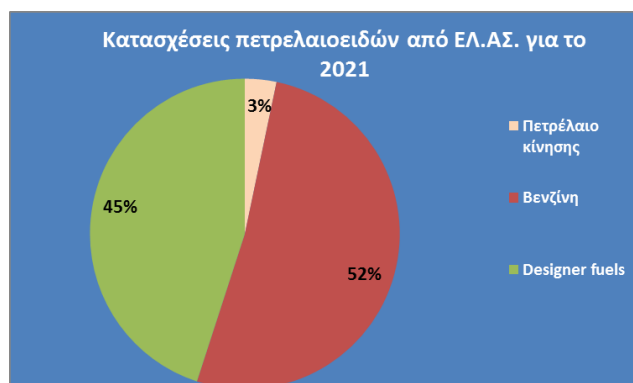

ΓΡΑΦΗΜΑ 36

Λαθρεμπόριο καυσίμων: Το έτος 2021, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε 4 υποθέσεις λαθρεμπορίου καυσίμων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 37⁴⁰

Η πλειοψηφία των κατασχεμένων ποσοτήτων αφορούσε σε βενζίνη και designer fuels (διαλύτες καυσίμων)⁴¹, ακολουθούμενο με μεγάλη διαφορά από το πετρέλαιο κίνησης.

Για το ίδιο έτος, όλες οι αρμόδιες Διοικητικές Αρχές, κατάσχεσαν τα ακόλουθα:

ΓΡΑΦΗΜΑ 38

ΓΡΑΦΗΜΑ 39

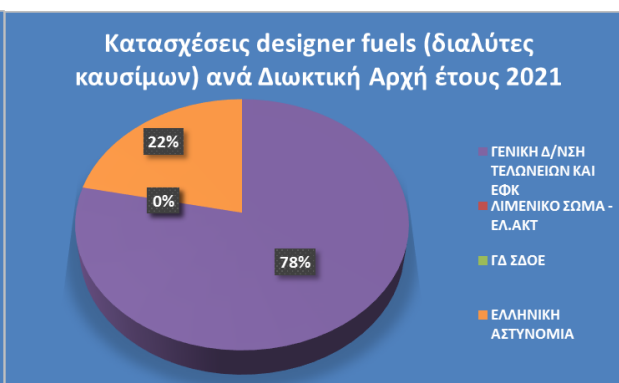
⁴⁰ Πηγή στοιχείων Συντονιστικό Επιχειρησιακό Κέντρο (Σ.Ε.Κ.) της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων

⁴¹ Αποτελεί μείγμα ελαφρών λαδιών και αιθανόλης, το οποίο αναμειγμένο με βενζίνη σε συγκεκριμένα όρια, μπορεί να μην ανιχνεύεται από Χημικές Υπηρεσίες και να καθίσταται αδύνατη η τεκμηρίωση της προκύπτουσας νοθείας.

ΓΡΑΦΗΜΑ 40

ΓΡΑΦΗΜΑ 41

Λαθρεμπόριο προϊόντων απομίμησης: Το έτος 2021, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε 27 περιπτώσεις απομιμητικών προϊόντων και κατασχέθηκαν πλήθος προϊόντων απομίμησης. Τα κατασχεθέντα αφορούσαν, κυρίως, απομιμήσεις διαφόρων επώνυμων προϊόντων (είδη ένδυσης και υπόδησης, μπαταρίες, ηλεκτρονικές συσκευές, και λοιπά αξεσουάρ)⁴².

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των προϊόντων απομίμησης εξακολουθούν να είναι η Τουρκία, η Κίνα, το Χόνγκ-Κόνγκ, η Σιγκαπούρη, η Ταϊλάνδη, η Ινδία, τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, οι Φιλιππίνες και η Βουλγαρία.

⁴² Τα δεδομένα αυτά, συνάδουν και με σχετικές έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σε έρευνα του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, διαπιστώθηκε ότι στη Χώρα μας, νέοι ηλικίας 15-24 ετών, το έτος 2021, πραγματοποίησε αγορά τουλάχιστον ενός (1) παραποιημένου-απομιμητικού προϊόντος (κυρίως μέσω διαδικτύου) και αυτό αφορούσε ενδύματα σε ποσοστό 33%, ηλεκτρονικές συσκευές σε ποσοστό 25%, υποδήματα σε ποσοστό 24% και προϊόντα υγιεινής σε ποσοστό 18%. Πηγή: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/el/web/observatory/ip-youth-scoreboard#2022>.

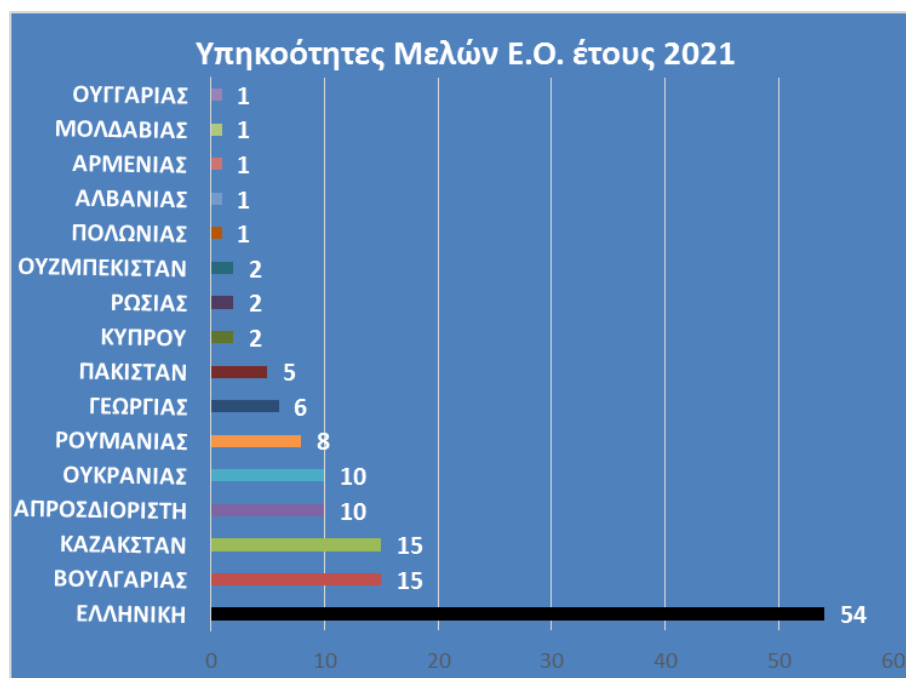
3.4.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2021)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
14	Απάτη Πλαστογραφία Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Νομοθεσία περί Σημάτων Νομοθεσία Περί Φοροδιαφυγής Νομοθεσία για ρύθμιση αγοράς προϊόντων και παροχής υπηρεσιών	10	4	Προέλευσης: Βουλγαρία Βόρεια Μακεδονία Ενδιάμεσες (transit): Ελλάδα Βουλγαρία Προορισμού: Ελλάδα, Γερμανία, Ηνωμένο Βασίλειο

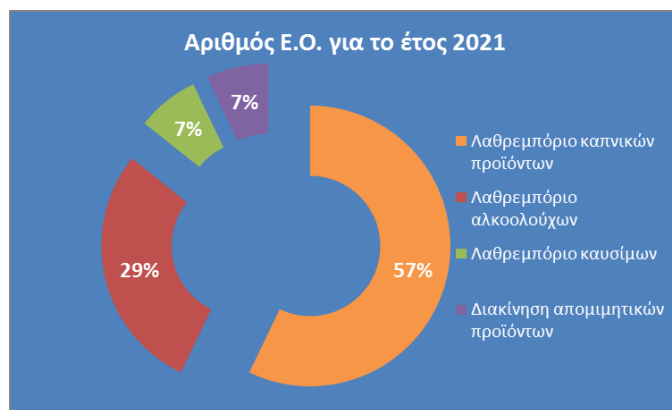
Κατά το έτος **2021**, δραστηριοποιήθηκαν συνολικά δεκατέσσερις (**14**) εγκληματικές ομάδες. Αποτελούνταν συνολικά από εκατό τριάντα τέσσερα (**134**) μέλη.

Η πλειοψηφία των εν λόγω ομάδων (σε ποσοστό **71%**) ήταν εγχώριες (αμιγείς ή μικτές) και ομοιογενείς (σε ποσοστό **71%**)[εγχώριες ή/και αλλοδαπές].

ΓΡΑΦΗΜΑ 42

Οι κυριότερες χώρες προέλευσης των μελών τους ήταν η Ελλάδα, η Βουλγαρία, το Καζακστάν, η Ουκρανία, η Ρουμανία, η Γεωργία και το Πακιστάν.

ΓΡΑΦΗΜΑ 43

Περαιτέρω, η πλειοψηφία αυτών (8) αφορούσε το λαθρεμπόριο τσιγάρων, (4) το λαθρεμπόριο αλκοολούχων ποτών, (1) λαθρεμπόριο καυσίμων και τέλος ακολουθούσε η διακίνηση απομιμητικών προϊόντων με (1) ε.ο..

Επρόκειτο κυρίως για πολυμελείς (6-12 μέλη, σε ποσοστό **50%**) ομάδες, ολιγομελείς (μέχρι 6 μέλη, σε

ποσοστό **29%** επί του συνόλου) και για εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών, σε ποσοστό **21%**).

Η πλειοψηφία αυτών (σε ποσοστό **72%** επί του συνόλου) είχε διασυνοριακή - διεθνή διάσταση. Ακολουθώντας, δραστηριότητα σε όλη την επικράτεια ανέπτυξε το **21%** επί του συνόλου και τέλος σε τοπικό ή/και περιφερειακό επίπεδο ανέπτυξε ένα ποσοστό **7%** επί του συνόλου.

Από τα διαθέσιμα στοιχεία προκύπτει ότι, η πλειοψηφία των ομάδων (**93%** επί του συνόλου), δεν εμπλέκονταν σε άλλες εγκληματικές δραστηριότητες-αγορές.

Δεν διαπιστώθηκε εμπλοκή κρατικών υπαλλήλων στη δράση των ε.ο..

Αναφορικά με την **εισαγωγή και διακίνηση λαθραίων τσιγάρων και καπνού** μνημονεύονται τα ακόλουθα:

-Κυρίαρχες είναι οι ημεδαπής προελεύσεως ομάδες (αμιγείς ή/και μικτές). Στις ομάδες αυτές καταγράφεται συμμετοχή (**40%** επί του συνόλου) ομογενών από χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. (Καζακιστάν, Γεωργία, Ρωσία, Αρμενία, Ουζμπεκιστάν).

-Η συντριπτική πλειοψηφία των ομάδων (**75%**) είχε ιεραρχική δομή. Τα εγκληματικά δίκτυα είχαν πιο χαλαρή δομή, με ύπαρξη συνεργαζόμενων υποομάδων-πυρήνων.

Ως προς τους τρόπους εισαγωγής και μεταφοράς των λαθραίων τσιγάρων στην ελληνική επικράτεια, δεν εντοπίζονται αλλαγές σε σχέση με το 2020, αλλά οι κυριότεροι εξακολουθούν να είναι:

ο **Η χερσαία μεταφορά:** με αυτοκίνητα (επιβατηγά ή/και φορτηγά) από θεσμοθετημένα ή μη σημεία εισόδου (από/προς Αλβανία, Βουλγαρία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας⁴³, Τουρκία, Ιταλία)[αφορά πλειοψηφία υποθέσεων], μέσα σε ειδικές κρύπτες ή/και καλυπτόμενα από άλλο νόμιμο μεταφερόμενο προϊόν

⁴³ Ενδεικτική περίπτωση αποτελεί η εξάρθρωση ε.ο. από το Τ.Α. Κιλκίς, όπου οι δράστες εισήγαγαν λάθρα από την Βόρεια Μακεδονία στη Χώρα μας καπνικά προϊόντα (τσιγάρα, καπνό και καπνό για ναργιλέ), τα οποία ακολούθως μετέφεραν σε αποθηκευτικούς χώρους στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, από όπου ακολούθως τα διένειμαν σε μικροπωλητές και καταστήματα φιλικών στις περιοχές της Θεσσαλονίκης, του Κιλκίς και της Πέλλας. Σχετ. η υπ' αριθ. 3008/14/1381-ιζ' από 21/04/2021 υποβλητική αναφορά του ΤΑ Κιλκίς.

(τρόφιμα, γλυκά, είδη ένδυσης, είδη υγιεινής, συσκευές, νωπά οπωροκηπευτικά κ.λπ.) ή/και με λεωφορεία, κρυμμένα στις αποσκευές επιβατών.

ο **Η ενάλια μεταφορά:** με πλοία και μεταφόρτωση τσιγάρων σε μικρότερα σκάφη, τα οποία εκφορτώνουν σε ερημικές παραλίες της Δυτικής και Νότιας Ελλάδας (Κρήτη) (προέρχονται από λιμάνια των χωρών της Κίνας, Βιετνάμ, Σιγκαπούρης, Μαλαισίας, Ταϊβάν, Τζιμπουτί) ή με εμπορευματοκιβώτια σε λιμένες, καλυπτόμενα από άλλα νόμιμα μεταφερόμενα προϊόντα ή με ψευδή παραστατικά (παρασκευάσματα διατροφής, μηχανήματα⁴⁴). Για την κάλυψη του παράνομου φορτίου χρησιμοποιούν διάφορα προϊόντα, όπως έπιπλα, είδη ένδυσης, υγιεινής, λαχανικά, χαρτικά, κτλ.

ο **Η εναέρια μεταφορά:** κρυμμένα σε αποσκευές επιβατών πτήσεων ή με ταχυδρομικά δέματα.

Στην περαιτέρω διακίνηση και διάθεση των καπνικών προϊόντων στους τελικούς καταναλωτές της εγχώριας αγοράς, εμπλέκονται τόσο ημεδαπές όσο και αλλοδαπές ομάδες (Πακιστανικές κυρίως), οι οποίες δρουν σε τοπικό (στα μεγάλα αστικά κέντρα), περιφερειακό ή/και πανελλήνιο επίπεδο. Η διακίνηση πραγματοποιείται με διάφορους τρόπους (με ΙΧΕ-ΙΧΦ-ΔΧΕ αυτ-τα και μοτ/τες, με λεωφορεία του ΚΤΕΛ και των αστικών συγκοινωνιών, με εταιρίες ταχυμεταφορών ή μεταφορών). Η πώληση-διάθεση των λαθραίων τσιγάρων λαμβάνει χώρα κυρίως σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, καταστήματα (ψιλικά, περίπτερα, κ.λπ.) και στο δρόμο.

Οι εγκληματικές ομάδες χρησιμοποιούν σε συντριπτική πλειοψηφία (σε ποσοστό **93%** επί του συνόλου) τις νομότυπες δομές για τη διευκόλυνση (χρήση μισθωμένων ΙΧΕ-ΙΧΦ, μεταφορικών εταιριών για διακίνηση καπνού, αλίευση και διαφήμιση προϊόντων μέσω διαδικτύου, αποστολή λαθραίων τσιγάρων με εταιρίες ταχυδιανομής, ταξί, διάθεση λαθραίων καπνικών προϊόντων σε νομίμως λειτουργούντα καταστήματα) και την απόκρυψη των εγκληματικών τους δραστηριοτήτων και κερδών (μίσθωση εγκαταστάσεων-αποθηκών- οικιών σε δυσπρόσιτες και δυσεπιτήρητες περιοχές με τη χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας).

Επιπλέον, λαμβάνουν συνήθη αντίμετρα [όπως: χρήση προπομπών και τσιλιαδόρων κατά τη μεταφορά των λαθραίων, αποθήκευση λαθραίων σε «καβάτζες» (οικίες, αποθήκες, καταστήματα, πανεπιστημιακοί χώροι) που επιτηρούνται από τσιλιαδόρους, δημιουργία ειδικών κρυπτών σε «καβάτζες» για να καθίσταται δυσχερής η εύρεση των λαθρεμπορευμάτων, χρήση «ghost numbers» και συχνή εναλλαγή τους, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, δημιουργία κρυπτών στα οχήματα, χρήση ψευδών στοιχείων ταυτότητας για μεταφορά λαθραίων, χρήση πλαστών/εικονικών παραστατικών κατά τη μεταφορά λαθραίων, χρήση συσκευών ενδοεπικοινωνίας για επικοινωνία μελών τους]] ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης [(όπως εφαρμογή μέτρων αντιπαρακολούθησης, χρήση «επιχειρησιακών» συσκευών και καρτών κινητής τηλεφωνίας, χρήση

⁴⁴ Σχετικό τυγχάνει το υπ' αριθ. ΔΣΤΕΠ Γ 112625 ΕΞ 2022 ΕΜΠ από 15/02/2022 έγγραφο της Γενικής Διεύθυνσης Τελωνείων και Ε.Φ.Κ./Τμήμα Γ' Δίωξης Λαθρεμπορίου και Οργανωμένου Εγκλήματος, όπου έπειτα από έλεγχο σε εμπορευματοκιβώτια στο λιμένα Πειραιά, σε εμπορευματοκιβώτια που είχαν δηλωμένα ως εμπόρευμα παρασκευάσματα διατροφής, ανευρέθησαν και κατασχέθηκαν συνολικά 338.850.000 τεμάχια τσιγάρων.

συνθηματικών κατά τις επικοινωνίες των μελών τους, χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας για μίσθωση εγκαταστάσεων ή οικιών που λειτουργούσαν ως «καβάτζες», ίδρυση εικονικών εταιριών με τρίτα άτομα- «αχυράνθρωπους» για μεταφορά λαθραίων ή/και απόκρυψη εγκληματικής δραστηριότητας, εγκατάσταση καμερών επιτήρησης σε χώρους αποθήκευσης λαθραίων, χρήση θερμικών καμερών, χρήση ανιχνευτών και παρεμβολέων ψηφιακών και ηλεκτρονικών σημάτων, ενίσχυση μόνωσης σε εγκαταστάσεις που παράγονται λαθραία τσιγάρα, χρήση προπομπών κατά τη μεταφορά λαθρεμπορευμάτων κ.λπ.]].

Μνεία πρέπει να γίνει στο γεγονός ότι και το 2021 εντοπίστηκαν συνολικά σε (3) υποθέσεις, ειδικά διαμορφωμένες εγκαταστάσεις παραγωγής λαθραίων τσιγάρων (σε συνέχεια των δύο παρελθόντων ετών). Η εξειδίκευση που παρουσιάζουν οι οργανώσεις αυτές είναι ιδιαίτερος υψηλή: διαθέτουν μονάδες επεξεργασίας ακατέργαστου καπνού, πλήρεις μονάδες παραγωγής, συσκευασίας και τυποποίησης λαθραίων τσιγάρων, ετικέτες με ραβδωτό κώδικα (barcode), πλαστά αυτοκόλλητα και ταινίες τυποποίησης επώνυμων πακέτων τσιγάρων, ενώ η παραγωγή τους, διαπιστώθηκε ότι κατευθύνεται (κυρίως) στην εγχώρια αγορά και δευτερευόντως στο εξωτερικό.

Τέλος, μνεία πρέπει να γίνει και σε μια υπόθεση που καίτοι δεν πληροί τα στοιχεία του οργανωμένου εγκλήματος, παρουσιάζει μεγάλη σπουδαιότητα και για το λόγο αυτό αναφέρεται στην παρούσα: Την 04/02/2021, αφίχθησαν στο λιμάνι του Πειραιά εμπορευματοκιβώτια τα οποία στα συνοδευτικά τους έγγραφα είχαν ως δηλωμένα εμπορεύματα, παρασκευάσματα διατροφής, μηχανήματα και πολυαιθυλένιο. Κατόπιν ελέγχου από τις αρμόδιες τελωνειακές Αρχές (Γ' Τελωνείο Πειραιά), ανευρέθησαν και κατασχέθηκαν **338.850.000 τεμάχια τσιγάρων**. Ως παραλήπτες των εμπορευμάτων εμφανίζονταν άτομα με πλαστά στοιχεία ταυτότητας.

Η **διακίνηση και εισαγωγή των λαθραίων οινοπνευματωδών ποτών** στη Χώρα μας, πραγματοποιείται κυρίως δια των χερσαίων συνόρων με διάφορα μεταφορικά μέσα (Ι.Χ.Ε., Ι.Χ.Φ. αυτ-τα κ.λπ.), μέσω θεσμοθετημένων ή μη, σημείων της Χώρας, με το παράνομο εμπόρευμα να προέρχεται κυρίως από τη Βουλγαρία.

Και εδώ, κυρίαρχο ρόλο διαδραματίζουν οι ημεδαπές ομάδες (αμιγείς ή μεικτές), ενώ στους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή έχουν οι υπήκοοι Βουλγαρίας και ακολουθούν οι υπήκοοι Πακιστάν.

Η δομή των ομάδων ήταν μοιρασμένη σε ιεραρχική και επίπεδη (σε ποσοστό **50%** επί του συνόλου), ενώ η πλειοψηφία των ομάδων (ποσοστό **50%** επί του συνόλου) αποτελούνταν από λίγα μέλη (έως 6 τον αριθμό).

Οι ομάδες εισάγουν, από Βουλγαρία κυρίως, είτε καθαρή αλκοόλη με την οποία αναμιγνύουν και εμφιαλώνουν τα ποτά σε αυτοσχέδια εργαστήρια, είτε γνήσια ποτά, στα οποία στη συνέχεια τοποθετούν ελληνικές ετικέτες. Η διακίνηση-μεταφορά πραγματοποιείται κυρίως με μεταφορικές εταιρίες, ενώ η διάθεσή τους

στους καταναλωτές λαμβάνει χώρα μέσω επιχειρήσεων πώλησης ποτών (κάβες) ή/και καταστημάτων υγειονομικού ενδιαφέροντος (κέντρα διασκέδασης, καφετέριες κλπ).

Εξαρθρώθηκαν από την ΕΛ.ΑΣ. σε συνεργασία με έτερες συναρμόδιες Υπηρεσίες δύο (2) εγκληματικές ομάδες, που δραστηριοποιούνταν στο συγκεκριμένο τομέα και ειδικότερα λειτουργούσαν παράνομα εργαστήρια παραγωγής και εμφιάλωσης αλκοολούχων ποτών. Η πρώτη εξ αυτών δρούσε κυρίως στην περιοχή της Αττικής-Αιτωλοακαρνανίας και η δεύτερη στην περιοχή της Κρήτης. Ως προς τον τρόπο δράσης των δύο πρώτων εο., αυτές προμηθεύονταν αλκοόλη και εμφιαλωμένα ποτά από εταιρείες της Βουλγαρίας, τα εισήγαγαν λάθρα στη Χώρα μας και τα μετέφεραν σε μισθωμένες αποθήκες σε διάφορες περιοχές της Χώρας, τις οποίες είχαν διαμορφώσει κατάλληλα ως παράνομα εργαστήρια εμφιάλωσης και τυποποίησης αλκοολούχων ποτών. Τα λαθραία ποτά, αφού τα συσκευάζαν, τα πωλούσαν σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος σε τιμές χαμηλότερες της τρέχουσας στην αγορά, τόσο στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής όσο στην υπόλοιπη ελληνική επικράτεια.

Οι ομάδες χρησιμοποιούσαν ευρέως νομότυπες δομές προκειμένου να μεταπωλήσουν τα προϊόντα τους, όπως καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, εστίασης, κάβες, μεταφορικές εταιρείες για την μεταφορά των λαθρεμπορευμάτων και για να αποκρύπτουν τις εγκληματικές τους δραστηριότητες και κέρδη (μίσθωση εγκαταστάσεων-αποθηκών- οικιών σε δυσπρόσιτες και δυσεπιτήρητες περιοχές με τη χρήση πλαστών στοιχείων ταυτότητας).

Η εξειδίκευση των ε.ο. θεωρείται υψηλή, καθώς είχαν στην κατοχή τους ειδικό μηχανολογικό εξοπλισμό για την εμφιάλωση και τυποποίηση αλκοολούχων ποτών (αλκοολόμετρα, ειδικούς μηχανισμούς για πωματισμό και σφράγιση φιαλών, πλαστά καπάκια και ετικέτες επώνυμων αλκοολούχων ποτών κλπ).

Ως προς τα χρησιμοποιούμενα αντίμετρα σύλληψης ισχύουν όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (στη διακίνηση καπνικών προϊόντων).

Αναφορικά με τη **λαθραία διακίνηση και διάθεση καυσίμων ως και τη νοθεία αυτών** με σκοπό την λαθρεμπορία, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές σε σχέση με το 2020.

Το έτος 2021, η Ελληνική Αστυνομία επελήφθη σε τέσσερις (4) υποθέσεις λαθρεμπορίας καυσίμων, κατά τις οποίες κατασχέθηκαν συνολικά 1.910 λίτρα πετρελαίου κίνησης, 30.000 λίτρα βενζίνης και 26.100 λίτρα Designer Fuels Oil.

Κατά το ερευνώμενο έτος, καταγράφηκε η δράση μιας (1) 7μελούς οργανωμένης εγκληματικής ομάδας, η οποία εισήγαγε οργανικούς διαλύτες με εικονικά παραστατικά από δύο εταιρίες της Βουλγαρίας, τους αναμείγνυε με καύσιμα σε ειδικές δεξαμενές, τα μετέφερε σε πρατήριο υγρών καυσίμων, τα μεταφόρτωναν σε δεξαμενές του πρατηρίου και από εκεί εφοδίαζαν με νοθευμένα καύσιμα ανυποψίαστους πολίτες.

Κύρια μεθοδολογία εξακολουθεί να αποτελεί η εισαγωγή από νόμιμες εταιρείες πετρελαιοειδών της Βουλγαρίας με εικονικά φορολογικά παραστατικά, ειδικών διαλυτών χρωμάτων, αναμειγμένων με ενεργειακά προϊόντα (λιπαντικά έλαια), τα οποία διακινούνταν στη χώρα μας με φορτηγά διεθνών μεταφορικών εταιρειών και αποθηκεύονταν σε ειδικά διασκευασμένες προς τούτο αποθήκες σε περιοχές της Αττικής, από όπου τα μέλη της οργάνωσης διακινούν τμηματικά, με νόμιμα βυτιοφόρα, τους διαλύτες σε πρατήρια υγρών καυσίμων, όπου νοθεύουν τη βενζίνη κίνησης.

Οι ομάδες, για τη διάθεση των καυσίμων, κάνουν ευρεία χρήση των υφιστάμενων νόμιμων δικτύων εισαγωγής, διακίνησης και αποθήκευσης καυσίμων [πρατήρια υγρών καυσίμων, διεθνείς μεταφορικές εταιρείες, βυτιοφόρα για μεταφορά, μίσθωση αποθηκών (συνήθως σε βιομηχανικές ή δυσπρόσιτες περιοχές) για προσωρινή αποθήκευση χημικών διαλυτών κ.λπ.], όπως επίσης προβαίνουν και στη σύσταση εικονικών εταιρειών για τη διευκόλυνση της λειτουργίας του κυκλώματος. Επίσης, ως προς τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν, ισχύουν *mutatis mutandis* όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (βλ. κεφ. για διακίνηση τσιγάρων).

Μνεία πρέπει να γίνει και στον εντοπισμό διεθνούς κυκλώματος νοθείας βενζίνης μέσω «έξυπνης φόρμουλας». Ειδικότερα, οι τελωνειακές Υπηρεσίες της Α.Α.Δ.Ε. εντόπισαν βυτιοφόρο με αλλοδαπές πινακίδες κυκλοφορίας, έλαβαν δείγμα του φορτίου του, έλεγξαν τα παραστατικά στοιχεία που έφερε μαζί του και διαπίστωσαν ότι η παραλήπτρια εταιρεία ήταν ανύπαρκτη. Ακολούθως, το φορτίο δεσμεύτηκε και το δείγμα εστάλη για ανάλυση, από όπου προέκυψε ότι είναι ένα νέο προϊόν (Designer Fuel Oil), του οποίου η πρόσμιξη σε ποσοστό 30-40% με τη βενζίνη είναι μη ανιχνεύσιμη από τα χημικά εργαστήρια (περιέχει αριθμό οκτανίων RON 97, που το καθιστά ιδανικό για πρόσμιξη με βενζίνες)⁴⁵.

Αναφορικά με την **εισαγωγή και διακίνηση των προϊόντων απομίμησης** στη Χώρα μας, κυρίαρχες είναι οι ημεδαπές ομάδες. Από τους αλλοδαπούς, σημαντική συμμετοχή στις ομάδες έχουν οι υπήκοοι Πακιστάν, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Συρίας και Τουρκίας.

Διαπιστώθηκε η δράση μιας ε.ο., που αποτελούνταν από 7 μέλη και είχε δράση τα τελευταία 4 έτη. Τα μέλη της ε.ο., αρχικά σύστηναν εικονικές εταιρείες στη Χώρα μας και στη Βουλγαρία και ακολούθως προμηθεύονταν απομιμητικά προϊόντα από εμπόρους ειδών ένδυσης και υπόδησης στην Τουρκία. Ακολούθως, δημιούργησαν και διαχειρίζονταν ιστοσελίδες στο διαδίκτυο και σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης σε στοιχεία ατόμων ανύπαρκτων και μέσω των ιστοσελίδων πωλούσαν απομιμητικά προϊόντα ειδών ένδυσης και υπόδησης. Τα απομιμητικά προϊόντα τα απέστειλαν σε πελάτες με τη χρήση εταιρειών μεταφορικών δεμάτων, με στοιχεία αποστολέα ανύπαρκτα πρόσωπα και χωρίς την έκδοση των απαραίτητων φορολογικών

⁴⁵ Σχετικό το από 15/01/2021 Δελτίο Τύπου της Α.Α.Δ.Ε. στον ακόλουθο υπερσύνδεσμο: <https://www.aade.gr/anakoynoseis/deltio-ty pou-15012021>

παραστατικών. Οι πληρωμές των προϊόντων πραγματοποιούνταν είτε με αντικαταβολή (μετρητά) είτε μέσω τραπεζικών λογαριασμών που υποδείκνυαν στους αγοραστές, από όπου προέβαιναν άμεσα σε ανάληψή τους από διάφορα ΑΤΜ της Αττικής. Όταν η δράση τους γινόταν αντιληπτή από πολλά θύματα, τότε απενεργοποιούσαν τις ιστοσελίδες και τα προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και δημιουργούσαν νέα εταιρεία και προφίλ και άλλαζαν και την εταιρεία ταχυμεταφορών. Από την προανάκριση προέκυψε ότι διακινήθηκαν άνω των 17.500 αποστολών εμπορευμάτων, αξίας που υπερβαίνει τις 900.000 ευρώ.

Τα απομιμητικά προϊόντα εισάγονται κυρίως από χώρες όπως Τουρκία, Βουλγαρία, και Κίνα, από διάφορα, θεσμοθετημένα ή μη, σημεία εισόδου της Ελληνικής επικράτειας (παρέβρια περιοχή Ε/Τ μεθορίου, Ε/Β και Ε/Α μεθόριος) κρυμμένα μέσα σε φορτηγά αυτοκίνητα, λεωφορεία ή σε νόμιμα φορτία πλοίων. Στη συνέχεια, μεταφέρονται με αυτοκίνητα ή φορτηγά σε αποθήκες ή/και στα μεγάλα αστικά κέντρα, όπου διοχετεύονται στους καταναλωτές. Στην πώληση-διάθεση των προϊόντων, εμπλέκονται συνήθως αλλοδαποί μετανάστες.

Παρατηρείται ότι οι ομάδες τείνουν να εκμεταλλεύονται όλο και περισσότερο το διαδίκτυο, τις εταιρίες ταχυμεταφορών (ΕΛΤΑ, εταιρίες courier) και μεταφοράς χρημάτων για την αποστολή-διακίνηση των απομιμητικών προϊόντων και των κερδών τους.

Δεν διαπιστώθηκε η εμπλοκή δημοσίων λειτουργών στη συγκεκριμένη δραστηριότητα.

Η διάθεση-πώληση των απομιμητικών προϊόντων λαμβάνει χώρα στο δρόμο, είτε σε υπαίθριες-λαϊκές αγορές, είτε μέσω νομότυπων δομών (εμπορικά καταστήματα, νόμιμα διαδικτυακά καταστήματα που μεταξύ επώνυμων προϊόντων πωλούν και απομιμητικά, τουριστικά καταστήματα κ.λπ.).

Ως προς τα αντίμετρα σύλληψης που χρησιμοποιούν οι ομάδες, ισχύουν *mutatis mutandis* όσα αναφέρθηκαν παραπάνω (βλ. κεφ. για διακίνηση τσιγάρων).

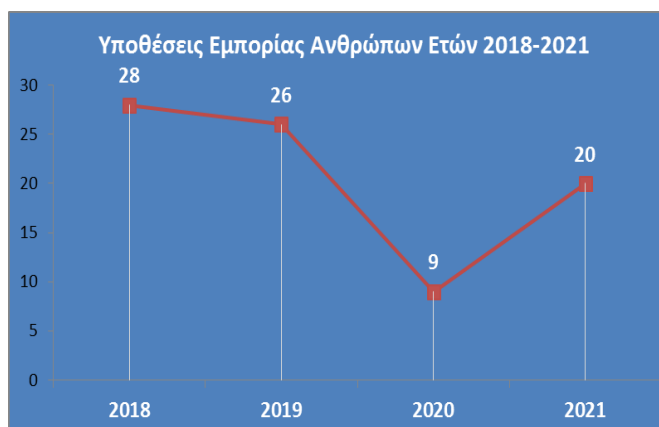
3.5 Εμπορία Ανθρώπων.

3.5.1. Παρούσα Κατάσταση.

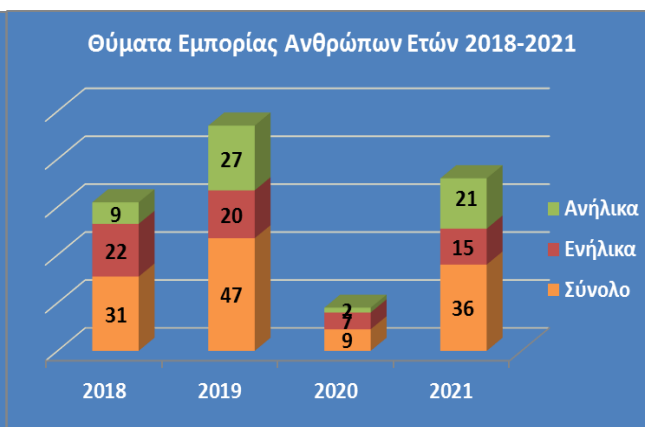
Σε σχέση με το 2020, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στη Χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα εξακολουθεί να είναι «χώρα προορισμός», σε μεγάλο ποσοστό υποθέσεων, αλλά και «ενδιάμεση (transit)» χώρα (με προορισμό κυρίως Χώρες της Κεντρικής και Βόρειας Ευρώπης) και σε ορισμένες περιπτώσεις χώρα «πηγή» θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, με σκοπό την εγκώρια εκμετάλλευσή τους (κυρίως στο πεδίο της γενετήσιας εκμετάλλευσης).

Οι υποθέσεις που απασχόλησαν τις ελληνικές δικωτικές αρχές καταγράφουν αύξηση το 2021 (**20** το 2021 έναντι **9** το 2020, **26** το 2019 και **28** το 2018). Αυξημένος εμφανίζεται ο αριθμός θυμάτων 36 θύματα (15 ενήλικα και 21 ανήλικα) το 2021 έναντι **9** θύματα – 7 ενήλικα και 2 ανήλικα το 2020, **47** θύματα – 20 ενήλικα και 27 ανήλικα το 2019, **31** θύματα το 2018). Από τις εν λόγω υποθέσεις, δώδεκα (**12**) συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά οργανωμένων διεθνικών εγκληματικών ομάδων.

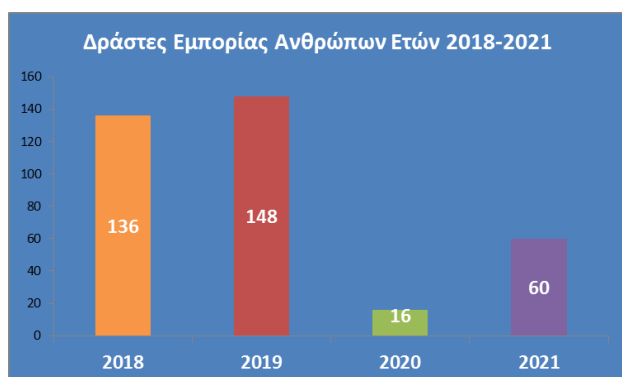
ΓΡΑΦΗΜΑ 44

ΓΡΑΦΗΜΑ 45

ΓΡΑΦΗΜΑ 46

Παραπέμφθηκαν στη δικαιοσύνη 60 δράστες, έναντι 16 δραστών το 2020, 148 δραστών το 2019 και 136 το 2018. Ως δράστες εμπορίας ανθρώπων διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα έντεκα (11) διαφορετικών εθνικοτήτων. Κυρίαρχη είναι η παρουσία Ελλήνων (συνολικά 16 δράστες), ακολουθούμενων από υπηκόους Αλβανίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Αφγανιστάν, Πακιστάν, Συρίας, Σερβίας, Μολδαβίας και Βόρειας Μακεδονίας.

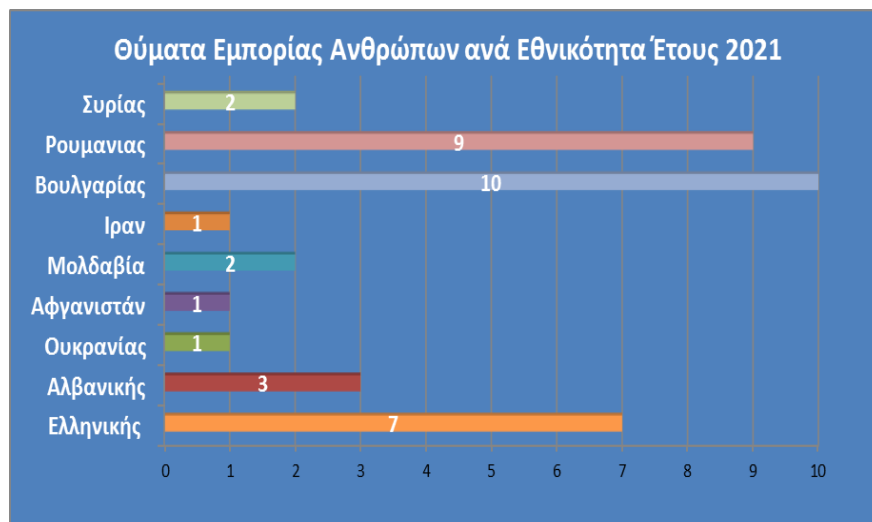
Από τις προαναφερόμενες υποθέσεις προκύπτει ότι, πρωτεύουσα μορφή εμπορίας ανθρώπων ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση και ακολουθεί η εργασιακή και η εκμετάλλευση της επαιτείας.

Η σεξουαλική εκμετάλλευση είναι η μορφή εμπορίας ανθρώπων με τον μεγαλύτερο αριθμό υποθέσεων στην Ελλάδα (10 υποθέσεις). Αντιστοίχως, μεγαλύτερος είναι και ο αριθμός των **δραστών** που συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν για υποθέσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης, συγκριτικά με τον αριθμό των δραστών που δραστηριοποιούνταν στην εμπορία ανθρώπων με σκοπό την εργασιακή εκμετάλλευση ή άλλη μορφή.

Στις διερευνηθείσες υποθέσεις, προκύπτει ότι το **67%** των δραστών ήταν άνδρες και το **33%** ήταν γυναίκες, καθώς συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν σαράντα (40) άνδρες και είκοσι (20) γυναίκες.

Τα θύματα εμπορίας ανθρώπων ήταν γυναίκες σε ποσοστό **64%** και άνδρες σε ποσοστό **36%**. Το υψηλό ποσοστό των γυναικών, τελεί σε άμεση - λογική συνάφεια με το γεγονός ότι η κυρίαρχη μορφή εμπορίας ανθρώπων ήταν η σεξουαλική εκμετάλλευση.

ΓΡΑΦΗΜΑ 47

Ως θύματα διαπιστώθηκε ότι ήταν πρόσωπα από εννιά (9) διαφορετικές χώρες. Η πλειοψηφία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων για τη Χώρα μας, ήταν Βουλγαρικής υπηκοότητας, ακολουθούμενη από υπηκόους Ρουμανίας, Ελλάδας, Αλβανίας,

Μολδαβίας, Συρίας, Ιράν, Αφγανιστάν και Ουκρανίας.

Επιπροσθέτως, διαπιστώθηκε ότι μεταξύ των θυμάτων το μεγαλύτερο ποσοστό ήταν ανήλικοι (**64%**). Το γεγονός αυτό συνδέεται άμεσα με την αποδόμηση εγκληματικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνταν στην εκμετάλλευση της επαιτείας. Η στρατολόγηση και διακίνηση ανηλίκων, διαχρονικά στη Χώρα μας, γίνεται με σκοπό, πρωτίστως, την εκμετάλλευση της επαιτείας και δευτερευόντως με σκοπό τη γενετήσια εκμετάλλευση.

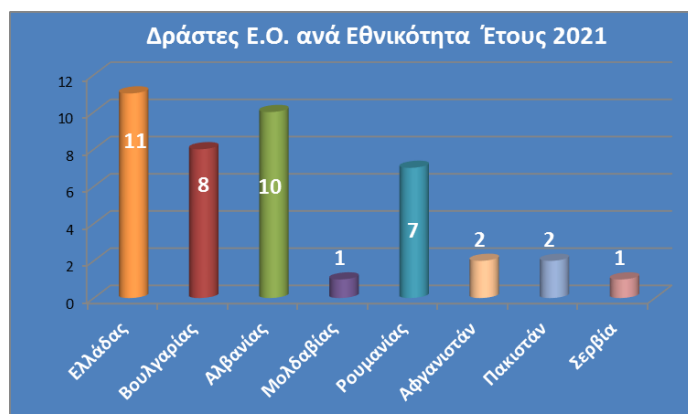
3.5.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αρ. ΕΟ (2021)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλ. Χώρες
12	Μαστροπεία Παραβίαση σφραγίδων που έθεσε η Αρχή Αρπαγή Βιασμός Περί όπλων Νομοθεσία περί Ναρκωτικών	3	6	3	Προέλευσης: Ελλάδα Αλβανία Ρουμανία Βουλγαρία Μολδαβία Αφγανιστάν Πακιστάν Προορισμού: Ελλάδα

Το έτος 2021, διερευνήθηκαν (12) υποθέσεις, οι οποίες συγκέντρωναν τα χαρακτηριστικά διεθνικών οργανωμένων εγκληματικών ομάδων, η πλειοψηφία των οποίων δραστηριοποιούνταν στη σεξουαλική εκμετάλλευση και ακολουθούσε η εργασιακή εκμετάλλευση.

Οι ε.ο σε ποσοστό **75%** ήταν ομοιογενείς. Επρόκειτο για ολιγομελείς ομάδες (έως 6 μέλη) στη συντριπτική τους πλειοψηφία (σε ποσοστό **91%**).

ΓΡΑΦΗΜΑ 48

Για το έτος 2021, συνελήφθησαν – κατηγορήθηκαν συνολικά σαράντα-οκτώ (48) άτομα, ως μέλη εγκληματικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνταν σε υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων. Οι κύριες υπηκοότητες προέλευσης των δραστών ήταν Ελλάδας, Αλβανίας, Βουλγαρίας, Ρουμανίας, Αφγανιστάν, Πακιστάν, Μολδαβίας

και Σερβίας.

Σε μία υπόθεση, διαπιστώθηκε εμπλοκή της ε.ο. σε άλλες εγκληματικές αγορές, παράλληλα με την κύρια δράση της. Σε μία υπόθεση διαπιστώθηκε η εμπλοκή δημόσιου λειτουργού (αστυνομικού) στη συγκεκριμένη δραστηριότητα, ενώ δεν διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες σε καμία υπόθεση.

Η πλειοψηφία των ε.ο. είχαν διεθνή-διασυνοριακή διάσταση σε ποσοστό **55%** επί του συνόλου. Σημαντικό ποσοστό (**45%**) δραστηριοποιούνταν σε τοπικό επίπεδο (Νομού ή Περιφέρειας).

Επιπρόσθετα, στις ε.ο. διαπιστώθηκε σαφής κατανομή ρόλων και ιεραρχική δομή: Συγκεκριμένα άλλα μέλη ασχολούνταν με τη στρατολόγηση (συνήθως γυναίκες-μέλη ομοεθνείς των θυμάτων) και άλλα με τη μεταφορά-υποδοχή-φύλαξη και εκμετάλλευσή τους.

Από την ανάλυση των σχετικών υποθέσεων προκύπτει ότι, οι δράστες, στο σύνολο αυτών, είχαν στρατολογήσει τα θύματα εκμεταλλεζόμενοι την ευάλωτη κοινωνική θέση και τη δεινή οικονομική τους κατάσταση. Κύρια μεθοδολογία δράσης ήταν οι ψευδείς υποσχέσεις (αναφορικά με το είδος, τις συνθήκες εργασίας και την αμοιβή) και η απόσπαση της συναίνεσης των θυμάτων, που τους ακολούθησαν στη χώρα εκμετάλλευσης. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι ίδιοι οι δράστες στρατολογούσαν και μετέφεραν τα θύματα, οδικώς ή αεροπορικώς, στη χώρα μας.

Η σεξουαλική εκμετάλλευση λάμβανε χώρα με πραγματοποίηση ερωτικών ραντεβού, σε παράνομους οίκους ανοχής, στο δρόμο, ως πεζοδρομιακή πορνεία ή σε χώρους με το πρόσχημα παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ).

Διερευνήθηκε μία υπόθεση στην οποία οι δράστες, αλλοδαποί υπήκοοι, εκμεταλλεζόμενοι την ευαλωτότητα του θύματος (ανηλικότητα), με ψευδείς υποσχέσεις, την μέθοδο του «αγαπητικού» (lover boy) και δια αρπαγής στρατολόγησαν το θύμα, το διακίνησαν στην χώρα «προορισμό», με απώτερο σκοπό την τέλεση εξαναγκαστικού γάμου.

Επίσης, διερευνήθηκαν υποθέσεις εμπορίας ανθρώπων με σκοπό την τέλεση εγκληματικών δραστηριοτήτων, στις οποίες οι δράστες εκμεταλλεζόμενοι την ευαλωτότητα των θυμάτων (ανηλικότητα, μεταναστευτικές ροές), με ψευδείς υποσχέσεις, την μέθοδο του «αγαπητικού» (lover boy) και δια αρπαγής στρατολόγησαν τα θύματα και τα εξανάγκαζαν σε τέλεση εγκληματικών πράξεων (κλοπές σε supermarket, διακίνηση ναρκωτικών, πώληση λαθραίων τσιγάρων) με σκοπό τον προσπορισμό των παράνομων εσόδων.

Οι ομάδες εκμεταλλεύονται νομότυπες δομές, όπως κέντρα διασκέδασης «stripshow», ξενοδοχεία, οίκους ανοχής, κέντρα αισθητικής-παροχής υπηρεσιών ευεξίας (μασάζ) για την γενετήσια εκμετάλλευση των θυμάτων (κυρίως) ή/και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος, για νομιμοποίηση των εγκληματικών προσόδων τους.

Το Διαδίκτυο εξακολουθεί να αποτελεί μέσο διαφήμισης των προσφερόμενων υπηρεσιών αλλά και αλίευσης θυμάτων.

Οι ομάδες χρησιμοποιούν συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως ο εφοδιασμός των θυμάτων με πλαστά έγγραφα, η χρήση «ghost numbers» και η συχνή αλλαγή τόπων διαμονής, όπως και χρήση ψευδωνύμων κατά τις τηλεφωνικές επικοινωνίες των μελών τους.

Από την περαιτέρω ανάλυση των εν λόγω υποθέσεων προκύπτει ότι, η γενετήσια εκμετάλλευση λάμβανε χώρα με πραγματοποίηση ερωτικών ραντεβού και κατά πολύ λιγότερο σε παράνομους οίκους ανοχής και στον δρόμο, ως πεζοδρομιακή πορνεία. Το γεγονός αυτό είναι συνέπεια της περιρρέουσας δυναμικής που διαμορφώθηκε λόγω των περιορισμών που επιβλήθηκαν στην προσπάθεια ανακοπής της πανδημίας COVID-19.

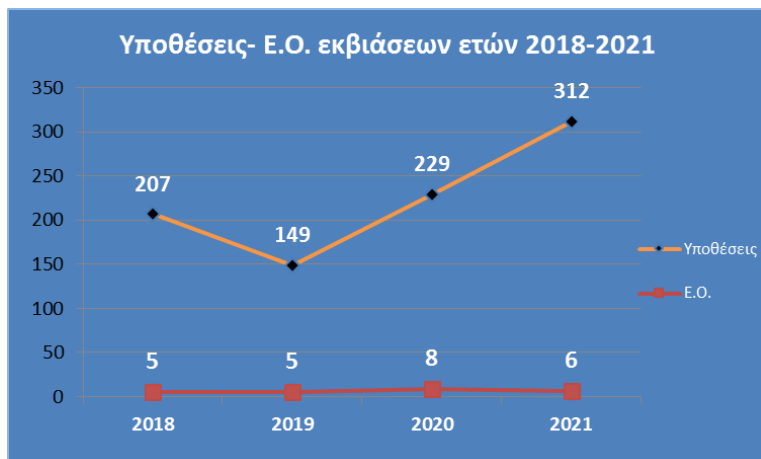
Ο αντίκτυπος των προαναφερόμενων περιορισμών στην «ένταση» (αριθμός υποθέσεων) και στις εκφάνσεις της εμπορίας ανθρώπων, ήταν καθοριστικός. Η στρατολόγηση, διακίνηση ανθρώπων με σκοπό την εκμετάλλευση, είναι εγκληματικό φαινόμενο ευθέως υπαγόμενο στον νόμο της «προσφοράς και της ζήτησης». Αποτελεί αξιωματικό γεγονός ότι, η ζήτηση για υπηρεσίες θυμάτων εμπορίας ανθρώπων μειώθηκε, όπως προαναφέρθηκε, λόγω της δυναμικής κατάστασης που διαμορφώθηκε, συνέπεια της πανδημίας COVID-19. Αναλόγως μειώθηκε και η προσφορά, έχοντας ως αποτέλεσμα τη μείωση των σχετικών υποθέσεων.

3.6 Εκβιάσεις.

3.6.1. Παρούσα Κατάσταση.

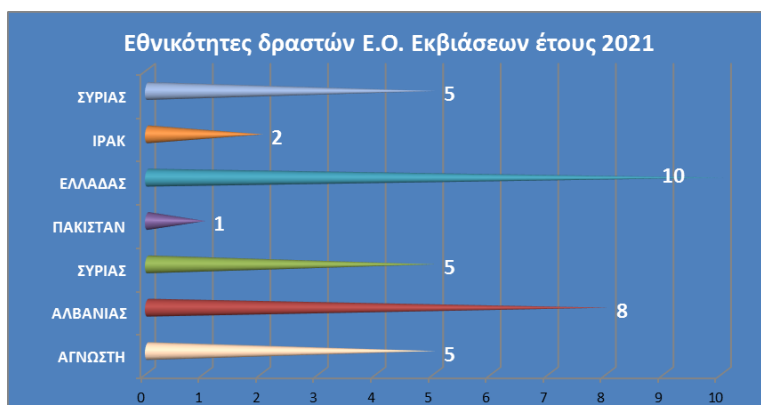
Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα εξακολουθεί και το 2021 να προσελκύει τόσο μεμονωμένους δράστες, όσο και εγκληματικές ομάδες που δραστηριοποιούνται στη Χώρα μας, σε βαθμό, μεγαλύτερο σε σχέση με το 2020.

ΓΡΑΦΗΜΑ 49⁴⁶

Οι αρμόδιες Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας ασχολήθηκαν συνολικά με τριακόσιες δώδεκα (312) υποθέσεις εκβίασης (αφορούν τελεσμένες και απόπειρες), έναντι 229 υποθέσεων το 2020, στην πλειοψηφία των οποίων δεν εξακριβώθηκε η εμπλοκή εγκληματικών ομάδων.

ΓΡΑΦΗΜΑ 50

Περαιτέρω, εξακριβώθηκε η δράση έξι (6) εγκληματικών ομάδων, οι οποίες απαρτιζόνταν συνολικά από τριάντα-ένα (31) μέλη, εκ των οποίων η πλειοψηφία ήταν ημεδαποί (ποσοστό 32% επί του συνόλου).

Οι στόχοι-θύματα των εγκληματικών ομάδων εξακολουθούν και το 2021 να αποτελούν, κατά κύριο λόγο, αλλοδαποί (μετανάστες κυρίως), επιχειρηματίες-επιτηδευματίες και ιδιοκτήτες επιχειρήσεων.

⁴⁶ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2021: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

3.6.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2021)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
6	Νομοθεσία Περί Όπλων & Εκρηκτικών Έκρηξη Αρπαγή Παράνομη βία Φθορές ξένης ιδιοκτησίας Απάτη Πρόκληση και προσφορά για την εκτέλεση κακουργήματος ή πλημμελήματος	1	3	2	Αττική Αλεξανδρούπολη

Οι κυριότερες μορφές εκβίασης, που διαπιστώθηκαν, το έτος 2021 είναι οι εξής:

- Η αρπαγή και παράνομη κατακράτηση αλλοδαπών (μεταναστών κυρίως με οικονομική άνεση), η εκβίαση συγγενών τους για καταβολή χρηματικών ποσών, ώστε να αφεθούν ελεύθεροι (εμπλέκονται πρωτίστως αλλοδαπές εγκληματικές ομάδες).
- Η «παροχή προστασίας» σε καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος ή νυχτερινά κέντρα με την απειλή βίας (πρόκλησης σωματικών βλαβών στους ιδιοκτήτες ή υπαλλήλους αυτών, υλικών ζημιών σε αυτές, άσκησης ψυχολογικής βίας).
- Η εκβιαστική απαίτηση από ιδιοκτήτη επιχείρησης για ανυπόστατη οφειλή με την απειλή άσκησης βίας.

Άξια μνεία είναι και η εξάρθρωση 4μελούς ημεδαπής ε.ο., όπου ο δράστης, προκειμένου να αυξήσει και ακολούθως να ξαναποκτήσει, λόγω αφαίρεσής της, την αστυνομική φύλαξη και συνοδεία που του διέθετε το ελληνικό κράτος για την προστασία του, προσέλαβε προς τούτο συνεργούς του και τους ανέθετε «κατά παραγγελία» χτυπήματα σε βάρος του (πυροβολισμοί και τοποθέτηση αυτοσχέδιου εκρηκτικού μηχανισμού στην οικία του). Σκοπός του ήταν να εμφανίζει τον εαυτό του ως θύμα επιθέσεων (ότι επίκειται άμεσος κίνδυνος για τη σωματική ακεραιότητα και ζωή του) και ακολούθως, αιτούμενος μετά φορτικότητα από τις αρμόδιες κρατικές Υπηρεσίες την επαναφορά και επαύξηση της αστυνομικής συνοδείας και φύλαξής του.

Οι εγκληματικές ομάδες ήταν κυρίως ολιγομελείς (έως 6 μέλη) σε ποσοστό **33%** και ακολούθως πολυμελείς (6-12 μέλη) σε ποσοστό **67%**.

Οι εγκληματικές ομάδες ήταν ομοιογενείς σε ποσοστό **67%** (κυρίως αλλοδαπές), ενώ αναφορικά με τη δομή τους, ισοκατανεμημένες ήταν σε ιεραρχικά δομημένες ομάδες (με αρχηγικά και εκτελεστικά στελέχη, με συγκεκριμένες αρμοδιότητες και εσωτερική πειθαρχία) και επίπεδες οργανώσεις, δρούσαν αποκλειστικά σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και ήταν χωρίς μεγάλη χρονική διάρκεια δράσης (2 έως 6 μήνες).

Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Βασικό χαρακτηριστικό της δράσης των εν λόγω εγκληματικών ομάδων εξακολουθεί να αποτελεί η έντονη χρήση ή η απειλή χρήσης τόσο ψυχολογικής, όσο και σωματικής βίας προς τα θύματά τους.

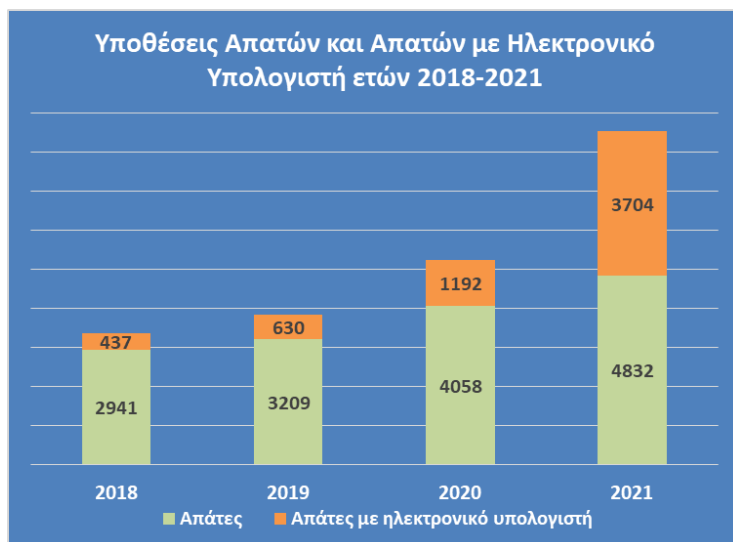
Οι ομάδες εμφανίζουν ευελιξία και προσαρμοστικότητα στις μεθόδους έρευνας των διωκτικών αρχών, λαμβάνοντας ισχυρά αντίμετρα (χρήση «ghostnumbers» και συχνή εναλλαγή τους, αποφυγή τ/φ συνομιλιών, χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για επικοινωνία μεταξύ τους, τ/φ επικοινωνία με κωδικοποιημένες εκφράσεις, χρήση ψευδώνυμων). Τυχόν σύλληψη των ηγετικών μελών τους δεν επηρεάζει τη δράση τους, καθώς, συνεχίζουν τη δραστηριότητα και μέσα από τα σωφρονιστικά καταστήματα.

3.7 Οργανωμένες απάτες.

3.7.1. Παρούσα κατάσταση.

Οι απάτες εξακολουθούν να αποτελούν και το 2021 μια ιδιαίτερα προσοδοφόρα εγκληματική δραστηριότητα.

ΓΡΑΦΗΜΑ 51⁴⁷

Καταγράφεται αύξηση σε σχέση με το 2020 (4.832 υποθέσεις έναντι 4.058 το 2020, ήτοι αύξηση σε ποσοστό 19,07%). Η μεγαλύτερη αύξηση καταγράφεται στις απάτες μέσω ηλεκτρονικού υπολογιστή, στην εκρηκτική αύξηση των οποίων συνέβαλαν καθοριστικά αφενός τα περιοριστικά μέτρα που ελήφθησαν από το ελληνικό κράτος για να αποφευχθεί η διασπορά του κορωνοϊού (Covid-

19) και, κυρίως, ο περιορισμός της κυκλοφορίας των πολιτών και αφετέρου η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών συναλλαγών⁴⁸, οι οποίες συνέχισαν να κυμαίνονται σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα κατά την προαναφερόμενη περίοδο.

Από στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος⁴⁹ προκύπτει ότι το 2021, σε σχέση με το προηγούμενο έτος, καταγράφηκε μείωση (κατά **11%**) του αριθμού συναλλαγών που δηλώθηκαν ως απάτες στις τράπεζες και ο αριθμός τους διαφέρει από τα τηρούμενα στοιχεία⁵⁰. Η προαναφερόμενη διαφορά εκτιμάται ότι οφείλεται στο γεγονός ότι

⁴⁷ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2021: Νέες Σηματικές Αναφορές POL.

⁴⁸ Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Έκθεση Ηλεκτρονικού Εμπορίου (2022), το 79% του πληθυσμού στην Ελλάδα είχε πρόσβαση στο διαδίκτυο το έτος 2021 (το ίδιο ισχύει και για το 2020), με το 69% των χρηστών του διαδικτύου να έχει πραγματοποιήσει διαδικτυακές αγορές αγαθών ή υπηρεσιών (έναντι 59% το 2020). Πηγή: https://ecommerce-europe.eu/wp-content/uploads/2022/06/CMI2022_FullVersion_LIGHT_v2.pdf, (σελ. 95).

⁴⁹ Ο συνολικός αριθμός των ενεργών καρτών πληρωμών σε κυκλοφορία στο τέλος του 2021 ανήλθε σε 19,7 εκατ., αυξημένος κατά 6% σε σχέση με το 2020. Ο συνολικός αριθμός συναλλαγών με κάρτες πληρωμών ανήλθε σε 1.658 εκατ., από 1.150 εκατ. το 2020, παρουσιάζοντας σημαντική αύξηση κατά 44% σε σχέση με το 2020, ενώ η αξία των συναλλαγών με κάρτες πληρωμών κυμάνθηκε στα 83 δισεκ. ευρώ, αυξημένη κατά 25% συγκριτικά με το προηγούμενο έτος. Συνεπώς, η μέση αξία συναλλαγών ανά κάρτα αυξήθηκε κατά 18% σε 4.186 ευρώ, από 3.550 ευρώ το προηγούμενο έτος. Αντιθέτως, η μέση αξία ανά συναλλαγή συνέχισε την πτωτική πορεία της και το 2021, μειωμένη σε 50 ευρώ, από 57 ευρώ το 2020. Πηγή: Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος (Μάιος 2022) για το έτος 2021 (σελ. 110-111) <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-xrhmatopistwtikhsh-statherothtas>.

⁵⁰ Σύμφωνα με την Έκθεση Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας της Τράπεζας της Ελλάδος (Μάιος 2022) για το έτος 2021, ο λόγος του αριθμού των περιστατικών απάτης προς τον αριθμό των συναλλαγών μειώθηκε συγκριτικά με το 2020 στο χαμηλό επίπεδο του 0,02%, αντιστοιχώντας σε 1 συναλλαγή απάτης ανά 4,2 χιλ. συναλλαγές. Η πλειονότητα του αριθμού των περιστατικών απάτης εξακολουθεί να εκδηλώνεται στις εξ αποστάσεως (card not present – CNP) συναλλαγές μέσω διαδικτύου ή ταχυδρομείου/τηλεφώνου. Οι οικονομικές ζημιές που καταγράφηκαν στις συναλλαγές απάτης με κάρτες πληρωμών ανήλθαν σε 13,4 εκατ. ευρώ το 2021, αυξημένες κατά

μεγάλος αριθμός υποθέσεων είτε δεν καταγγέλλονται στις αρμόδιες προανακριτικές Αρχές⁵¹ είτε τα θύματα υποβάλλουν απευθείας μηνύσεις στις κατά τόπον αρμόδιες Εισαγγελίες.

Η ενημερωτική καμπάνια που διεξάγει η ΕΛ.ΑΣ. (έκδοση και διαμοίραση ενημερωτικού φυλλαδίου, ανάρτηση στην ιστοσελίδα της Αστυνομίας οδηγιών-συμβουλών για αποφυγή εξαπάτησης πολιτών και ειδικών συμβουλών για υπερήλικες⁵², οποί στην τηλεόραση, το ραδιόφωνο και το διαδίκτυο, συνεχής ανάδειξη του φαινομένου μέσω των ιστοσελίδων κοινωνικής δικτύωσης, ημερίδες-διαλέξεις ανά την επικράτεια, διαρκής ενημέρωση των πολιτών αναφορικά με νέες μορφές απατών⁵³) τα τελευταία χρόνια με ολοένα και μεγαλύτερη ένταση, που είχαν ως αποτέλεσμα την ενημέρωση των ευάλωτων ατόμων, κυρίως τρίτης ηλικίας, με σκοπό την αποφυγή θυματοποίησής τους, αποδεικνύεται ότι εν τέλει δεν είναι από μόνα τους επαρκή⁵⁴ και ενδεχομένως θα πρέπει να επεκταθούν και σε άλλες κατηγορίες πολιτών. Για τον ίδιο σκοπό, ήτοι την προστασία του κοινωνικού συνόλου από απάτες και κυρίως από απάτες μέσω διαδικτύου, κατά το ερευνώμενο έτος, ενεργοποιήθηκαν με διαφημιστική εκστρατεία και άλλοι αρμόδιοι φορείς (Ένωση Ελληνικών Τραπεζών⁵⁵, Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες⁵⁶) και οδήγησε στην στενότερη συνεργασία τους για την καταπολέμηση των απατών⁵⁷.

Η συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα χαρακτηρίζεται γενικά από μεγάλη ποικιλομορφία, ως προς τη χρησιμοποιούμενη μεθοδολογία δράσης των δραστών. Τις περισσότερες φορές, τελείται σε συνδυασμό με άλλα αδικήματα, όπως αυτά της πλαστογραφίας, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες κ.λπ. και σε ελάχιστες περιπτώσεις με τα αδικήματα της κλοπής, υπεξαίρεσης και της ληστείας, αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος.

4% συγκριτικά με το 2020. Πηγή: <https://www.bankofgreece.gr/ekdoseis-ereyna/ekdoseis/ekthesh-xrhmatopistwtikhs-statherothtas> (σελ. 112-114).

⁵¹ Σύμφωνα με την SOCTA 2021 της EUROPOL, η προστασία της «φήμης» των θυμάτων των απατών (ιδιώτες ή εταιρείες) και η μη αποζημίωσή τους από τις ασφαλιστικές εταιρείες, για την οικονομική απώλεια που έχουν υποστεί, αποτελούν αποτρεπτικούς παράγοντες καταγγελίας των περιστατικών στις αρμόδιες Αρχές. Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 59).

⁵² Σχετ. τυγχάνουν οι ακόλουθοι υπερσύνδεσμοι http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=9876&Itemid=619&lang= και http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=132&Itemid=125&lang=

⁵³ Σχετικός τυγχάνει ο ακόλουθος υπερσύνδεσμος: http://www.astynomia.gr/index.php?option=ozo_content&lang=%27..%27&perform=view&id=93330&Itemid=2425&lang=

⁵⁴ Σύμφωνα με την Έκθεση «Εγκληματικότητα, Ασφάλεια και Δικαιώματα των Θυμάτων» (2021) του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FRA), τα ποσοστά εξαπάτησης καταναλωτών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, είναι υψηλότερα στους νέους και τους ανθρώπους με υψηλό μορφωτικό επίπεδο, σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες ηλικίες και τους ανθρώπους χαμηλότερου μορφωτικού επιπέδου. Πηγή: https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2021-crime-safety-victims-rights-summary_el.pdf (σελ. 13).

⁵⁵ Μια Παύση Αρκεί για να Αποφύγουμε την Ηλεκτρονική Απάτη. Πηγή: <https://www.hba.gr/info/PhishingCamp>.

⁵⁶ ΠΗΓΗ: http://www.hellenic-fiu.gr/images/stories/files/anakoynosi_gia_hlektronikes_diadiktyakes_apates.pdf.

⁵⁷ Σύσταση Ομάδας Εργασίας του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ηλεκτρονικής απάτης με τη μέθοδο «phishing», στην οποία συμμετέχουν Αξιωματικοί της ΕΛ.ΑΣ., εκπρόσωποι Τραπεζικών Ιδρυμάτων, Τράπεζα της Ελλάδας, Αρχή για τη Νομιμοποίηση Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες και η πολιτική Ηγεσία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Τα θύματα εξακολουθούν να είναι ιδιώτες (υπερήλικα άτομα κατά πλειοψηφία, καταναλωτές, επιχειρηματίες και ιδιοκτήτες μικροεπιχειρήσεων), εταιρίες (τραπεζικά ιδρύματα, εταιρίες κινητής τηλεφωνίας, ασφαλιστικές εταιρείες) και το Δημόσιο (Ασφαλιστικά Ταμεία κ.λπ.).

Το συνολικό κέρδος, που αποκόμισαν οι οργανωμένες ομάδες από τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα, υπολογίζεται σε **10.826.376** ευρώ. Επίσης, οι ομάδες αυτές είναι υπεύθυνες για τη διάπραξη μεγάλου αριθμού απατών (εμφανίζουν μεγάλη μαζικότητα επιθέσεων).

3.7.2. Εγκληματικές ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2021)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
36	Πλαστογραφία Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος Νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματική δραστηριότητα Διακ. Κλοπές Ληστείες Ψευδείς ιατρικές πιστοποιήσεις Παραβίαση του απορρήτου τηλεφωνικής επικοινωνίας και προφορικής συνομιλίας Παραβίαση στοιχείων ή προγραμμάτων υπολογιστών (άρθρο 370β Π.Κ.) Άρθρο 370γ Π.Κ. Φθορά ξένης ιδιοκτησίας Νομοθεσία περί όπλων Νομοθεσία περί αθέμιτου ανταγωνισμού Νομοθεσία περί προστασίας ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσώπων	17	15	4	Όλη η Επικράτεια

Το έτος 2021 εξαρθρώθηκαν τριάντα έξι (**36**) εγκληματικές ομάδες, αποτελούμενες συνολικά από τριακόσια πενήντα επτά (**357**) μέλη.

Κυρίαρχο ρόλο εξακολουθούν να έχουν οι εγχώριες (ομοιογενείς-αμιγείς) ομάδες (σε ποσοστό **86%** επί του συνόλου των ομάδων) και ακολουθούν οι αλλοδαπές και

οι ανομοιογενείς (εγχώριες και αλλοδαπές) με ποσοστό **14%** επί του συνόλου αμφότερες.

Στις ημεδαπές ε.ο., εμφανίζεται μεγάλη συμμετοχή ατόμων ΡΟΜΑ (σε ποσοστό **63%** επί συνόλου ημεδαπών υπηκόων).

ΓΡΑΦΗΜΑ 52

Οι κυριότερες υπηκοότητες προέλευσης των μελών τους ήταν, κυρίως, Ελλάδας και, δευτερευόντως, Βουλγαρίας και Ρουμανίας.

Η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων (**64%** επί του συνόλου) είναι ιεραρχικές.

Το μέγεθός τους ποικίλλει, αλλά στην πλειοψηφία τους (**61%** επί του συνόλου) επρόκειτο για ολιγομελείς (έως πέντε μέλη). Πολυμελείς (6-12 μέλη) ήταν το **28%** του συνόλου και ακολουθούσαν τα εγκληματικά δίκτυα (άνω των 12 μελών) με **11%** του συνόλου.

Επιπροσθέτως, οι μισές ομάδες (**50%** επί του συνόλου) δρούσαν σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο Νομού ή Περιφέρειας), ένα σημαντικό ποσοστό (**31%** επί του συνόλου) είχε πανελλαδικό πεδίο δράσης, ενώ σε μικρότερο ποσοστό διατηρούσαν ενεργά μέλη τους σε χώρες του εξωτερικού (**19%** επί του συνόλου). Σημαντικός αριθμός των ομάδων δραστηριοποιούνταν, τόσο στην Αττική & Θεσσαλονίκη, όσο και σε άλλες πόλεις της Ελλάδας εμφανίζοντας μεγάλη διασπορά στον ελλαδικό χώρο.

Μεγάλος αριθμός εκ των ομάδων (το **67%** επί του συνόλου) εμφάνισαν πολυδιάστατη εγκληματική δραστηριότητα.

Η πλειοψηφία των ομάδων (ποσοστό **64%** επί του συνόλου) είχαν σχετικά σύντομο χρονικό ορίζοντα δράσης (1-6 μήνες), **17%** είχαν διάρκεια έως ένα έτος και **19%** επί του συνόλου είχαν διάρκεια άνω του 1 έτους (έως και πέραν των 6 ετών).

Οι ομάδες, τείνουν να χρησιμοποιούν ολοένα και περισσότερο εξειδικευμένες δράσεις (τεχνογνωσίες είτε προσβάσιμες είτε όχι στο κοινό) προκειμένου να επιτύχουν το αποτέλεσμά τους. Ενδεικτικά αναφέρονται μηχανικοί/ηλεκτρολόγοι/φανοποιί για την αφαίρεση ΙΧ αυτοκινήτων και των ανταλλακτικών τους, υποκλοπή κωδικών ηλεκτρονικής τραπεζικής μέσω εγκατάστασης κακόβουλου λογισμικού «*trojan/malware*» σε Η/Υ και απομακρυσμένης διαχείρισή τους, «*sim swapping*»⁵⁸, μέθοδος *card skimming*⁵⁹.

⁵⁸ Χρησιμοποιώντας πλαστές εξουσιοδοτήσεις ή άλλα πλαστά έγγραφα, μεταβαίνουν σε καταστήματα παροχής υπηρεσιών τηλεπικοινωνίας, όπου πετυχαίνουν την έκδοση νέας κάρτας κινητού τηλεφώνου *sim*, στον αριθμό σύνδεσης που χρησιμοποιεί το εκάστοτε θύμα, ακυρώνοντας παράλληλα την προηγούμενη που αυτό κατέχει. Σκοπός της όλης διαδικασίας, είναι να λαμβάνουν οι δράστες τα μηνύματα SMS με τους κωδικούς επαλήθευσης

Τα μέλη τους εμφανίζονται ιδιαίτερος ευρηματικά ως προς τις μεθόδους εξαπάτησης και τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νέες τεχνολογίες (φορητά τηλέφωνα, Η/Υ), το διαδίκτυο και τις νομότυπες δομές, για αλίευση πελατών ή/και για να διευκολύνουν (διακίνηση χρημάτων μέσω εταιριών μεταφοράς χρημάτων, διαμονή σε ξενοδοχεία, μετακίνηση με ΜΜΜ, ΔΧΕ αυτ-τα ή ενοικιαζόμενα οχήματα) και αποκρύπτουν τις εγκληματικές δραστηριότητές τους. Χαρακτηρίζονται από μαζικότητα αδικημάτων (ευνοεί σε αυτό η τεχνολογία, όπως η χρήση φορητών τηλεφώνων και του Διαδικτύου για αλίευση των θυμάτων).

Σε σχέση με το 2020 δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές ως προς τις μεθοδολογίες δράσης των εγκληματικών ομάδων (με μόνη εξαίρεση την έτι περαιτέρω χρήση του διαδικτύου ως μέσο τέλεσης ή διευκόλυνσης), οι κυριότερες των οποίων αναφέρονται παρακάτω:

- Εξαπάτηση μέσω τ/φ επικοινωνίας υπερήλικων κυρίως ιδιωτών: υποδυόμενοι αστυνομικούς ή/και ιατρούς, αποσπούσαν χρηματικά ποσά με το πρόσχημα εμπλοκής συγγενικού τους προσώπου σε θανατηφόρο τροχαίο δυστύχημα ή/και τροχαίο ατύχημα με τραυματισμό, προκειμένου να μην συλληφθεί ή με το πρόσχημα της δήθεν εσπευσμένης εισαγωγής συγγενών τους σε νοσοκομείο και την άμεση ανάγκη καταβολής χρηματικού ποσού για την επικείμενη εγχείρηση.
- Εξαπάτηση του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) με εικονικές συνταγογραφήσεις φαρμάκων από ιατρό με χρήση αριθμών μητρώου κοινωνικών ασφαλίσεων (Α.Μ.Κ.Α.) αλλοδαπών ατόμων στα στοιχεία των οποίων είχε πρόσβαση άτομο με την ιδιότητα του δικηγόρου.
- Εξαπάτηση ιδιωτών με το πρόσχημα της πώλησης μεταχειρισμένων αυτοκινήτων από εταιρεία: Οι δράστες αναρτούσαν αγγελίες πώλησης μεταχειρισμένων οχημάτων σε ιστοσελίδα διαδικτυακού εμπορίου, οι υποψήφιοι αγοραστές επισκέπτονταν την έδρα της εταιρείας, έδιναν προκαταβολή για επικείμενη αγορά οχήματος και, με διάφορες προφάσεις π.χ. την επιδιόρθωση μικρών βλαβών, το όχημα δεν παραδιδόταν σε εκείνους.
- Εξαπάτηση μέσω διαδικτύου με παράνομη πρόσβαση στη θυρίδα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (email) ιδιωτών, υποκλοπή διαπιστευτηρίων εισόδου σε ψηφιακό πορτοφόλι και αφαίρεση ψηφιακών νομισμάτων (κρυπτονομίσματα) με μεταφορά τους σε άλλα ψηφιακά πορτοφόλια.
- Εξαπάτηση με τη χρήση ιστοσελίδας διαδικτυακού εμπορίου: Οι δράστες εμφανιζόμενοι ως πωλητές οχημάτων και γεωργικών μηχανημάτων,

«PIN» που αποστέλλουν οι τράπεζες σαν επιπρόσθετη δικλείδα ασφαλείας και απαιτούνται για την ολοκλήρωση της τραπεζικής συναλλαγής στις πλατφόρμες e-banking και στις διαδικτυακές τους αγορές. Με τον τρόπο αυτό, καταφέρνουν και αποσπούν μεγάλα χρηματικά ποσά από τα θύματά τους, τα οποία δεν ενημερώνονται για τις συναλλαγές.

⁵⁹ Αυτοσχέδιοι μηχανισμοί σαρώματος (SKIMMING), οι οποίοι τοποθετούνται ο ένας πάνω από το DISPENDER SHUTTER (θυρίδα εξόδου χρημάτων) και ο άλλος στο πάνω μέρος του ΑΤΜ, κοντά στις λάμπες. Οι εν λόγω μηχανισμοί έχουν εγκατεστημένες κάμερες καταγραφής και αντίστοιχες κάρτες αποθήκευσης δεδομένων (MICROSD) για την υποκλοπή των στοιχείων των τραπεζικών καρτών και του αριθμού PIN.

αναρτούσαν ψευδείς αγγελίες πώλησης σε μέσα κοινωνικής δικτύωσης και παρουσιάζοντας ψευδή γεγονότα ως αληθινά, έπειθαν τους παθόντες να καταβάλλουν χρηματικά ποσά ως προκαταβολή σε διαφορετικούς κατά περίπτωση τραπεζικούς λογαριασμούς για την αγορά των προς πώληση αντικειμένων, χωρίς όμως να προβαίνουν στην αποστολή τους.

- Εξαπάτηση με τη χρήση ιστοσελίδας διαδικτυακού εμπορίου: Οι δράστες δημιουργούσαν ψεύτικα προφίλ σε ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης και αναρτούσαν αγγελίες πώλησης ειδών ρουχισμού, κινητών τηλεφώνων και παιχνιδιομηχανών. Ακολουθούσαν οι παραγγελίες των παθόντων, οι οποίοι κατέβαλαν το αντίτιμο των παραγγελιών μέσω ταχυδρομικής επιταγής, ως αντικαταβολή και, κατόπιν, αντιλαμβάνονταν ότι στα δέματα υπήρχαν αντικείμενα ευτελούς αξίας.
- Απάτη με τη μέθοδο «*card skimming*».
- Εξαπάτηση ασφαλιστικών εταιρειών από εταιρεία μεταπώλησης μεταχειρισμένων αυτοκινήτων με ψευδή καταγγελία κλοπής αυτοκινήτων της και αξίωση αποζημίωσης αλλά και εξαπάτηση των αγοραστών των αυτοκινήτων με κλοπή των οχημάτων μετά την πώληση και αφαίρεση των ανταλλακτικών τους.
- Εξαπάτηση με επενδύσεις υπό το πρόσχημα ιδιαίτερα υψηλών ή μη ρεαλιστικών αποδόσεων.
- Εξαπάτηση αλλοδαπών ιδιοκτητών εμπορικών καταστημάτων με την προσποίηση υπαλλήλων του Ι.Κ.Α.: Δράστες απειλούσαν με την επιβολή ψεύτικων προστίμων και αναστολή λειτουργίας του καταστήματος, προκειμένου τα θύματα να τους παραδώσουν τα χρηματικά ποσά που τους ζητούσαν.
- Εξαπάτηση με παράνομη πρόσβαση σε ηλεκτρονικές εφαρμογές, υποκλοπή και χρήση προσωπικών στοιχείων και δεδομένων των θυμάτων, π.χ. κωδικοί πρόσβασης διαδικτυακών τραπεζικών λογαριασμών (e-banking), θυρίδων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή/και αντικατάσταση καρτών SIM με ίδιους τηλεφωνικούς αριθμούς των κατόχων-παθόντων, με αποτέλεσμα την αφαίρεση χρημάτων από τους τραπεζικούς λογαριασμούς (μέθοδοι «*phishing*» και «*sim swapping*»).
- Εξαπάτηση με τη χρήση ιστοσελίδας διαδικτυακού εμπορίου: Δράστες ενεργούσαν σε βάρος ιδιωτών που διέθεταν προς πώληση διάφορα αντικείμενα, κυρίως κινητά τηλέφωνα, σε σελίδες του διαδικτύου. Παραπλανούσαν τα θύματα με την αποστολή πλαστού αποδεικτικού μεταφοράς του εμβάσματος, μέσω διαδικτυακής εφαρμογής επικοινωνίας, πείθοντάς τους για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, ισχυριζόμενοι ότι η κατάθεση πραγματοποιήθηκε από διαφορετική τράπεζα σε σχέση με αυτή που διατηρούσαν τραπεζικό λογαριασμό τα θύματα.
- Εξαπάτηση με πρόσχημα παραγγελίες εμπορευμάτων από εταιρείες ή παραγωγούς γεωργικών προϊόντων: Δράστες τηλεφωνούσαν και συστήνονταν

ως εκπρόσωποι ή ιδιοκτήτες εταιρειών εμπορίας τροφίμων, οι οποίες έχουν διακόψει την επαγγελματική τους δραστηριότητα και με την «κάλυψη» αυτή προέβαιναν σε παραγγελία μεγάλης ποσότητας εμπορεύματος. Ακολούθως, παραπλανούσαν τους παθόντες αποστέλλοντας, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, πλαστό αποδεικτικό κατάθεσης χρηματικού ποσού σε τραπεζικό τους λογαριασμό (ισχυριζόμενοι ότι η κατάθεση πραγματοποιήθηκε από διαφορετική τράπεζα σε σχέση με αυτή που διατηρούσαν τραπεζικό λογαριασμό τα θύματα, ώστε να εκμεταλλευτούν την καθυστέρηση των δύο ημερών που χρειάζεται για να γίνει εμφανής η κατάθεση), είτε προσκόμιζαν πλαστή επιταγή ημέρας κατά την παράδοση του εμπορεύματος. Κατόπιν, οι δράστες απενεργοποιούσαν την τηλεφωνική σύνδεση που χρησιμοποίησαν για την επικοινωνία με τα θύματα.

- Εξαπάτηση μέσω τηλεφωνικής κλήσης και προσποίησης υπαλλήλου εταιρείας πληροφορικής με πρόσχημα κυβερνοεπίθεση στις ηλεκτρονικές συσκευές των θυμάτων: Οι παθόντες επέτρεπαν την απομακρυσμένη πρόσβαση με εγκατάσταση εφαρμογών απομακρυσμένης σύνδεσης, με αποτέλεσμα οι δράστες να παρεμβαίνουν στους ηλεκτρονικούς τραπεζικούς λογαριασμούς (e-banking) τους και να αφαιρούν χρηματικά ποσά.
- Εξαπάτηση με το πρόσχημα της επιστροφής αναδρομικών χρηματικών ποσών από παλαιότερες κρατήσεις συντάξεων και ασφαλιστικών εισφορών: Δράστες επικοινωνούσαν τηλεφωνικώς με τα θύματα και τα έπειθαν να καταθέσουν χρήματα σε λογαριασμούς φυσικών προσώπων, τα οποία εκταμιεύονταν από μέλη της οργάνωσης μέσω ΑΤΜ.
- Εξαπάτηση με το πρόσχημα αγοράς ακινήτου και την καταβολή από τον πωλητή χρηματικού ποσού με τη μορφή κρυπτονομισμάτων (*bitcoin*) για την προώθηση της συμφωνίας, προμήθεια η οποία θα απορροφούνταν από την αύξηση της αξίας πώλησης.
- Εξαπάτηση με πρόσχημα την αγορά εμπορευμάτων/προϊόντων από εταιρείες με την προσποίηση πολιτικών παραγόντων (δημάρχων/αντιδημάρχων): Δράστες προφασιζόμενοι πως κατέθεσαν μεγαλύτερο χρηματικό ποσό από το συμφωνηθέν (μέσω διαφορετικής τράπεζας από εκείνης που είχαν οι εταιρείες, ώστε να εκμεταλλευτούν τις δύο ημέρες που χρειάζεται για να είναι εμφανής η συναλλαγή), έπειθαν τους παθόντες με την επίδειξη πλαστών αποδεικτικών να τους επιστρέψουν το επιπλέον ποσό.
- Εξαπάτηση ασφαλιστικών οργανισμών.
- Εξαπάτηση ηλικιωμένων με πρόσχημα την οφειλή χρημάτων συγγενικών τους προσώπων: Δράστες περιφέρονταν έξωθεν τραπεζικών ιδρυμάτων και εμπορικών καταστημάτων προσποιούμενοι τους λογιστές ή υπαλλήλους καταστημάτων ηλεκτρονικών ειδών, ιατρικών κέντρων κ.ά., εντόπιζαν τα θύματα, παρίσταναν ότι μιλούν στο τηλέφωνο με συγγενή τους και χρησιμοποιώντας ασύρματο POS, κατάφερναν να αποσπούν την υποτιθέμενη οφειλή, ήτοι χρηματικά ποσά, αλλά και τον κωδικό PIN της τραπεζικής τους κάρτας. Με δόλιες κινήσεις είτε παρακρατούσαν τις κάρτες και μετέβαιναν σε

ΑΤΜ για την ανάληψη χρηματικών ποσών από τους τραπεζικούς λογαριασμούς των παθόντων ή/και προέβαιναν σε αγορές αγαθών από καταστήματα είτε τις επέστρεφαν σε αυτούς. Όταν η δράση τους γινόταν αντιληπτή, απειλούσαν/χρησιμοποιούσαν σωματική βία και αφαιρούσαν τις τραπεζικές κάρτες ή κινητά τ/φ και πορτοφόλια από τους παθόντες.

Μνεία πρέπει να γίνει και στην εξάρθρωση από το Σ.Δ.Ο.Ε. ε.ο. που διέπρατε απάτες με τη «*carousel*»⁶⁰ ⁶¹. Ειδικότερα, κύκλωμα επιχειρήσεων⁶² λειτουργούσε με την ίδρυση νομικών προσώπων με διαχειριστές ή νόμιμους εκπροσώπους φυσικά πρόσωπα ημεδαπής ή αλλοδαπής που είναι εξαιρετικά δύσκολο να εντοπιστούν και φέρουν τα χαρακτηριστικά του «*εξαφανισμένου εμπόρου*». Σκοπός του κυκλώματος ήταν να πραγματοποιεί πωλήσεις προϊόντων μέσω ηλεκτρονικών καταστημάτων (*e-shop*) σε εξαιρετικά χαμηλή τιμή (κάτω του κόστους), οι δε φόροι που οφείλονταν να συμψηφίζονται και στην ουσία να μην αποδίδονται, με το τέχνασμα λήψης εικονικών τιμολογίων εξόδων ανύπαρκτων προμηθευτών.

Οι ομάδες που δραστηριοποιούνται στην υπόψη δραστηριότητα, χρησιμοποιούν τα συνήθη αντίμετρα σύλληψης (όπως η χρήση «ghost numbers», διαδικτυακών εφαρμογών επικοινωνίας, τηλεφωνικών συνδέσεων άλλων χωρών, πλαστών

⁶⁰ Εγκληματικά δίκτυα πραγματοποιούν μια σειρά από συναλλαγές, με την εκκίνηση να αποτελεί μία ενδοκοινοτική συναλλαγή, μέσα από τις οποίες ανακτάται παράνομα ο Φ.Π.Α. Λόγω του μεγάλου αριθμού συναλλαγών που απαιτείται για να χαθεί ο φόρος, οι απατεώνες χρησιμοποιούν προϊόντα μικρά σε όγκο, αλλά μεγάλης αξίας, όπως κινητά, επεξεργαστές υπολογιστών, κοσμήματα, ακόμη και άυλα στοιχεία όπως πιστοποιητικά εμπορίας ρύπων.

⁶¹ Σύμφωνα με την Ευγοροί, η απάτη «*carousel*» κοστίζει 60 δισεκ. ετησίως σε φορολογικές απώλειες, καθώς είναι η κλοπή του φόρου προστιθέμενης αξίας (Φ.Π.Α.) ενός κράτους από οργανωμένες εγκληματικές ομάδες. Η απάτη στηρίζεται στην παραβίαση της νομοθεσίας των διασυνοριακών συναλλαγών. Οι δράστες αποκομίζουν υψηλά κέρδη αποφεύγοντας να πληρώσουν τον φόρο ή διεκδικούν με δόλιο τρόπο επιστροφές φόρου από τις εθνικές Αρχές. Αποτελεί την πιο κοινή μορφή απάτης και αφορά οργανωμένες δραστηριότητες που επιδιώκουν να εκμεταλλευτούν τις διαφορές στον τρόπο με τον οποίο αντιμετωπίζεται ο Φ.Π.Α. στα κράτη μέλη της Ε.Ε. Οι δράστες δημιουργούν μια δομή συνδεδεμένων εταιρειών και ατόμων στα κ-μ, προκειμένου να καταχραστούν τόσο τις εθνικές όσο και τις διεθνείς διαδικασίες εμπορίου και λογιστικής εσόδων. Η εν λόγω απάτη εκμεταλλεύεται τη νομοθεσία που επιτρέπει στις συναλλαγές εκτός των συνόρων των κ-μ να είναι απαλλαγμένες από Φ.Π.Α. Ο Φ.Π.Α. εφαρμόζεται μόνο στις πωλήσεις εντός ενός κ-μ με τον ισχύοντα εγχώριο συντελεστή. Αυτό δίνει τη δυνατότητα στους εμπόρους να εισάγουν αγαθά χωρίς να υπολογίζουν αμέσως τον Φ.Π.Α. Τυχόν Φ.Π.Α. που επιβάλλεται στις πωλήσεις θα πρέπει να δηλώνεται και να καταβάλλεται στην αρχή εσόδων του κ-μ. Στις απλές περιπτώσεις, τα μέλη των εγκληματικών ομάδων πωλούν τα εμπορεύματα και χρεώνουν τον Φ.Π.Α. στους αγοραστές χωρίς να αποδίδουν την αξία στην εφορία. Οι πιο περίπλοκες περιπτώσεις απάτης στον τομέα του Φ.Π.Α. είναι συνήθως γνωστές ως απάτες «*carousel*», όπου τα αγαθά εισάγονται και πωλούνται μέσω μίας σειράς εταιρειών προτού εξαχθούν ξανά. Η πρώτη εταιρεία στην εγχώρια αλυσίδα χρεώνει Φ.Π.Α. σε έναν πελάτη, αλλά δεν το πληρώνει στο κράτος, καθιστώντας τον γνωστό ως «εξαφανισμένο έμπορο». Οι εξαγωγείς αυτών των αγαθών διεκδικούν και λαμβάνουν την επιστροφή των πληρωμών Φ.Π.Α. που δεν έγιναν ποτέ. Οι συνδέσεις μεταξύ των μελών είναι συγκεκριμένες, ώστε να κάνουν πιο δύσκολη την έγκαιρη ανίχνευση. Οι αρχικές οντότητες που ευθύνονται για τη φορολογική ζημία, οι «εξαφανισμένοι έμποροι», ενδέχεται να λειτουργήσουν μόνο λίγους μήνες πριν εξαφανιστούν. Οι αλλαγές στις τιμές των εμπορευμάτων έχουν αντίκτυπο στην «κερδοφορία» των εν λόγω απατών και αφορούν συγκεκριμένα αγαθά ή υπηρεσίες. Αυτό ισχύει, ιδιαίτερα, για τις απάτες που αφορούν τον ενεργειακό τομέα και συναφή εμπορεύματα, τα οποία υπόκεινται σε συχνές διακυμάνσεις των τιμών. Πηγή: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/economic-crime/mtic-missing-trader-intra-community-fraud>.

⁶² Φυσικά και νομικά πρόσωπα, εκ των οποίων τρία (τελικοί λήπτες των εικονικών τιμολογίων) πωλούσαν εμπορεύματα (κινητά τηλέφωνα, κονσόλες παιχνιδιών, ταμπλέτες Η/Υ και φορητούς Η/Υ) μέσω ηλεκτρονικών καταστημάτων (*e-shop*). Σχετικό το από 03-09-2021 Δελτίο Τύπου της Επιχειρησιακής Διεύθυνσης ΣΔΟΕ Αττικής).

εγγράφων –ταυτότητα, άδεια διαμονής, εξουσιοδότηση, εικονικό τιμολόγιο, εικονικό μισθωτήριο συμβόλαιο οικίας-, χρήση ψευδωνύμων και κωδικοποιημένων εκφράσεων κατά τις επικοινωνίες τους, μετακίνηση με ΜΜΜ, ΔΧΕ αυτ-τα, μισθωμένα οχήματα, διαμονή σε ξενοδοχεία), ή/και πιο ισχυρά αντίμετρα σύλληψης (χρήση ειδικών λογισμικών συστημάτων προκειμένου να εξασφαλίσουν την ανωνυμία τους στο διαδίκτυο κ.λπ.).

Επιπλέον, η αναπαραγωγή της είδησης τελεσμένων απατών από τοπικά δημοσιογραφικά δίκτυα εντός της αυτής περιφέρειας, συνήθως είχε ως αποτέλεσμα την παύση της δράσης των ομάδων για ορισμένο χρονικό διάστημα, καθώς τα θύματα ενημερώνονταν και ήταν πιο προσεκτικά προς αποτροπή εξαπάτησής τους.

Χρησιμοποιούνται ευρέως οι νομότυπες δομές στη διάπραξη απατών [ιστοσελίδες ανάρτησης αγγελιών, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τραπεζικά ιδρύματα, εταιρείες μεταπώλησης προϊόντων (κινητών τ/φ, μεταχειρισμένων αυτοκινήτων) ή μεταφοράς χρημάτων (π.χ. western union), καταστήματα κινητής τηλεφωνίας, ξενοδοχεία, δημόσιες και ιδιωτικές δομές υγείας, φαρμακεία, μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων, εταιρείες εκμίσθωσης οχημάτων, λεωφορεία ΚΤΕΛ, ταξί κ.ά.].

Ακόμη, η πλειοψηφία των εγκληματικών ομάδων (σε ποσοστό **81%**) έχουν αποκομίσει παράνομα έσοδα που αγγίζουν μέχρι και το ποσό των 134.500 ευρώ. Οι παράνομες δραστηριότητες έχουν αποφέρει αρκετά υψηλά έσοδα σε ελάχιστες ομάδες (2 υποθέσεις), με τα χρηματικά ποσά να κυμαίνονται από 2 έως 5 εκατ. ευρώ.

Η πλήρης εξιχνίαση και η σύλληψη των μελών τους, συνήθως, αναστέλλει τη δράση τους. Περαιτέρω, εξακριβώθηκε ότι τα μέλη των ομάδων, σε ποσοστό **44%**, είχαν ποινικό παρελθόν.

Σε μία (1) υπόθεση, διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων⁶³ (ιατρών), ενώ σε δεκατέσσερις (14) υποθέσεις διαπιστώθηκε νομιμοποίηση εσόδων από τις εγκληματικές δραστηριότητες, κάνοντας χρήση βασικών μεθόδων κυρίως, αλλά και πιο εξελιγμένες.

⁶³ Σύμφωνα με την SOCTA 2021 της Europol, τα περισσότερα εγκληματικά δίκτυα χρησιμοποιούν τη διαφθορά περιστασιακά, όμως ένα μικρό ποσοστό αυτών επιδίδεται σε αυτή συστηματικά στοχεύοντας δημοσίους υπαλλήλους ή τομείς, ως αναπόσπαστο μέρος της παράνομης επιχειρησιακής τους στρατηγικής.

Πηγή: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/socta2021_1.pdf, (σελ. 21).

3.8 Πλαστογραφία.

3.8.1. Παρούσα κατάσταση.

Το αδίκημα της πλαστογραφίας αποτελεί μία εγκληματική δραστηριότητα, η οποία, ως επί το πλείστον, εμφανίζεται δευτερογενώς και συρρέει με έτερες μορφές εγκληματικής δραστηριότητας (κυρίως παράτυπη μετανάστευση, απάτες, κλοπές τροχοφόρων, διακίνηση κλεμμένων προϊόντων, λαθρεμπόριο προϊόντων κ.λπ.). Περαιτέρω, συσχετίζεται άμεσα με οικονομικής και διοικητικής φύσεως συναλλαγές, επηρεάζοντας σημαντικά την ομαλή διεξαγωγή τους.

Το 2021 παρατηρείται μικρή αύξηση σε σχέση με το προηγούμενο έτος (2020), τόσο στον αριθμό των υποθέσεων (σε ποσοστό **0,40%**), όσο και των δραστών (σε ποσοστό **34,67%**) για το αδίκημα της πλαστογραφίας (αφορούν κατοχή, χρήση και κατάρτιση-νόθευση πλαστού εγγράφου) (Βλ. αναλυτικά παρακάτω Γράφημα).

ΓΡΑΦΗΜΑ 53⁶⁴

Τα θύματα της συγκεκριμένης εγκληματικής συμπεριφοράς ποικίλλουν και εξαρτώνται από τον τελικό αποδέκτη των πλαστογραφημένων προϊόντων (συνήθως Δημόσιες Υπηρεσίες, τραπεζικά ιδρύματα, πολίτες, εταιρίες).

⁶⁴ Πηγή στοιχείων για το έτος 2020: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

3.8.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2021)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Αλλοδαπές	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
8	<ul style="list-style-type: none"> Κώδικας μετανάστευσης και κοινωνικής ένταξης Υφαρπαγή ψευδούς βεβαίωσης Δωροδοκία για νόμιμες πράξεις Δωροδοκία για παράνομες πράξεις Νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες Παράβαση καθήκοντος 	5	3	0	Αττική Θεσσαλονίκη Κατερίνη

Ειδικότερα, από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας κατά το προηγούμενο έτος, εξιχνιάστηκαν **οκτώ (8) υποθέσεις** οργανωμένης εγκληματικής δράσης στον εν λόγω τομέα. Η δραστηριοποίηση εγκληματικών οργανώσεων στην πλαστογράφηση εγγράφων συνίστατο στη δράση ολιγομελών ομάδων (4 ε.ο. είχαν έως 6 άτομα), σε δύο πολυμελείς ομάδες (αποτελούνταν από 7 και 8 άτομα, αντίστοιχα) και σε δύο δικτύων (αποτελούνταν από 16 και 66 άτομα, αντίστοιχα).

Διαπιστώθηκε η εμπλοκή, συνολικά, εκατόν δεκαπέντε (**115**) ατόμων, συνδεδεμένων με το αδίκημα της πλαστογραφίας, με υπηκοότητες προέλευσης των μελών τους, πρωτίστως την ελληνική και ακολούθως, την πακιστανική, τη ρώσικη, τη γεωργιανή, την τούρκικη, την ιρανική, την αλβανική και τη συριακή.

Όπως είχε διαπιστωθεί και κατά τα προηγούμενα έτη, άξιο μνείας είναι ότι και κατά το 2021, σημαντικός αριθμός των εγκληματικών οργανώσεων (4 εκ των συνολικά 8), εμπλέκονταν στη, με διάφορους τρόπους, νομιμοποίηση της διαμονής στη Χώρα (και κατ' επέκταση διευκόλυνση μετάβασης σε έτερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης), αλλοδαπών υπηκόων τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν πληρούσαν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

Στις λοιπές περιπτώσεις διαπιστώθηκε η **διαφθορά** στελεχών - υπαλλήλων δημόσιων Υπηρεσιών, είτε ευκαιριακά με χρηματισμό, είτε ως μόνιμη τακτική της εγκληματικής ομάδας. Συγκεκριμένα, για δεύτερο συνεχόμενο έτος, **μία (1)** περίπτωση αφορούσε οργανωμένο εγκληματικό δίκτυο, που δραστηριοποιούνταν συστηματικά στη παράνομη έκδοση **πιστοποιητικών επαγγελματικής ικανότητας και επάρκειας οδήγησης όλων των κατηγοριών**. Σε άλλη

περίπτωση, εξαρθρώθηκε **μία (1)** εγκληματική οργάνωση, που δραστηριοποιούνταν - κυρίως στην Αττική- στις **παράνομες ελληνοποιήσεις**, μέσω της παράνομης έκδοσης ταυτοτήτων και διαβατηρίων στην οποία συμμετείχαν, μεταξύ άλλων, αστυνομικοί, δικηγόρος και υπάλληλος ληξιαρχείου. Επιπλέον, εξαρθρώθηκαν **δύο (2)** εγκληματικές οργάνώσεις που προέβαιναν σε **ψευδείς πιστοποιήσεις αναπηριών και στην κατά παρέκκλιση ταχύτερη διεκπεραίωση συντάξεων**, στις οποίες συμμετείχαν ιατροί- μέλη του Ειδικού Σώματος Ιατρών Αναπηρίας, υπάλληλοι Ε.Φ.Κ.Α. και υπάλληλος του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας. Τέλος, άξια ιδιαίτερης μνείας είναι η διερεύνηση **μίας (1)** υπόθεσης **«εικονικών» εμβολιασμών για τον Covid -19** που έλαβαν χώρα σε Κέντρο Υγείας της Κεντρικής Ελλάδας, στην οποία συμμετείχε, ως επικεφαλής της εγκληματικής ομάδας, διοικητική υπάλληλος του Κέντρου Υγείας, η οποία προέβαινε σε «εικονικές» δηλώσεις εμβολιασμού έναντι οικονομικού ανταλλάγματος που λάμβανε από ιδιώτες (ενδιαφερόμενους).

Συγκεκριμένα, η δράση των ομάδων παρουσιάζει ποικιλομορφία και συνίσταται είτε σε κατάρτιση εξ υπαρχής πλαστών εγγράφων και νοθεία γνήσιων με χρήση διάφορων μέσων (όπως χρήση πλαστών σφραγίδων σε ταξιδιωτικά έγγραφα, αντικατάσταση της φωτογραφίας σε γνήσια έγγραφα κ.λπ.), είτε σε πλαστογράφηση των απαραίτητων εγγράφων (βεβαιώσεων ΟΤΑ, προξενικών θεωρήσεων εισόδου, υπηρεσιακών σημειωμάτων αστυνομικών αρχών, πλαστών συμβολαίων μίσθωσης κατοικιών, ψευδών φορολογικών δηλώσεων), με σκοπό την υποβολή τους στις αρμόδιες υπηρεσίες, την εξαπάτησή τους και τελικά την υφαρπαγή αδειών διαμονής, πετυχαίνοντας τη νομιμοποίηση της διαμονής αλλοδαπών στη Χώρα μας, οι οποίοι δεν πληρούσαν τις προβλεπόμενες από το νόμο προϋποθέσεις και κατ' επέκταση τη διευκόλυνση εξόδου αυτών από τη Χώρα, μέσω διεθνών αερολιμένων και μετάβαση σε έτερες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η δράση των ομάδων εμπεριέχει υψηλό βαθμό εξειδίκευσης (χρησιμοποιούν διάφορες ηλεκτρονικές εφαρμογές Η/Υ και του Διαδικτύου, Η/Υ, εκτυπωτές, σαρωτές, ψηφιακές φωτογραφικές μηχανές, σφραγίδες, θερμοκολλητές και λοιπό εξειδικευμένο τεχνολογικό εξοπλισμό), ενώ ο βασικός εξοπλισμός που χρησιμοποιούν είναι εύκολα διαθέσιμος στο νόμιμο εμπόριο και το Διαδίκτυο. Η κατάρτιση των πλαστών εγγράφων, συνήθως λαμβάνει χώρα σε διαμερίσματα και πραγματοποιείται, όπως προαναφέρθηκε, είτε με τη νόθευση γνήσιων εγγράφων, είτε με την κατάρτιση εξ υπαρχής πλαστών (κυρίως ταξιδιωτικών εγγράφων). Όλες οι ομάδες δρούσαν σε τοπικό επίπεδο.

Οι ομάδες εξακολουθούν να εκμεταλλεύονται ευρέως τις νομότυπες δομές, όπως του ταχυδρομικού τομέα, για την αποστολή-παραλαβή δεμάτων ή χρηματικών ποσών. Επίσης, εκμεταλλεύονται τη λειτουργία διαφόρων καταστημάτων (υγειονομικού ενδιαφέροντος), για «άλειυση πελατών» και παράδοση-διακίνηση των πλαστών εγγράφων.

Οι ομάδες χρησιμοποιούσαν συνήθη αντίμετρα σύλληψης, όπως διαμόρφωση κρυφών χώρων σε διαμερίσματα (καβάτζες) για κατάρτιση πλαστών ή νόθευση γνήσιων εγγράφων, χρήση «ghost numbers», χρήση συνθηματικής φρασεολογίας κατά την επικοινωνία μεταξύ των μελών κ.λπ..

3.9 Διακίνηση όπλων, πυρομαχικών & εκρηκτικών υλών.

3.9.1. Παρούσα Κατάσταση.

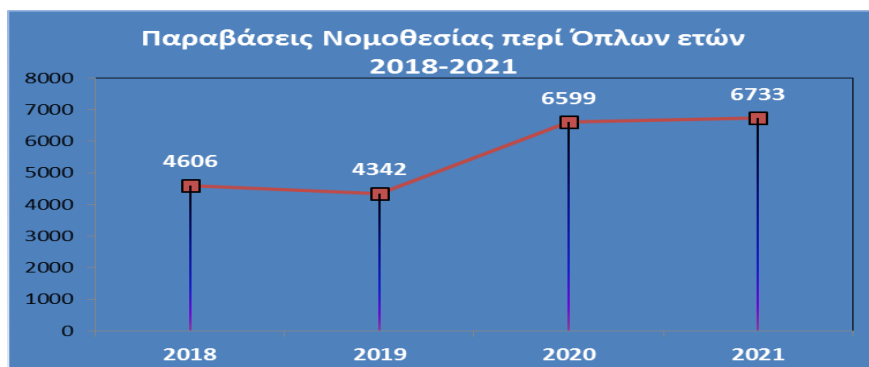
Σε σχέση με το 2020, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές στη Χώρα μας, ως προς τη συγκεκριμένη εγκληματική δραστηριότητα. Η Ελλάδα εξακολουθεί να αποτελεί χώρα «προορισμού» (οπλισμός προερχόμενος από Βουλγαρία, Αλβανία, Δημοκρατία της Βόρειας Μακεδονίας, Σερβία, Κόσσοβο, Μαυροβούνιο), για την κάλυψη των αναγκών της «εγχώριας» αγοράς (μεμονωμένους δράστες ή/και ομάδες που δραστηριοποιούνται στη χώρα μας), αλλά και «ενδιάμεση» (transit) χώρα [κυρίως με προορισμό την Τουρκία, Συρία, Ιράκ, Λιβύη ή/και χώρες της Ε.Ε.], ένεκα της γεωγραφικής της θέσης.

Διεθνώς, οι χώρες των Δυτικών Βαλκανίων (Αλβανία, Σερβία, Μαυροβούνιο, Βόρεια Μακεδονία, περιοχή Κοσόβου), της Αν. Ευρώπης (χώρες πρώην Ε.Σ.Σ.Δ., Σλοβακία) αλλά και οι Η.Π.Α., αποτελούν σημαντικές χώρες-«πηγή» των διακινούμενων πυροβόλων όπλων, απενεργοποιημένων όπλων και ανταλλακτικών μερών αυτών όπως και των χειροβομβίδων.

Οι τρομοκρατικές επιθέσεις σε ευρωπαϊκό έδαφος των τελευταίων ετών (λ.χ. Παρίσι, Νοέμβριος 2015- Βρυξέλλες, Μάρτιος 2016) έχουν οδηγήσει στη λήψη σχετικών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της παράνομης διακίνησης όπλων, μιας αγοράς η οποία, κατά βάση, σε διεθνές επίπεδο τελεί υπό τον έλεγχο οργανωμένων εγκληματικών ομάδων. Το γεγονός αυτό, ωστόσο, οδήγησε στη διακοπή προσφοράς τροποποιημένων όπλων (ακουστικής επέκτασης) και στην αύξηση του αριθμού πωλήσεων εναλλακτικών τύπων πυροβόλων όπλων που μπορούν εύκολα να μετατραπούν (flobert, πιστόλια αερίου).

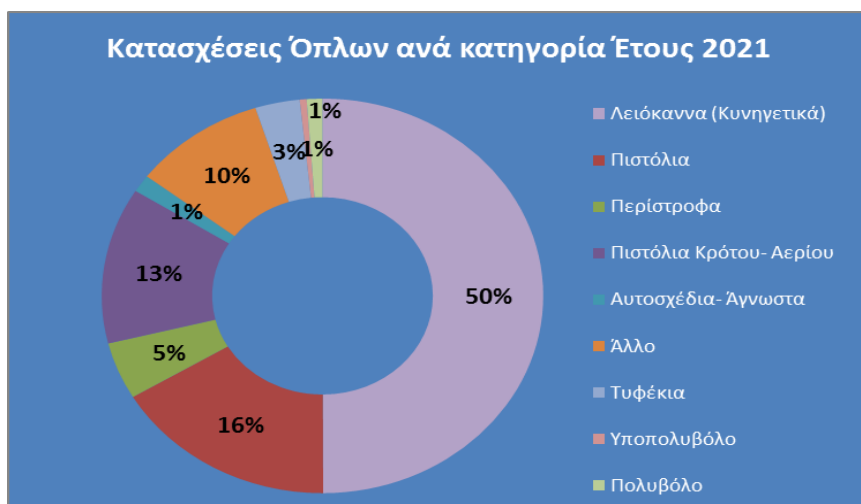
Η χρήση εξελιγμένων τεχνολογιών επικοινωνίας, το διαδίκτυο γενικότερα, οι αγορές στο Darknet (οι οποίες τείνουν να φθίνουν με το πέρασμα του χρόνου) και ιδίως τα καταστήματα στο διαδίκτυο και οι διαδικτυακές πλατφόρμες (web platforms), έφεραν πρόσφατα τη διακίνηση πυροβόλων όπλων σε μια νέα εποχή, όπου τα γεωγραφικά εμπόδια δεν αποτελούν πλέον θέμα και οι διακινητές είναι λιγότερο πιθανό να διωχθούν, λόγω της χρήσης εργαλείων όπως το Tor, που επιτρέπουν στους χρήστες να αποκρύπτουν τη μοναδική διεύθυνση πρωτοκόλλου Internet (IP).

ΓΡΑΦΗΜΑ 54⁶⁵

Όσον αφορά τις παραβάσεις Νομοθεσίας Περί Όπλων, για το 2021, παρατηρείται μια μικρή αύξηση των υποθέσεων κατά 2,03% σε σχέση με το 2020 (6.733 από 6.599 υποθέσεις).

ΓΡΑΦΗΜΑ 55

Από το σύνολο των κατασχέσεων των όπλων στην Ελληνική Επικράτεια το 2021, προκύπτει ότι το μεγαλύτερο μέρος αυτών αφορά σε λειόκαννα (κυνηγετικά) όπλα, ακολουθούμενο με μεγάλη διαφορά από τα πιστόλια και τα πιστόλια κρότου-αερίου.

Η παράνομη διακίνηση οπλισμού αποτελεί πεδίο προσέλκυσης εγκληματικών ομάδων, αλλά και μεμονωμένων δραστών-διακινητών, οι οποίοι έχουν διασυνδέσεις και συνεργάζονται «ad hoc»⁶⁶ με διάφορες εγκληματικές ομάδες, προμηθεύοντας τους παράνομα με οπλισμό.

3.9.2. Εγκληματικές Ομάδες

Αριθμός ΕΟ (2021)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Εμπλεκόμενες Χώρες	Περιοχές Δράσης
2	Έκρηξη Κατασκευή και κατοχή εκρηκτικών υλών Φθορές Ξένης Ιδιοκτησίας	1	1	Ελλάδα	Χανιά Ρέθυμνο Αθήνα

⁶⁵ Τα στατιστικά στοιχεία για τα έτη 2020 και 2021 αντλήθηκαν από τις Νέες Σηματικές Αναφορές του POL.

⁶⁶ Πρόκειται για το «crime as service model» (βλ. Σχεν. με ορισμό: Έκθεση Εκτίμησης Απειλής SOCTA 2017 της EUROPOL).

Η παράνομη διακίνηση όπλων εξακολουθεί να αποτελεί, κατά κύριο λόγο, δευτερογενή εγκληματική δραστηριότητα των ομάδων που εμπλέκονται σε αυτήν. Το 2021, σε μία (1) περίπτωση διαπιστώθηκε η εμπλοκή οργανωμένης ομάδας, η οποία απαρτιζόταν από τέσσερα (4) ημεδαπά μέλη, και είχαν ως κύρια δραστηριότητα την παράνομη διακίνηση όπλων και πυρομαχικών,

Ειδικότερα, οι δράστες λειτουργούσαν τρία (3) παράνομα εργαστήρια επισκευής-μετασκευής πυροβόλων όπλων στην περιοχή της Κρήτης (Χανιά και Ρέθυμνο) και παρείχαν τις υπηρεσίες τους σε υποψήφιους πελάτες έναντι αμοιβής, επισκευάζοντας, συναρμολογώντας ή αποσυναρμολογώντας πυροβόλα όπλα, διαθέτοντας προς πώληση πυρομαχικά, εξαρτήματα και ανταλλακτικά πυροβόλων όπλων.

Παράλληλα, διαπιστώθηκε και η εμπλοκή μίας (1) οργανωμένης εγκληματικής ομάδας που δραστηριοποιούνταν στην κατασκευή, τοποθέτηση και πυροδότηση αυτοσχέδιου εκρηκτικού μηχανισμού. Ειδικότερα, οι δράστες προμηθεύτηκαν εκρηκτική ύλη, κατασκεύασαν αυτοσχέδιο εκρηκτικό μηχανισμό, τον τοποθέτησαν και τον πυροδότησαν μεταμεσονύκτιες ώρες σε πρατήριο υγρών καυσίμων στην Αθήνα, προκαλώντας μεγάλες υλικές ζημιές.

Αναφορικά με τους τρόπους διακίνησης, δεν εντοπίζονται σημαντικές αλλαγές το 2021 σε σχέση με το 2020. Αυτή εξακολουθεί να πραγματοποιείται **ξερσαία** [με οχήματα (Ι.Χ – Φ/Γ) σε ειδικά διαμορφωμένες κρύπτες μέσω των θεσμοθετημένων σημείων εισόδου/εξόδου Χώρας (Αλβανίας, Τουρκίας, Βουλγαρίας, Βόρειας Μακεδονίας) ή/και πεζή από μη θεσμοθετημένα σημεία εισόδου και στη συνέχεια απόκρυψη σε συγκεκριμένα σημεία (κυρίως στην Ε/Α μεθόριο)], **θαλάσσια** (με πλοία φορτωμένα σε container, κρυμμένα με άλλα εμπορεύματα) και **εναέρια** (με aircouriers, οι οποίοι τα είχαν κρυμμένα σε αποσκευές ή μέσω αεροπορικών δεμάτων).

Περαιτέρω, δημοφιλή **μεθοδολογία δράσης (modus operandi)** και το 2021 συνιστά η νόμιμη εισαγωγή από εταιρίες εμπορίας οπλισμού χωρών της Ε.Ε. (Βουλγαρία, Τσεχία, Σλοβακία) και όχι μόνο (Τουρκία) διαφόρων αεροβόλων όπλων, πιστολιών κρότου-αερίου και λοιπών απενεργοποιημένων όπλων, φυσίγγιων κρότου-αερίου και η μετατροπή τους στη συνέχεια σε πυροβόλα όπλα και φυσίγγια αυτών, τα οποία διακινούνται στην εγχώρια αγορά. Προς τούτο, συνήθως μέλη τους διατηρούν νομίμως καταστήματα εμπορίας όπλων.

Οι τιμές αγοράς των πυροβόλων όπλων κυμαίνονται από 350 έως 5.000 Ευρώ (αναλόγως του τύπου, προέλευσης, χρονολογίας μοντέλου όπλου κ.λπ.) και των πυρομαχικών κυμαίνονταν από 40 έως 80 ευρώ (αναλόγως του διαμετρήματος των φυσίγγιων).

Οι ομάδες αυτές εμφανίζουν υψηλό βαθμό ειδίκευσης, καθώς συμμετέχουν σε αυτές μέλη με εξειδικευμένες γνώσεις και εξοπλισμό για τη μετατροπή-τροποποίηση των όπλων.

Επίσης, τείνουν να εκμεταλλεύονται τις νομότυπες δομές για τη διακίνηση των εγκληματικών τους προσόδων (εταιρίες μεταφοράς χρημάτων, ταχυμεταφορών, τραπεζικά ιδρύματα, λεωφορεία του ΚΤΕΛ), αλλά και του παράνομου οπλισμού

(εταιρίες ταχυμεταφορών, καταστήματα εμπορίας όπλων, σκοπευτικές λέσχες, σύσταση ναυτιλιακών εταιριών στην αλλοδαπή). Περαιτέρω, αναπτύσσουν συνεργασίες με νόμιμους εμπόρους και εταιρίες εμπορίας όπλων στην αλλοδαπή, εισάγοντας νόμιμα τον οπλισμό στη χώρα μας, τον οποίο στη συνέχεια τον τροποποιούν-μετασκευάζουν.

Επιπρόσθετα, κάνουν ευρεία χρήση των νέων τεχνολογιών [Διαδίκτυο (SurfaceWeb), «Darknet», κρυπτονομισμάτων], για την αλίευση πελατών και διακίνηση του οπλισμού. Το «Σκοτεινό Δίκτυο (Darknet)» συνιστά, διεθνώς, δημοφιλές πεδίο ανεύρεσης πελατών και διακινητών οπλισμού, η δε αποστολή-διακίνηση του οπλισμού λαμβάνει χώρα κυρίως μέσω εταιριών ταχυμεταφοράς.

Οι ομάδες λαμβάνουν τα συνήθη ή και αυξημένα αντίμετρα σύλληψης, όπως χρήση «ghost numbers», χρήση διαδικτυακών εφαρμογών για την επικοινωνία τους, συνθηματικών εκφράσεων κατά τις επικοινωνίες τους, φορητών ασυρμάτων, προπομποί κατά τη μεταφορά οπλισμού, απόκρυψη οπλισμού σε μισθωμένες οικίες ή/και αποθήκες (καβάζες), απόκρυψη σε άλλα νόμιμα μεταφερόμενα φορτία.

Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών λειτουργών ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχουν διαπιστωθεί διασυνδέσεις μεταξύ ατόμων που δραστηριοποιούνται στο οργανωμένο έγκλημα και δη στην παράνομη διακίνηση όπλων και μελών τρομοκρατικών οργανώσεων. Τα τελευταία χρόνια, η χρήση όπλων από την πρώην Γιουγκοσλαβία για την πραγματοποίηση τρομοκρατικών επιθέσεων από τζιχαντ τρομοκράτες στη Δυτική Ευρώπη, έρχεται να επιβεβαιώσει την ιδέα, ότι η εμπορία πυροβόλων όπλων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και η τρομοκρατία συνδέονται στενά.

Σκόπιμο κρίνεται να αναφερθούν και οι δύο ακόλουθες υποθέσεις, που εξιχνιάστηκαν το 2021, καίτοι δεν αποτελούν οργανωμένο αλλά σοβαρό έγκλημα. Η πρώτη εξ αυτών, αφορά σε ανεύρεση θαμμένων σε οικόπεδο μεγάλων ποσοτήτων πολεμικού υλικού, σε περιοχή της Μακεδονίας. Η δεύτερη σε σύλληψη ημεδαπού στην Ήπειρο, όπου λειτουργούσε παράνομο εργαστήριο επισκευής όπλων και γόμωσης-αναγόμεωσης φυσιγγίων.

Μνεία πρέπει να γίνει και σε κάποιες υποθέσεις εμπρησμού που, καίτοι δεν αποτελούν οργανωμένο έγκλημα, ωστόσο αποτελούν σοβαρό έγκλημα. Ειδικότερα, καταγράφηκαν τρεις (3) υποθέσεις εμπρησμών με πρόθεση (1 σε δασική και χορτολιβαδική έκταση, 1 σε δίκυκλη μοτοσικλέτα και 1 σε ΙΧΦ) σε Κρήτη και Έβρο, οι οποίες εξιχνιάστηκαν από τις κατά τόπον αρμόδιες Υπηρεσίες της Πυροσβεστικής. Δράστες των εν λόγω είναι αποκλειστικά ημεδαποί. Επιπλέον, μία υπόθεση εμπρησμού δασικής έκτασης με πρόθεση εξιχνιάστηκε από την Υ.Α. Αλεξανδρούπολης.

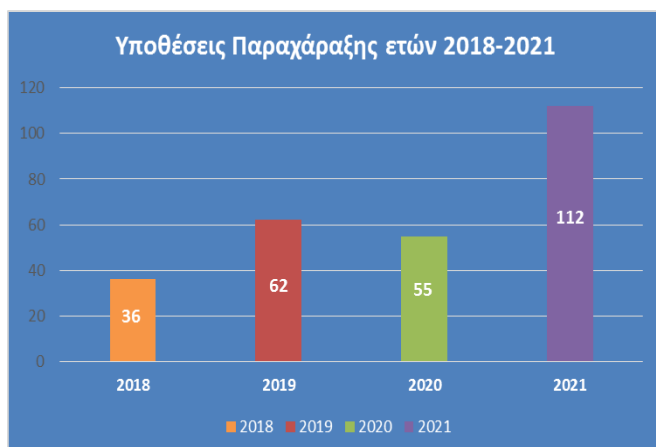
3.10 Παραχάραξη.

3.10.1. Παρούσα κατάσταση.

Η παραχάραξη χαρτονομισμάτων συνιστά πηγή εύκολου προσπορισμού κέρδους, σε μία περίοδο που, λόγω των οικονομικών συνθηκών, ολοένα και περισσότερα άτομα καταφεύγουν σε παράνομες μεθόδους, προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις δυσκολίες.

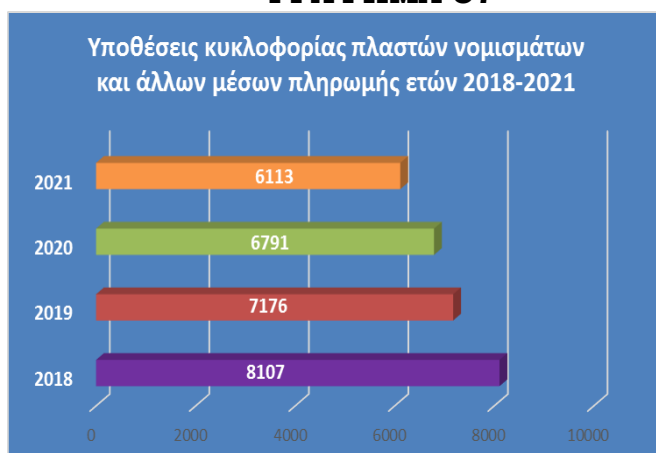
Η Ελλάδα δεν αποτελεί χώρα παραγωγής παραχαραγμένων νομισμάτων, ωστόσο, η εγγύτητά της με χώρες παραγωγής την καθιστά πρόσφορη χώρα για διάθεση των προϊόντων της παραχάραξης. Πανευρωπαϊκά, η Βουλγαρία⁶⁷ και η Ιταλία αποτελούν χώρες παραχάραξης υψηλής ονομαστικής αξίας χαρτονομισμάτων Ευρώ, ενώ εκτός Ευρώπης, οι μεγαλύτερες ποσότητες παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων Ευρώ παράγονται στην Κολομβία και το Περού.

ΓΡΑΦΗΜΑ 56⁶⁸

Συνολικά, οι υποθέσεις παραχάραξης χαρτονομισμάτων το έτος 2021 ανήλθαν σε εκατό δώδεκα (112), έναντι πενήντα πέντε (55) το έτος 2020, καταγράφοντας αύξηση κατά 103,64%. Οι κυριότερες υπηκοότητες δραστών για το αδίκημα της παραχάραξης νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής είναι: η ελληνική, η αλβανική, η πακιστανική και η φιλανδική.

ΓΡΑΦΗΜΑ 57⁶⁹

Επιπρόσθετα, μείωση (σε ποσοστό 9,98%) παρατηρήθηκε και στις υποθέσεις κυκλοφορίας πλαστών νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής (καλόπιστης ή μη). Οι κυριότερες υπηκοότητες δραστών για το αδίκημα της κυκλοφορίας παραχαραγμένων νομισμάτων είναι: η ελληνική, η αλβανική, η πακιστανική, η μπαγκλαντεσιανή και η κινεζική.

⁶⁷Το νομικό καθεστώς στις Βαλκανικές Χώρες και κυρίως στη Βουλγαρία, ευνοεί τη λειτουργία εργαστηρίων παραγωγής παραχαραγμένων νομισμάτων (επιβολή ελάχιστων κυρώσεων στους παραβάτες). Πηγή: SOCTA 2021

⁶⁸ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2021: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

⁶⁹ Πηγή στοιχείων για τα έτη 2020-2021: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

Στη Χώρα μας, ο αριθμός των παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων Ευρώ που εντοπίστηκαν σε κυκλοφορία το έτος 2021 σημείωσε μείωση κατά 14,76% σε σχέση με τα παραχαραγμένα χαρτονομίσματα που εντοπίστηκαν το 2020, ενώ ο αριθμός των παραχαραγμένων κερμάτων ευρώ, παρουσιάζει μείωση κατά 27,3% σε σχέση με το έτος 2020. Η τάση αυτή συνάδει με την αντίστοιχη μείωση που καταγράφεται στην κυκλοφορία παραχαραγμένων νομισμάτων σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Από τις κατασχέσεις πλαστών χαρτονομισμάτων στην Ελληνική Επικράτεια για το 2021, προκύπτει ότι προτιμάται η παραχάραξη χαρτονομισμάτων Ευρώ (ονομαστικής αξίας πρωτίστως 50 και ακολούθως 20, 100, 10, 5, 200 και 500) και ακολουθεί η παραχάραξη κερμάτων (ονομαστικής αξίας κυρίως 2 και ακολουθεί 1 και 0,50).

Το αδίκημα της παραχάραξης νομισμάτων, συχνά, τελείται σε συνδυασμό με το αδίκημα της απάτης ή/και της κυκλοφορίας παραχαραγμένων νομισμάτων και άλλων μέσων πληρωμής και επηρεάζει σημαντικά την ομαλή διεξαγωγή των οικονομικών συναλλαγών και την εμπιστοσύνη σε αυτές.

Τα θύματα της συγκεκριμένης εγκληματικής δραστηριότητας ποικίλλουν και εξαρτώνται από τον τελικό αποδέκτη των παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων (συνήθως πολίτες-καταναλωτές, έμποροι-επιχειρηματίες, ιδιοκτήτες καταστημάτων, κ.λπ.).

Η συνήθης μεθοδολογία δράσης ατόμων που εμπλέκονται στη διακίνηση χαρτονομισμάτων, εξακολουθεί να είναι η ανταλλαγή των παραχαραγμένων με γνήσια, με το πρόσχημα διάφορων αγοραπωλησιών (χαμηλού κόστους) αντικειμένων σε καταστήματα και λαϊκές αγορές, ώστε να μη γίνονται εύκολα αντιληπτά.

3.10.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Όσον αφορά την οργανωμένη εγκληματικότητα στον εν λόγω τομέα, μνημονεύεται ότι το 2021, διαπιστώθηκε στη Χώρα μας η δράση δύο (2) οργανωμένων εγκληματικών ομάδων που δραστηριοποιούνταν στην διακίνηση παραχαραγμένων χαρτονομισμάτων και κερμάτων. Ειδικότερα, η πρώτη εξ αυτών, αποτελούνταν από πέντε (5) μέλη (3 Αλβανικής υπηκοότητας και 2 ημεδαποί), δραστηριοποιούνταν στην περιοχή της Αττικής (Σαλαμίνα), όπου έθεσαν σε κυκλοφορία (8) οκτώ πλαστά χαρτονομίσματα ονομαστικής αξίας (50) ευρώ, σε ισάριθμες επιχειρήσεις της περιοχής, πλην όμως έγιναν αντιληπτοί και συνελήφθησαν τη στιγμή που επιχειρούσαν να διαφύγουν μέσω του φεριμπότ⁷⁰. Η δεύτερη αποτελούνταν από (6) έξι αλλοδαπούς υπηκόους Κίνας, δραστηριοποιούνταν στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, όπου έθεταν σε κυκλοφορία παραχαραγμένα κέρματα ονομαστικής αξίας δύο (2) ευρώ, δίδοντάς τα ως ρέστα σε ανυποψίαστους πελάτες πέντε καταστημάτων χονδρικής και λιανικής πώλησης, ιδιοκτησίας των μελών της ε.ο..

⁷⁰ Σχετ. τυγχάνει η υπ' αριθ. 3011/16/1-β' από 13/01/2021 υποβλητική αναφορά του Τ.Α. Σαλαμίνας.

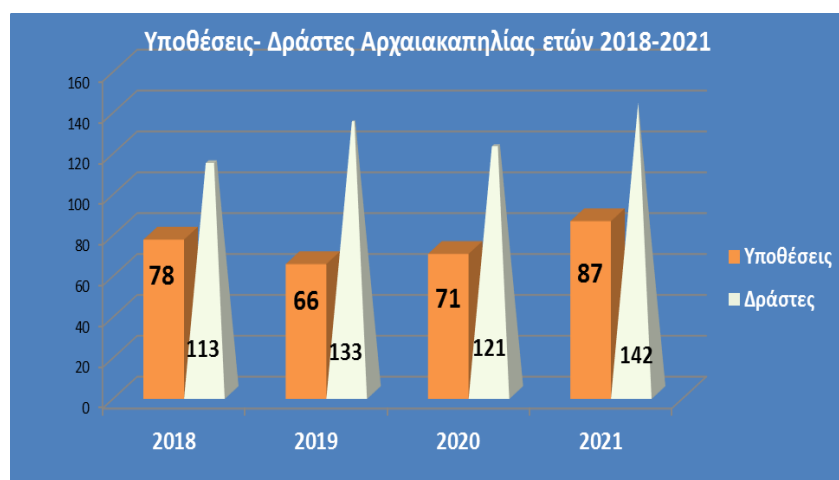
Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

3.11 Παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών.

3.11.1. Παρούσα Κατάσταση.

Τα έργα πολιτιστικής κληρονομιάς εξακολουθούν να προσελκύουν το ενδιαφέρον εγκληματιών και εγκληματικών οργανώσεων, από το λαθρεμπόριο των οποίων αποκομίζουν τεράστια οικονομικά οφέλη. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα, η οποία αποτελεί ένα υπαίθριο μουσείο, με χιλιάδες αρχαιολογικούς θησαυρούς να βρίσκονται διάσπαρτοι, τόσο σε μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους, μοναστήρια, εκκλησίες, όσο και στην ύπαιθρο, το πρόβλημα συνεχίζει να είναι υπαρκτό.

ΓΡΑΦΗΜΑ 58⁷¹

Το 2021 παρατηρήθηκε αύξηση στις υποθέσεις αρχαιοκαπηλίας σε ποσοστό 22,54% (87 υποθέσεις έναντι 71 το 2020). Αντίστοιχα, καταγράφεται αύξηση στον αριθμό των δραστών (142 από 121 το 2020, ήτοι αύξηση σε ποσοστό 17,36%).

Η πλειοψηφία των υποθέσεων αφορούσαν τη δράση μεμονωμένων ατόμων. Κύρια δραστηριότητα ήταν η παράνομη εκσκαφή, η κατοχή και η διάθεση αρχαίων αντικειμένων.

Το αδίκημα της αρχαιοκαπηλίας και της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών, συχνά τελείται σε συνδυασμό με τα αδικήματα της αποδοχής και διάθεσης προϊόντων εγκλήματος.

Επισημαίνεται δε ότι, στην υπόψη δραστηριότητα, που λαμβάνει χώρα σε όλη την ελληνική επικράτεια, παρατηρείται κυρίως η εμπλοκή ημεδαπών (107 ημεδαποί δράστες, ήτοι ποσοστό **75%** επί του συνόλου, έναντι 35 αλλοδαπών, ήτοι ποσοστό **25%** επί του συνόλου). Όσον αφορά τις παράνομες ανασκαφές, αυτές ως επί το πλείστον πραγματοποιούνται εντός και πέριξ αρχαιολογικών χώρων, σε χώρους με αρχαιολογικό ενδιαφέρον, σε Μονές και εκκλησίες.

Οι λόγοι που ευνοούν την ανωτέρω περιγραφόμενη εγκληματική δραστηριότητα είναι οι εξής:

- Το ιστορικό παρελθόν της Ελλάδας: Η Ελληνική Επικράτεια είναι διάσπαρτη με μνημεία και αρχαιολογικούς θησαυρούς, οι οποίοι είναι εύκολα προσβάσιμοι στον οποιονδήποτε.

⁷¹ Πηγή στοιχείων για το έτος 2020: Νέες Σηματικές Αναφορές POL

- Η ύπαρξη πληθώρας χώρων θρησκευτικής λατρείας (Ναοί, μονές-Μοναστήρια κ.λπ.) σε απομακρυσμένες περιοχές, απ' όπου με μεγάλη ευκολία μπορούν να αφαιρεθούν αντικείμενα θρησκευτικής λατρείας μεγάλης αξίας.
- Η έλλειψη συστημάτων ασφαλείας στους προαναφερθέντες χώρους θρησκευτικής λατρείας, σε συνδυασμό με τον μεγάλο αριθμό ατόμων που επισκέπτονται τους ιερούς αυτούς χώρους.
- Η ύπαρξη μεγάλου αγοραστικού ενδιαφέροντος στο εξωτερικό για τέτοιου είδους αντικείμενα.
- Η αγορά αντικειμένων πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελεί έναν εύκολο τρόπο νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.
- Η χαμηλή κρατική αποζημίωση σε περίπτωση ανεύρεσης πολιτιστικών προϊόντων. Το γεγονός αυτό ωθεί στη διάθεση των πολιτιστικών προϊόντων στην παράνομη αγορά, όπου τα περιθώρια κέρδους είναι μεγαλύτερα, αφού οι ενδιαφερόμενοι είναι διατεθειμένοι να τα αποκτήσουν καταβάλλοντας υψηλό αντίτιμο.
- Η ελλιπής φύλαξη των αρχαιολογικών χώρων και μουσείων. Το γεγονός αυτό δημιουργεί ευκαιρίες για τη δράση εγκληματικών ομάδων, καθώς μπορούν να αποκτήσουν ή να αφαιρέσουν πολιτιστικά προϊόντα χωρίς την ανάληψη υψηλού ρίσκου.
- Η μη καταγραφή των πολιτιστικών προϊόντων που προέρχονται από παράνομες ανασκαφές⁷².

3.11.2. Εγκληματικές Ομάδες.

Αριθμός ΕΟ (2021)	Εγκλήματα που συνδέονται με την εγκληματική δραστηριότητα	Εγχώριες	Εγχώριες & Αλλοδαπές	Περιοχές Δράσης
2	Αποδοχή και διάθεση προϊόντων εγκλήματος	2	-	Πύργος Πέλλα

Το έτος 2021, η δραστηριοποίηση εγκληματικών οργανώσεων στο παράνομο εμπόριο πολιτιστικών αγαθών συνίστατο στη δράση (2) ολιγομελών (έως 6 δράστες) εγκληματικών ομάδων, οι οποίες προέβαιναν σε συστηματικές λαθρανασκαφές, με σκοπό την ανεύρεση αντικειμένων αρχαιολογικής αξίας, κερμάτων και λοιπών

⁷² Τα προϊόντα αυτά δεν καταγράφονται και ούτε είναι γνωστή η περιοχή ανεύρεσής τους. Έτσι ακόμα και αν εμφανιστούν στη διεθνή αγορά, είναι αδύνατη η πιστοποίησή τους και ο επαναπατρισμός τους, παραμένοντας στην κατοχή των ιδιωτών που τα αγόρασαν.

πολύτιμων αντικειμένων, χρησιμοποιώντας κατάλληλα μηχανήματα εκσκαφής, ανιχνευτές μετάλλων και μηχανήματα διασκόπησης του εδάφους.

Ειδικότερα, από τις Υπηρεσίες της Ελληνικής Αστυνομίας εξιχνιάστηκαν δύο (2) υποθέσεις οργανωμένης εγκληματικής δράσης και διαπιστώθηκε η εμπλοκή έντεκα (7) ημεδαπών, συνδεόμενων με το αδίκημα του παράνομου εμπορίου πολιτιστικών αγαθών.

Επιπρόσθετα, οι υποθέσεις που εξιχνιάστηκαν, αφορούσαν εγκληματικές ομάδες που παρουσίαζαν σαφή ιεραρχία, καθώς διαπιστώθηκε η ύπαρξη ατόμου ή πυρήνα ατόμων, που συντόνιζαν ή επόπτευαν τη δράση των λοιπών (κύριων ή περιφερειακών) μελών.

Οι ομάδες χρησιμοποιούσαν συνήθη αντίμετρα σύλληψης όπως, χρήση πολλαπλών τηλεφωνικών συνδέσεων, συνθηματικής φρασεολογίας, χρήση «ghostnumbers», απενεργοποίηση κινητών τηλεφώνων κατά τις ανασκαφές για αποφυγή εντοπισμού της θέσης τους, χρήση φορητών ασυρμάτων για ενδοεπικοινωνία κ.λπ..

Το αδίκημα της αρχαιοκαπηλίας και της παράνομης διακίνησης πολιτιστικών αγαθών συντελεί στην υποβάθμιση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας μας. Επιπρόσθετα, πολύ συχνά προκαλούνται και φυσικές φθορές σε αρχαιολογικά ευρήματα στα πλαίσια παράνομων ανασκαφών.

Δεν διαπιστώθηκε διαφθορά κρατικών υπαλλήλων, ούτε και νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες.

Μνεία πρέπει να γίνει και στη σύλληψη από το Λιμενικό Σώμα έξι (6) ημεδαπών, οι οποίοι ανέσυραν από θαλάσσια περιοχή του όρμου Πολεμάρχας Επιδαύρου Ν. Αργολίδας, αρχαία αντικείμενα με τη χρήση θαλάσσιου μοτοποδηλάτου (jet ski), καταδυτικού εξοπλισμού και ειδικού μηχανισμού ανίχνευσης μετάλλων.